

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาประเทศมุ่งเน้นในด้านเศรษฐกิจและสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ แต่ก็มีส่วนทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมตลอดจนสภาพทางสังคมและทรัพยากรมนุษย์ ชาวชนบางส่วนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรมนุษย์มีความประพฤติดุศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง อาทิ มั่วเมาในอบายมุข ขาดความรับผิดชอบ ไม่ขยันขันแข็งเอาใจใส่ใฝ่หาความรู้ ไม่รู้จักประหยัดอดออม หมกมุ่นในความฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักหน้าที่ของตนเอง ปล่อยให้ความโลภ ความโกรธ ความหลงเข้าครอบงำ เหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ซึ่งพฤติกรรมนี้ กิริติ บุญเจือ (2551 : 4) อธิบายไว้ว่า พฤติกรรม ได้แก่การกระทำทุกอย่างของมนุษย์และสัตว์ ถ้ามีมโนธรรมนำทางเรียกว่า ความประพฤติ ถ้าไม่มีมโนธรรมเข้าแทรกแซง เรียกว่า พฤติกรรม อศีลธรรมหรือ อจริยธรรม คือไม่มีคุณค่าทางศีลธรรม หรือจริยธรรม โปรดอย่าปนกับความประพฤติ ผิดศีลธรรมหรือทุศีล หรือผิดจริยธรรมซึ่งเป็นการประพฤติที่ฝ่าฝืนมโนธรรม จึงกล่าวได้ว่า ความประพฤติต้องเป็นการกระทำที่ดีหรือเลว จะกลางๆไม่ได้ ส่วนพฤติกรรมต้องเป็นการกระทำกลางๆไม่ดีไม่เลว จะตัดสินได้ก็ในแง่มีประโยชน์หรือทำความเสียหาย เป็นต้น คุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการพัฒนามนุษย์ และมีเสียงร่ำร้องแสดงความห่วงใยกังวลให้มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มหาวิทยาลัยพิษณุโลกเปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรต่อเนื่อง ปริญญาโท หลายสาขา โดยรับนักศึกษาจากผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเข้าเรียนต่อปริญญาตรี และรับนักศึกษาจากผู้สำเร็จจากชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีหลักสูตรต่อเนื่อง มีนักศึกษารวมทั้งหมด 1,384 คนในปี พ.ศ. 2554 ย่อมมีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันในแต่ละบุคคล มหาวิทยาลัยพิษณุโลกผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในสาขาต่างๆออกไปรับใช้สังคมแล้ว ยังต้องอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักศึกษาอีกด้วยควบคู่กันกับการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม เนื่องจากว่า ยังไม่เคยมีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก จึงควรมีการศึกษาวิจัยให้ทราบข้อมูลเพื่อการพัฒนาต่อไป การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงจริยธรรมในด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลกเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเสริมสร้าง แก้ไข และป้องกันปัญหา และเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลกในแต่ละสาขาวิชา

สมมุติฐาน

นักศึกษาสาขาวิชาต่างๆของมหาวิทยาลัยพิษณุโลกมีจริยธรรมในด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม แตกต่างกัน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การปลูกฝังความมีจริยธรรมแก่นักศึกษาสาขาวิชาต่างๆในมหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความมีจริยธรรมในด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกจำนวน 1,384 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกทุกสาขาวิชาที่ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชี-มอแกน ได้จำนวน 302 คน สุ่มแบบสัดส่วนในแต่ละสาขา และสุ่มอย่างง่ายโดยใช้วิธีจับสลาก

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเฉพาะคุณธรรมจริยธรรมคุณธรรม จริยธรรม ตามประกาศมหาวิทยาลัย
พิษณุโลกเมื่อเดือน ธันวาคม 2554 8 ข้อ ในด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม

ขอบเขตด้านเวลา

พ.ศ 2554- 2556

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ได้ข้อมูลทางจริยธรรม ด้านความรู้ เจตคติ และ พฤติกรรม ของกลุ่มตัวอย่าง
นักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลก ทุกสาขาวิชา
- 2.เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาจริยธรรมแก่ นักศึกษา
มหาวิทยาลัยพิษณุโลก รวมทั้งการป้องปราม และป้องกัน
3. ช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของนักศึกษา ต่อสังคม รวมทั้ง
บุคลากรของสถานศึกษา
4. เป็นแนวทางให้สถานศึกษาอื่นใช้ประโยชน์ต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

จริยธรรมด้านความรู้ หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก
ระดับชั้นปริญญาตรีสาขาวิชาต่างๆที่แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรม จริยธรรม
และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 8 ประการ คือ 1.เป็นผู้มี
คุณธรรมจริยธรรม และสืบสานประเพณีวัฒนธรรม 2.เป็นผู้มีความกตัญญูทดแทนต่อผู้มีพระคุณ
3. เป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ 4. เป็นผู้มีระเบียบวินัย
เคารพกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆของมหาวิทยาลัย 5. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละตรงต่อ
เวลาและมีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม 6.เป็นผู้มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนตามกรอบสัมฤทธิ์ผล
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 7. เป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีและไม่ทำ
ให้มหาวิทยาลัยเสื่อมเสียชื่อเสียง8.เป็นผู้มีจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
ทางวิชาการและวิชาชีพ

จริยธรรมด้านเจตคติ หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการ
เปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ เช่น ลักษณะนิสัยศรัทธาค่านิยมในหลักธรรมจริยธรรมและ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 8 ประการของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ระดับชั้นปริญญาตรี คณะวิชาต่างๆ คือ 1.เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และสืบสานประเพณีวัฒนธรรม 2.เป็นผู้มีความกตัญญูทวนเวียนต่อผู้มีพระคุณ 3. เป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ 4. เป็นผู้มีระเบียบวินัยเคารพกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆของมหาวิทยาลัย 5. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ตรงต่อเวลา และมีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม 6. เป็นผู้มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนตามกรอบสัมฤทธิ์ผลมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 7. เป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีและไม่ทำให้มหาวิทยาลัยเสื่อมเสียชื่อเสียง 8.เป็นผู้มีจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

จริยธรรมด้านพฤติกรรม หมายถึง การแสดงออกทางกาย วาจา ใจ ตามหลักธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพิษณุโลก 8 ประการ คือ 1.เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และสืบสานประเพณีวัฒนธรรม 2. เป็นผู้มีความกตัญญูทวนเวียนต่อผู้มีพระคุณ 3. เป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ 4. เป็นผู้มีระเบียบวินัยเคารพกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆของมหาวิทยาลัย 5. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ตรงต่อเวลา และมีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม 6. เป็นผู้มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนตามกรอบสัมฤทธิ์ผลมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 7. เป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีและไม่ทำให้มหาวิทยาลัยเสื่อมเสียชื่อเสียง 8. เป็นผู้มีจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพิษณุโลก ที่สังกัดสาขาวิชาต่างๆ คือ สาขาบัญชี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาการจัดการ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม สาขาภาษาต่างประเทศ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์ทั่วไป สาขานิติศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขานาฏศิลป์สิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย

สาขา หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดสอนในคณะวิชาต่างๆของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก ได้แก่ สาขาการบัญชี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาการจัดการ สาขาการตลาด สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สาขานิติศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขานาฏศิลป์สิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย ซึ่งมีนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีสังกัดอยู่

คณะวิชา หมายถึง คณะวิชาต่างๆที่เปิดสอนในของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก ได้แก่ คณะบัญชี มีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจมีสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาการจัดการ และสาขาการตลาด คณะศิลปศาสตร์มีสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม สาขาภาษาอังกฤษ

เพื่อการสื่อสาร และสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติศาสตร์มีสาขานิติศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะสาธารณสุขศาสตร์มีสาขานามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย โดยมีนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีสังกัดอยู่ ยกเว้นสาขาศึกษาทั่วไปที่สังกัดคณะศิลปศาสตร์ที่ไม่มีนักศึกษาสังกัดอยู่

บทที่ 2

ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ความมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของคุณธรรม
- 1.2 คุณธรรมที่พึงประสงค์ของคนไทย
- 1.3 คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ.
- 1.4 คุณธรรมพื้นฐานที่ควรเร่งรัด
- 1.5 ความหมายและความสำคัญของจริยธรรม.
- 1.6 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมของบุคคล.
- 1.7 คุณธรรม จริยธรรม ตามมหาวิทยาลัยพิษณุโลก

2. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

3. อิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรม

- 3.1 อิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา.
- 3.2 รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็ก

4. หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

- 4.1 คุณธรรมที่ควรปลูกฝังในตัวนักเรียนนักศึกษา
- 4.2 การส่งเสริมคุณธรรมในตัวนักเรียนนักศึกษา
- 4.3 วิธีการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียนนักศึกษา

5. กระบวนการอบรมขัดเกลาทางสังคมกับการเสริมสร้างจริยธรรม

6. คุณธรรมและจริยธรรมที่ควรปลูกฝังสำหรับนักศึกษา

7. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในมหาวิทยาลัยพิษณุโลก

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

9. กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

1. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

1.1. ความหมายและความสำคัญของคุณธรรม

ความหมายของคุณธรรม

กิริติ บุญเจือ(2551 : 105) อธิบายว่า คุณธรรม หมายถึงความเคยชินในการประพฤติดีอย่างใดอย่างหนึ่ง ตรงกันข้ามกับกิเลส ซึ่งได้แก่ ความเคยชินในการประพฤติชั่วอย่างใดอย่างหนึ่ง

ปรีชา เศรษฐีธร (2548 : 67) กล่าวไว้ว่า คุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาที่ผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์และความดีที่แท้ต่อสังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548 :7-10) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่อยู่ในสังคม สิ่งที่ยึดมั่นในระเบียบหรือไว้เป็นหลักในศาสนา เป็นสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ดีควรทำ และเป็นสิ่งที่ผู้อื่นและสังคมยอมรับ

ทิสนา แหมมณี (2546 : 4) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะหรือสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวธรรมที่อยู่ในจิตใจ

สรูป คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล และแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่ดีงาม ถูกต้อง เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อสังคม จนเป็นที่ยอมรับของสังคมและยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย

ความสำคัญของคุณธรรม

ชงยุทธ สมพิงษ์ (2551: 26) รายงานว่า คุณธรรมมีความสำคัญคือ ทำให้เกิดจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งผลสู่การนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง ตลอดจนทำให้เกิดความสุข ความพึงพอใจให้กับตนเองและทำให้เกิดสันติสุขต่อสังคม ซึ่งคุณธรรมสามารถที่จะปลูกฝังกันได้ เมื่อบุคคลเกิดคุณธรรมอย่างหนึ่งก็จะส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านอื่นๆตามมา

ประเภทของคุณธรรม

กิริติ บุญเจือ(2551 : 105) รายงานว่า เพลโต (ก.ศ.ศ.427-347) เป็นผู้ริเริ่มแบ่งคุณธรรมออกเป็น 4 แม่บท คือ ปรีชาญาณ ความกล้าหาญ การรู้จักประมาณตน และความยุติธรรม ส่วนคุณธรรมอื่นๆล้วนแต่ประกอบขึ้นจากคุณธรรมแม่บทนี้ในอัตราส่วนต่างๆกัน และจะขาดข้อใดข้อหนึ่งไม่ได้ แต่อริสโตเติล (ก.ศ.ศ.384-322) รับทฤษฎีแม่บท 4 นี้แต่

เปลี่ยนชื่อข้อแรกเป็นความรอบคอบ ซึ่งก็คือปรัชญาที่สามารถประยุกต์ลงสู่การปฏิบัติ
 นั้นเอง และอธิบายเพิ่มเติมว่า คุณธรรมได้แก่การเดินสายกลางระหว่างกิเลสที่ตรงข้ามกัน
 เปรียบได้กับมัชฌิมาปฏิปทาในพระไตรปิฎก เช่น ความกล้าหาญเป็นทางสายกลางระหว่าง
 ความขี้ลาดกับความขี้ขลาด การรู้จักประมาณตนเป็นทางสายกลางระหว่างความตระหนี่กับ
 ความฟุ่มเฟือย ความยุติธรรมได้แก่การให้ทุกคนตามอัตราส่วนที่เหมาะสม

1.2. คุณธรรมที่พึงประสงค์ของคนไทย

คุณธรรมที่พึงประสงค์ของคนไทย มี 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 เป็นคุณลักษณะร่วม 9 ประการ ได้แก่

- 1.2.1.1. มีความใฝ่รู้
- 1.2.1.2 มีความคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการ
- 1.2.1.3 มีความสามารถด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์
- 1.2.1.4 มีวินัยในตนเอง
- 1.2.1.5 มีความอาหารต่อชุมชนและระบบนิเวศ
- 1.2.1.6 มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม
- 1.2.1.7 มีฉันทะวิริยะในการทำงาน
- 1.2.1.8 มีความสามารถในการปรับตัว
- 1.2.1.9 มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม

1.2.2 เป็นคุณลักษณะเฉพาะ 9 ประการ ได้แก่

- 1.2.2.1 มีความสามัคคี
- 1.2.2.2 มีความประนีประนอมและรู้จักให้อภัย
- 1.2.2.3 มีความอดกลั้น
- 1.2.2.4 มีความเมตตากรุณา
- 1.2.2.5 มีความละเอียดต่อการทำชั่ว
- 1.2.2.6 มีความรักและยึดมั่นในสัจจะ
- 1.2.2.7 มีความกล้าหาญทางจริยธรรม
- 1.2.2.8 มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและชุมชน
- 1.2.2.9 มีความรักและยึดมั่นในอหิงสกรรมและคุณธรรม

ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2548 : 95-97) ทำการศึกษาวิจัยเอกสาร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี ได้ข้อสรุปว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเยาวชนไทย ควรมี 3 มิติ คือด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความคิดความเชื่อ ด้านการปฏิบัติตน เช่น

ด้านความรู้ความเข้าใจ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจหลักและระเบียบการปกครองในระดับประเทศระดับท้องถิ่น ในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น ในเรื่องความเกี่ยวโยงของสถานภาพของผู้คนกลุ่มต่างๆในสังคมเชิงซ้อน ในเรื่องการเมืองการปกครองในมิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนและการเมืองภาคประชาชน ในเรื่องของสิทธิชุมชนและทุนทางสังคม มีความรู้ความคิดเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับโลกที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเทศไทย มีความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีสมัยใหม่ วิถีชีวิตอย่างใหม่ตามควรแก่วิชาชีพของตนเอง

ด้านความคิดเห็น/ทัศนคติ ได้แก่ มีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีทัศนคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร เป็นผู้มีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์บ้านเมือง เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย วิถีชีวิตและค่านิยมอย่างไทย เห็นคุณค่าและผลคุณความเป็นชาติร่วมกับผู้อื่น มีความคิดเห็นที่ทันสมัย

ด้านการปฏิบัติตน ได้แก่ ปฏิบัติให้ถูกต้องสอดคล้องกับกฎหมาย กฎศีลธรรม และกฎกติกาของชุมชนท้องถิ่นประเทศชาติ ปฏิบัติตนตามหลักสิทธิหน้าที่ของพลเมือง ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นเรื่องของการจรรโลงความถูกต้อง ความเป็นระเบียบ ความดีงามของสังคม

1.3. คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เร่งปลูกฝัง ประกอบด้วย

1.3.1. ขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทนความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติดี แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ

ผู้ที่มีความขยัน คือ ผู้ที่ตั้งใจทำอะไรอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร เป็นคนสู้งาน มีความพยายามไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

1.3.2. ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอควร พอประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฝังเพื่อ

ผู้ที่มีความประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตนคิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

1.3.3.ความซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรง ไม่เอนเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ

ปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

1.3.4 มีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคม

ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน/องค์กร/สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ

1.3.5.สุขภาพ คือ เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่งดงาม มีสัมมาคารวะผู้ที่มีความสุขภาพ คือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้มีการยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

1.3.6.สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายและใจและสภาพแวดล้อม ความผ่องใสเป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

ผู้ที่สะอาด คือ ผู้รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมถูกต้องตามสุขลักษณะ ฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ

1.3.7. สามัคคี คือ ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการให้กิจการอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาทไม่เอารัดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด และเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ความสามัคคี

ผู้ที่มีความสามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับบทบาทของตนในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง แก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ พร้อมที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีสันติ

1.3.8. มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่ตัวเองหรือเรื่องของตนเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นในคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

ผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าใจเห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกาย สติปัญญาการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน

1.4 คุณธรรมพื้นฐานที่ควรเร่งรัด

กลุ่มประชาสัมพันธ์สภาการศึกษา (มปป : 25) ระบุว่า

1.4.1.คุณธรรมพื้นฐานที่ควรเร่งรัดมี 9 เรื่อง คือ

1.4.1.1..ความขยัน

1.4.1.2.ความเพียร

1.4.1.3.ความประหยัด

1.4.1.4.ความซื่อสัตย์

1.4.1.5.ความอดทน

1.4.1.6.ความมีระเบียบวินัย

1.4.1.7.การให้และการแบ่งปัน

1.4.1.8.ความรับผิดชอบ

1.4.1.9. ความรู้รักสามัคคีและการมีคารวะธรรม

1.4.2. มีคุณลักษณะเฉพาะ ได้แก่

1.4.2.1 มีความสามัคคี

1.4.2.2 มีความประนีประนอมและรู้จักให้อภัย

1.4.2.3 มีความอดกลั้น

1.4.2.4 มีความเมตตากรุณา

1.4.2.5 มีความละเอียดต่อการทำชั่ว

1.4.2.6 มีความรักและยึดมั่นในสัจจะ

1.4.2.7 มีความกล้าหาญทางจริยธรรม

1.4.2.8 มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและชุมชน

1.4.2.9 มีความรักและยึดมั่นในอหิงสธรรมและคุณธรรม

สรุป คุณธรรมที่พึงประสงค์ของคนไทยมี2ลักษณะคือป็นคุณลักษณะร่วม 9 ประการ และลักษณะเฉพาะ 9 ประการ ยังมีคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ แต่ยังมีคุณธรรมพื้นฐานที่ควรเร่งรัดที่กลุ่มประชาสัมพันธ์สภาการศึกษา(มปป: 25)ระบุไว้คือมีคุณธรรมพื้นฐาน

ที่ควรเร่งรัดมี 9 เรื่องมีคุณลักษณะเฉพาะอีก 9 เรื่อง อย่างไรก็ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเยาวชนไทยควรมี 3 มิติ คือด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความคิดความเชื่อ ด้านการปฏิบัติตน

1.5 ความหมายและความสำคัญ ลักษณะ และด้านต่างๆของจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม

บรรเทา กิตติศักดิ์ (มปป : 2) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นคุณสมบัติทางความประพฤติของมนุษย์ที่สังคมมุ่งหวังให้ประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรม จึงเป็นเกณฑ์แห่งความประพฤติปฏิบัติว่า ควรทำหรือไม่ควรทำ

ทิษญา โภชนา (2548 : 12) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึงแนวประพฤติปฏิบัติที่คนส่วนใหญ่ในสังคมหนึ่งๆยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม มีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นในวงสังคม

คำว่า "จริยธรรม" แยกออกเป็น จริย + ธรรม ซึ่งคำว่า จริย หมายถึง ความประพฤติหรือกิจที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมายหลายประการ เช่น คุณความดี, หลักคำสอนของศาสนา, หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็น "จริยธรรม" จึงมีความหมายตามตัวอักษรว่า "หลักแห่งความประพฤติ" หรือ "แนวทางของการประพฤติ" จริยธรรม เป็นสิ่งที่ควรประพฤติ มีที่มาจากบทบัญญัติหรือคำสั่งสอนของศาสนา หรือใครก็ได้ที่เป็นผู้มีจริยธรรม และได้รับความเคารพนับถือมาแล้ว

สรุป จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่แสดงออกในทางที่ดีงาม ถูกต้องตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา และเป็นที่ยอมรับในสังคมก่อให้เกิดความสงบสุขความเจริญหรือเป็นธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ นั้นเอง

ความสำคัญของจริยธรรม

ขงยุทธ สมพิพษ์ (2551: 26) กล่าวว่า จริยธรรม เป็นปัจจัยในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ถ้าคนในสังคมใดมีจริยธรรมสูง สังคมนั้นจะมีแต่ความเจริญ ผู้มีจริยธรรมสูงจะประพฤติในสิ่งที่ดีและบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าพึงประสงค์

Ruggiero, Vincent Ryan (1988 : 120) ได้กล่าวถึงความสำคัญของจริยธรรมและศีลธรรมว่า บ่อยครั้งที่ปัญหาคุณธรรมไม่ได้ตัดสินอย่างสำเร็จรูปด้วยเนื้อหาทางศาสนา และหลายปัญหาเป็นเรื่องที่อยู่ในสภาวะของความลำบากใจที่ต้องเลือกว่าถูกหรือผิด หรือต้องเลือก

ทางที่ผิดศีลธรรมเพื่อรักษาผลประโยชน์ เช่น ฆ่าคน 1 คน เพื่อรักษาคนจำนวนมาก หรือยอมพูดเท็จเพื่อรักษาคนและสวัสดิภาพของคนจำนวนหนึ่ง

สรุป จริยธรรมมีความสำคัญ คือจริยธรรม เป็นปัจจัยในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และช่วยในการตัดสินใจปัญหาทางคุณธรรม ถ้าคนในสังคมใดมีจริยธรรมสูง สังคมนั้นจะมีแต่ความเจริญ ผู้มีจริยธรรมสูงจะประพฤตินิสัยที่ดีและบรรลุถึงสภาพชีวิตที่ดีมีคุณค่าพึงประสงค์

ลักษณะของจริยธรรม

Brown,R. (1968 : 415) ได้แบ่งจริยธรรมออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (knowledge) ด้านความรู้สึก (feeling) และด้านการประพฤติปฏิบัติ (conduction)

Hoffman, M.L (1970 : 291) แบ่งจริยธรรมออกเป็น 3 ด้าน คือ ความคิดทางศีลธรรม จริยธรรม Moral Thought) ความรู้สึกทางศีลธรรมจริยธรรม (Moral Feeling)และการแสดงพฤติกรรมทางศีลธรรม(Moral Behavior)

วินัยทิวา อินทรา (2546 : 15-16) ได้กล่าวถึงลักษณะต่างๆของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมไว้ 4 ประการ ได้แก่ ด้านความรู้เชิงจริยธรรม ทักษะเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

สรุป ลักษณะของจริยธรรม ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ มีอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้เชิงจริยธรรม ด้านความรู้สึก ทักษะเชิงจริยธรรม เจตคติ เหตุผลเชิงจริยธรรม และ ด้านการประพฤติปฏิบัติทางจริยธรรม

จริยธรรมด้านความรู้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548 : 7-10) อธิบายว่า จริยธรรมด้านความรู้ หมายถึงการมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลวควรควรงเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด

จริยธรรมด้านเจตคติ

วินัยทิวา อินทรา (2546 : 15-16) อธิบายว่า ทักษะเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ส่วนมากจะสอดคล้องกันกับค่านิยมในสังคมนั้นๆ และจะรวมถึงความรู้เชิงจริยธรรมด้วย มีคุณสมบัติที่สำคัญที่สามารถใช้ทำนาย

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำมากกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว และสามารถเปลี่ยนแปลงได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2540 : 26) อธิบายว่า ทศนคติเชิงจริยธรรมคือความรู้ลึกของบุคคลที่เกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆ เพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น และมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทศนคตินั้นรวมเอาความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆเข้าด้วยกัน ฉะนั้นทศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่สำคัญที่จะใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว

สรุป จริยธรรมด้านเจตคติหรือทศนคติเชิงจริยธรรม คือความรู้ลึกของบุคคลที่เกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆเพียงใด ส่วนมากจะสอดคล้องกันกับค่านิยมในสังคมนั้นๆ และจะรวมถึงความรู้เชิงจริยธรรมด้วย มีคุณสมบัติที่สำคัญที่สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว และสามารถเปลี่ยนแปลงได้

จริยธรรมด้านพฤติกรรม

วินัยทิศา อินทรา (2546 : 15-16) กล่าวว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือ จดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น ตัวอย่างของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่สังคมยอมรับ ได้แก่ การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น ส่วน ตัวอย่างของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่สังคมไม่ยอมรับ ได้แก่ การโกงสิ่งของเงินทองหรือคะแนน การลักขโมย การกล่าวเท็จใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่น เป็นต้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมนี้สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสามารถส่งผลต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคมได้โดยตรง

สุวิทย์ มูลคำ และ อรรถัย มูลคำ (2547 : 182) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติที่กำกับในจิตใจของคน ซึ่งผู้ใดที่ประพฤติปฏิบัติก็จะส่งผลให้เกิดสันติสุขแก่สังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2540 : 26) อธิบายว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การแสดงออกของบุคคลหรือบุคคลมีพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบและให้การสนับสนุน

เช่น ให้ทาน เสียสละ ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้เพราะจะส่งผลโดยตรงต่อสังคมทั้งในแง่ความสุขและความทุกข์

สรุป พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การแสดงออกของบุคคลหรือบุคคลมี พฤติกรรมที่สังคมยอมรับนิยมชมชอบและให้การสนับสนุน เช่น ให้ทาน เสียสละ ช่วยเหลือ ผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้เพราะจะ ส่งผลโดยตรงต่อสังคม

1.6.องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมของบุคคล

Warshow, Rhoda. (1978 : 1450-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก เกรด 4 และเกรด 6 ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมต่างกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย และหญิงจำนวน 96 คน เครื่องมือวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ของโคลเบอร์ก พบว่า เพศและ ระดับชั้นเรียนไม่มีอิทธิพลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก แต่พบว่า กลุ่มเพื่อนและ โรงเรียนมีอิทธิพลต่อเด็กคือส่งเสริมให้เด็กมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น

Bear, George Gilbert. (1979 : 4961-A) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมกับปัญหาด้านความประพฤติและสติปัญญา โดยใช้นักเรียนเกรด A จำนวน 60 คนที่ อยู่ในเมืองไอโอวา สหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ของโคล เบอร์กและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของแสดนฟอร์ด พบว่า ปัญหาด้านความประพฤติลดลง และวุฒิภาวะทางจริยธรรมเพิ่มขึ้นในเด็กที่มีเขาว่าปัญญาสูง และมีจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น

อรัญญา กาญจนนา (2549 : 51) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้สรุปไว้ว่า ปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนั้นมาจากตัวแปรด้านต่างๆ เช่น ชั้นเรียน เพศ อายุ ของเด็ก พฤติกรรมการสอนของครู การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทาง จริยธรรมของโรงเรียน สภาพแวดล้อมต่างๆทั้งทางบ้านและโรงเรียน อาชีพผู้ปกครอง ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1.ด้านคุณลักษณะของนักเรียน เช่น เพศ อายุ ชั้นเรียน และระดับสติปัญญา

2.ด้านภูมิหลังของครอบครัวและวัฒนธรรม เช่น ประเภทของครอบครัว การศึกษา ของบิดามารดา อาชีพและรายได้ของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ของบุคคลใน ครอบครัว ขนาดของครอบครัว

3. ด้านคุณลักษณะของครู เช่น พฤติกรรมการสอนในด้านการเป็นแบบอย่าง การอบรมสั่งสอนและจัดโอกาสในการฝึกพฤติกรรม การเสริมแรงในการปลูกฝังจริยธรรม และการติดตามปฏิบัติตนของนักเรียน

4. ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา การใช้สื่อการเรียนการสอน การคบเพื่อนที่โรงเรียน

สรุปองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมของบุคคล ได้แก่คุณลักษณะของนักเรียน เช่น เพศ อายุ ชั้นเรียน และระดับสติปัญญา ซึ่งเป็นลักษณะทางกายภาพ ด้านภูมิหลังของครอบครัวและวัฒนธรรม เช่น ประเภทของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา อาชีพและรายได้ของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ขนาดของครอบครัว ด้านคุณลักษณะของครู เช่น พฤติกรรมการสอนในด้านการเป็นแบบอย่าง การอบรมสั่งสอนและจัดโอกาสในการฝึกพฤติกรรม การเสริมแรงในการปลูกฝังจริยธรรม และการติดตามปฏิบัติตนของนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา การใช้สื่อการเรียนการสอน การคบเพื่อนที่โรงเรียน ซึ่งเป็นด้านสภาพแวดล้อม และด้านทางด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ลักษณะที่มุ่งอนาคต หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นต้น

1.7. คุณธรรม จริยธรรม ตามประกาศมหาวิทยาลัยพิษณุโลก

คุณธรรม จริยธรรม ตามประกาศมหาวิทยาลัยพิษณุโลก เมื่อวันที่ ธันวาคม 2554 เรื่อง การกำหนดพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานด้านส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา ที่มุ่งเน้นลักษณะการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพบัณฑิต ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลกจึงกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมดังนี้

1.7.1.เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และสืบสานประเพณีวัฒนธรรม

1.7.2. เป็นผู้มีความกตัญญูทวนที่ต่อผู้มีพระคุณ

1.7.3. เป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

1.7.4. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆของ

มหาวิทยาลัย

1.7.5. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ตรงต่อเวลา และมีจิตสาธารณะ เพื่อส่วนรวม

1.7.6. เป็นผู้มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนตามกรอบสัมฤทธิ์ผลมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.7.7. เป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี และไม่ทำให้มหาวิทยาลัยเสื่อมเสียชื่อเสียง

1.7.8. เป็นผู้มีความจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

2.แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรม

ขัดติยา กรรณสูตร และ คณะ (2547 : 20-1 -25-1) ได้รายงานไว้ว่า จริยธรรมในบุคคลมีการพัฒนาเป็นขั้นตอน และมีผู้อธิบายเรื่องดังกล่าวที่สำคัญไว้ ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรมของเพียเจท์

ทฤษฎีนี้ได้อธิบายเรื่องของจริยธรรมของเด็กในระดับอายุต่างๆว่าจริยธรรมแฝงอยู่ตามกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆไม่ว่าจะเป็นการเล่นต่างๆของเด็กซึ่งก็จะมีกฎเกณฑ์ระเบียบที่เป็นข้อบังคับเป็นระบบซับซ้อนแฝงอยู่ในการเล่นนั้นๆดังนั้นกฎเกณฑ์ในการเล่นนั้นมีปรากฏการณ์ที่ควรศึกษา 2 ข้อ คือ

2.1. การฝึกหัดตามกฎเกณฑ์จากภายนอก อยู่ในช่วง 8 ปี ซึ่งเป็นระยะที่พ่อแม่ ผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กอย่างเด่นชัด เด็กจะยึดถือกฎเกณฑ์ตายตัว ผิดเป็นผิด ถ้าทำผิดก็ต้องได้รับโทษโดยไม่คำนึงถึงแรงจูงใจหรือเหตุแห่งการกระทำนั้น

2.2. ความสำนึกในกฎเกณฑ์ หรือระยะที่เด็กมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ระยะนี้เป็นระยะที่จริยธรรมของเด็กพัฒนาขึ้นสู่ระดับที่มีความคิดความเห็นเป็นของตนเอง เด็กจะมีจริยธรรมในลักษณะที่คำนึงถึงความยุติธรรมและพิจารณาถึงเหตุผลของการกระทำนั้นด้วย นอกจากนี้เพียเจท์ยังได้เสนอแนวคิดที่ว่า การที่เด็กเปลี่ยนการรับรู้กฎเกณฑ์ที่ตายตัวจากอิทธิพลภายนอก มาเป็นกฎเกณฑ์ของตนเองที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับผู้อื่น เนื่องจากการพัฒนาทางสติปัญญา อายุ และการมีสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนเมื่อพัฒนาการขึ้นอยู่กับการพัฒนาทางสติปัญญาของบุคคลนี้ เขาพบว่า เด็กจะพัฒนาการทางสติปัญญาได้ถึงสูงสุดเมื่ออายุประมาณ 8-10 ปี ฉะนั้นพัฒนาการทางด้านจริยธรรมของเด็กจึงบรรลุขั้นสูงสุดเมื่ออายุประมาณ 8-10 ปี เช่นเดียวกัน

ทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก เชื่อว่า การบรรลุนิติภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นจะแสดงออกในทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเด่นชัดที่สุด เนื่องจากเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะเหตุผลเชิงจริยธรรมมิใช่การประเมินค่าการกระทำไปในทำนองที่ว่า “ดี” หรือ “เลว” แต่จะเป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นเป็นลำดับไป เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงสุดคือ ขั้นที่หกของโคลเบอร์กตรงกับสิ่งที่นักปราชญ์ยอมรับว่าเป็นเหตุผลเชิงจริยธรรมที่บริสุทธิ์ มิได้เจือเหตุผลประเภทอื่นๆ เลย ฉะนั้น เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงสุดจึงมีลักษณะเป็นเหตุผลสากลกว้างขวาง ไม่ขัดแย้งกัน และมีรากฐานจากควมมีหลักการไม่เข้าข้างตนเองและเป็นอุดมคติ และเขาได้จำแนกพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ มี 6 ขั้น มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนเกณฑ์ หมายถึง การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ไม่คำนึงถึงผู้อื่น ในระดับนี้บุคคลจะขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจเหนือตน พบในเด็กอายุ 2-10 ปี โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 ขั้นหลักการหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษ บุคคลจะเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกาย จะยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตนโดยไม่มีเงื่อนไข ไม่พิจารณาถึงความหมายในคุณค่าของคน เช่น ไม่กล้าขโมยของทรัพย์เพราะกลัวถูกตำรวจจับ หรือไม่กล้าหนีเรียนเพราะกลัวถูกครูตัดคะแนน เป็นต้น พบในเด็กที่มีอายุ 2-7 ปี

ขั้นที่ 2 ในหลักการแสวงหารางวัล ซึ่งเป็นขั้นที่บุคคลเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเท่านั้น ต้องการแลกเปลี่ยนจากสิ่งที่ดีตนกระทำโดยมุ่งการตอบแทนทางกายและวัตถุมากกว่านามธรรม และไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม พบในเด็กที่มีอายุ 7-10 ปี

ระดับที่ 2 ระดับตามเกณฑ์ หมายถึง ในระดับนี้บุคคลจะกระทำตามกฎหมายของกลุ่มย่อยๆ ของตน ทำตามสังคมและประเพณี จะพบในเด็กมีอายุประมาณ 10-16 ปี และในวัยผู้ใหญ่ การดำเนินและการยกย่องชมเชยจากสังคมเป็นสิ่งที่ควบคุมความประพฤติ

ขั้นที่ 3 ขั้นทำตามผู้อื่น พบในเด็กวัยรุ่น ที่มีอายุประมาณ 13 ปี มักทำตามหรือเลียนแบบคนอื่นที่เป็นยอมรับในกลุ่มของตน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับด้วย

ขั้นที่ 4 ขั้นทำตามสังคม คือปฏิบัติตนเองตามระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย เพื่อให้สังคมเป็นระเบียบเรียบร้อย

3.ระดับเหนือเกณฑ์หรือระดับทำตามจริยธรรมของตนเองโดยไม่มีอิทธิพลจากผู้มีอำนาจใดๆ พบในเด็กอายุ 16 ปีขึ้นไป มีพัฒนาการทางจริยธรรมโดยพยายามตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจารณญาณของตนเองก่อนที่จะยึดหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตามการตัดสินใจว่า ถูก ผิด หรือ ไม่ควร

ขั้นที่ 5 ขั้นทำตามคำมั่นสัญญา พบในวัยรุ่นตอนปลายบางคนและวัยผู้ใหญ่ โดยที่จะไม่ยอมถูกตราหน้าว่าเป็นคนไม่มีเหตุผล โหด ไม่แน่นอน จะคำนึงถึงหน้าที่ที่ได้ให้คำมั่นสัญญาไว้กับผู้อื่น มีความเคารพในตนเองและต้องการให้ผู้อื่นเคารพตนด้วย

ขั้นที่ 6 ขั้นยึดอุดมคติสากล จะพบในผู้ใหญ่ที่มีสติปัญญาสูง มีประสบการณ์และความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม และจะเป็นผู้ที่ได้รับความเห็นชอบของผู้ที่เจริญแล้วเป็นสากล จะเป็นผู้มีอุดมคติหรือมีคุณธรรมประจำใจ

ประภาศรี สีหอำไพ (2550 : 45) อธิบายไว้ว่า จริยธรรมมีพัฒนาการเป็นลำดับจากวัยทารกจนถึงตลอดชีวิต การพัฒนามีทฤษฎีที่สำคัญ แบ่งเป็น 3 แนวทางใหญ่ คือ

1.ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ กล่าวว่า จริยธรรมกับโนธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มนุษย์จะเรียนรู้เรื่องผิดชอบชั่วดีจากสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ตนดำรงอยู่ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้นๆ เป็นกฎเกณฑ์ให้มนุษย์ปฏิบัติตามโดยอัตโนมัติ คนที่ทำชั่วแล้วรู้สึกสำนึกคือเกิดหิริโอตตัปปะ ละอายใจตนเอง ถือว่าได้รับการลงโทษด้วยตนเอง เมื่อสำนึกแล้วก็จะไม่ปฏิบัติอีก โดยไม่ต้องมีสิ่งควบคุมจากภายนอก เป็นการสร้างมโนธรรมขึ้นมาโดยไม่ต้องสนใจองค์ประกอบของลำดับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม ในทฤษฎีเช่นนี้บทบาทของการศึกษาคือการพัฒนาจิตใจ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือการศึกษาเพื่ออบรมฝึกฝนการนำสติปัญญามาใช้ให้เป็นประโยชน์และแก่กล้ายิ่งขึ้น พยายามแสวงหาจุดมุ่งหมายให้แก่ชีวิตคือความเป็นอยู่อย่างดีที่สุดหรือการมีอิสรภาพ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นกิจกรรมของชีวิต โดยชีวิต เพื่อชีวิต ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

2.ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เป็นทฤษฎีที่อธิบายการเกิดของจริยธรรมว่าเป็นกระบวนการสังคมประภคที่ค่อยๆรับเอากฎเกณฑ์ต่างๆจากสังคม หลักการเรียนรู้ แล้วนำไปเชื่อมโยงกับหลักการเสริมแรงและการทดแทนสิ่งเร้า และรับแนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์เป็นรูปแบบโดยยึดถือว่า การเรียนรู้คือการสังเกตและเลียนแบบจากผู้อื่นใกล้ชิด จากคนที่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มพวกเดียวกัน เพื่อให้เป็นพวกเดียวกัน โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาจะเป็นที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมโดยการเลียนแบบ และครูเป็นผู้ที่มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนเด็กและเป็นแบบอย่างในการปลูกฝังคุณธรรม และโรงเรียนจึงมีหน้าที่จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการปลูกฝังและการเสริมสร้างจริยธรรม

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา โดยกล่าวว่า จริยธรรมเกิดจากแรงจูงใจในการปฏิบัติตนให้สัมพันธ์กันกับสังคม และการพัฒนาจริยธรรมจึงต้องมีการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมตามระดับสติปัญญาของแต่ละบุคคลที่มีวุฒิภาวะสูงขึ้น การพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์มี 3 ขั้น คือ

3.1. ขั้นก่อนจริยธรรม ทารกตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 ปี จะยังไม่เกิดจริยธรรม แต่สามารถเรียนรู้จริยธรรมได้จากประสาทสัมผัส และมีพัฒนาการทางสติในขั้นต้น

3.2. ขั้นเชื่อฟังคำสั่ง เด็กอายุตั้งแต่ 2-6 ปี จะเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลแต่มีการคิดก่อนปฏิบัติตามคำสั่ง

3.3. ขั้นยึดหลักแห่งตน เด็กอายุ 8-10 ปี จะเกิดหลักความคิดที่เป็นของตนเอง มีการพัฒนาการทางสติปัญญาสูงขึ้นตามประสบการณ์ที่จะได้รับจากสังคม

3. อิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรม

3.1. อิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา

สุวรรณ มีทองคำ และ คณะ(2552 : 32- 39) ได้กล่าวถึงหลัก 11 ประการของมหาวิทยาลัยบอสตันที่ได้เรียบเรียงและนำเสนอไว้มีดังนี้

3.1.1. การศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จะเป็นการศึกษาถึงค่านิยมทางจริยธรรมที่สำคัญซึ่งเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดคุณลักษณะที่ดี โดยจะเริ่มต้นจากการยึดถือหลักการเชิงปรัชญาที่มีการแพร่หลายอย่างกว้างขวาง ซึ่งค่านิยมทางจริยธรรมที่สำคัญ เช่น ความเอาใจใส่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ และการเคารพตนเองและผู้อื่น ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้เป็นพื้นฐานของคุณลักษณะที่ดี สถานศึกษาจึงกำหนดคุณลักษณะดังกล่าวนี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนโดยให้ค่านิยมในเชิงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ กำหนดรูปแบบการพัฒนาค่านิยม ศึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและใช้ค่านิยมดังกล่าวเป็นพื้นฐานของการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันภายในโรงเรียน และมีการยกย่องนักเรียนที่แสดงออกถึงคุณลักษณะที่ดีทั้งในโรงเรียนและชุมชน และส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนรับผิดชอบถึงมาตรฐานของคุณลักษณะที่ดีในการปฏิบัติตนอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาก็ได้มีการพัฒนาคุณลักษณะที่สำคัญโดยกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามค่านิยมที่สำคัญดังกล่าวรวมทั้งกำหนดสิทธิของผู้เรียนในการเรียกร้องความถูกต้องของตนเองและชุมชน ซึ่งจะเป็นการยืนยันถึงเหตุผลและข้อกำหนดของค่านิยมดังกล่าวที่เราใช้

ในการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียน เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสง่างามของความเป็นมนุษย์และส่งเสริมพัฒนาการและความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคล ในสภาพสังคมที่แท้จริงจะพบเจอกับสถานการณ์ที่ทดสอบจริยธรรมในทางที่กลับกัน เช่น คุณต้องการจะให้ทุกคนปฏิบัติตนด้วยวิธีการเช่นนี้ในสถานการณ์เดียวกันหรือไม่ เป็นต้น

3.1.2.คำว่า “คุณลักษณะที่พึงประสงค์” ในที่นี้มีความหมายรวมไปถึงการคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม “คุณลักษณะที่พึงประสงค์” จะบ่งบอกความหมายที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรมการแสดงออกในชีวิตที่ดำเนินไปตามครรลองคลองธรรม “คุณลักษณะที่ดี” จะประกอบด้วยความเข้าใจ ความเอาใจใส่ และการปฏิบัติตามค่านิยมทางจริยธรรมที่สำคัญ ดังนั้นภารกิจของการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จะเป็นการช่วยเหลือให้ผู้เรียนและสมาชิกทุกคนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้รู้จักถึงความดี การให้คุณค่าของความดี และการปฏิบัติตนให้เป็นคนดี หากบุคคลปฏิบัติตามคุณลักษณะดังกล่าว เขาก็จะมีความเข้าใจในคุณค่าของความดีเพิ่มมากขึ้น และค่านิยมเหล่านี้ก็จะกลายเป็นสิ่งที่คุ้นเคยในการดำรงตนและจะกลายเป็นสิ่งที่กลมกลืนไปกับพฤติกรรมของบุคคลนั้น

3.1.3.การศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์จะต้องอาศัยวิธีการที่ประกอบด้วยความเข้าใจ การเริ่มต้นและความตั้งใจที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ค่านิยมหลักเกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องในขณะที่พวกเขาอยู่ในโรงเรียน สถานศึกษาจะต้องมองเห็นบริบทของตนเองโดยเฉพาะมุมมองทางด้านศีลธรรมและพิจารณาว่า โดยแท้ที่จริงแล้วทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน จะส่งผลกระทบต่อค่านิยมและคุณลักษณะของนักเรียนอย่างไร สถานศึกษาจะต้องวางแผนในการพัฒนาคุณลักษณะอย่างรอบคอบ วิธีการในการพัฒนาคุณลักษณะนั้นๆที่สถานศึกษาจะต้องใช้หลักของความเข้าใจโดยจะต้องเข้าใจถึงองค์ประกอบของโรงเรียนในทุกๆด้าน เช่น ด้านครูผู้สอน ด้านนโยบายเกี่ยวกับระเบียบวินัย ด้านหลักสูตรทางวิชาการ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นโอกาสในการพัฒนาคุณลักษณะที่สำคัญ นอกจากนี้ การศึกษาถึงคุณลักษณะเพียงด้านใดด้านหนึ่งจะใช้เป็นฐานความรู้เบื้องต้นหรือประโยชน์ในขั้นตอนแรกๆของการพัฒนาเท่านั้น ไม่สามารถพิจารณาถึงภาพรวมได้

3.1.4. สถานศึกษาจะต้องเป็นที่ชุมชนที่คอยเอาใจใส่ดูแลผู้เรียน และสถานศึกษาเองจะต้องเป็นสถานที่ที่หล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะที่ดี ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาและขยายขอบเขตไปถึงการพัฒนาในระดับสังคม ชุมชนและระดับประเทศชาติ

สถานศึกษาจะต้องเป็นชุมชนทางศีลธรรมที่จะช่วยเหลือผู้เรียน โดยจะต้องดูแลเอาใจใส่ไปด้วยกันกับผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นในสังคม สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความรักความเอาใจใส่ จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะอบรมให้ผู้เรียนเกิดความปรารถนาที่จะเรียนรู้และเป็นคนดีของสังคม เด็กและเยาวชนจะมีความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีค่านิยมภายในและความต้องการของตนจะสอดคล้องกันกับค่าคาดหวังของกลุ่มในสังคม นอกจากนี้จะมีการอบรมนักเรียนในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน พร้อมกับสอดแทรกค่านิยมหลักไปด้วย เช่น การเคารพบุคคลอื่น การมีความรับผิดชอบ มีเมตตา กรุณา มีความยุติธรรมและถูกต้อง

3.1.5.นักเรียนจะต้องได้รับโอกาสในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ได้รับโอกาสที่หลากหลายในการนำค่านิยมมาประยุกต์ใช้ ซึ่งเนื้อหาเชิงจริยธรรมที่สอดแทรกอยู่ในพุทธิปัญญานั้นกล่าวว่า นักเรียนเป็นผู้เรียนที่สร้างสรรค์โดยจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในการปฏิบัติจริง เช่น ความรับผิดชอบและความถูกต้อง ความยุติธรรมในปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยเข้าใจถึงสภาพที่เกิดขึ้นจริง เช่น ทำอย่างไรจะแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในกลุ่มที่เรียนรู้แบบร่วมมือ ทำอย่างไรที่จะสรุปมติที่ประชุมได้ ทำอย่างไรที่จะทำให้โครงการเรียนรู้ในการบริการประสบผลสำเร็จ ทำอย่างไรที่จะลดการทะเลาะวิวาทในสนามเด็กเล่น เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้จะสามารถพัฒนาให้เกิดความเข้าใจในเรื่องความถูกต้องความยุติธรรมความร่วมมือและการเคารพซึ่งกันและกัน และเมื่อนักเรียนมีประสบการณ์เหล่านี้ซ้ำหลายๆครั้ง ก็จะพัฒนาและฝึกฝนทักษะเชิงคุณธรรมจนเกิดเป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยที่สร้างเสริมคุณลักษณะที่ดีที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

3.1.6.การศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์จะหมายรวมถึงสาระหลักสูตรทางวิชาการที่เต็มไปด้วยความท้าทายและมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือให้นักเรียนประสบความสำเร็จ การศึกษาคุณลักษณะจะต้องหล่อหลอมรวมกันกับการเรียนรู้ทางวิชาการ ซึ่งจะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก เช่น การปฏิบัติตนต่อกันด้วยความเคารพระหว่างนักเรียนด้วยกัน ระหว่างครูและนักเรียน ถ้าปฏิบัติได้สำเร็จนักเรียนจะรู้สึกว่าคุณค่าและควรได้รับการยกย่อง อนึ่งจะต้องมีหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระและมีวิธีการสอนที่หลากหลายไม่ใช่มิเพียงแค่การฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกหัด สถานศึกษาที่จะจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่มีประสิทธิภาพ จะต้องใช้วิธีการเรียนรู้และวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ วิธีการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบใช้ประสบการณ์เป็นฐาน อย่างไรก็ตามวิธีการที่เรียนรู้ที่เป็นไปตามสภาพจริงที่สุดที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนก็คือ การยอมรับและเคารพวิธีที่เขาได้เรียนรู้

3.1.7. การศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรพัฒนาแรงจูงใจภายในของนักเรียนเอง เพื่อนำไปสู่ค่านิยมหลักที่ต้องการ ดังนั้นสถานศึกษาควรลดแรงจูงใจภายนอกโดยการให้รางวัลหรือการลงโทษ เพราะเป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียนโดยไม่ได้แสดงความรับผิดชอบโดยใช้เหตุผลอย่างแท้จริงและตามสิทธิและความจำเป็นของตนเองและของผู้อื่น นอกจากนี้เมื่อนักเรียนทำผิดกฎระเบียบของสถานศึกษา ควรให้ออกาสนักเรียนในการลบล้างความผิด และอบรมนักเรียนให้เข้าใจอย่างชัดเจนและเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบต่อไป ในทำนองเดียวกันภายในหลักสูตรทางวิชาการ ก็ควรจะมีการสนับสนุนให้เกิดแรงจูงใจภายในทุกทางที่จะทำได้ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสบการณ์ที่ท้าทายและเกิดความสนใจในเนื้อหาวิชาเหล่านั้น นอกจากนี้ยังเกิดความต้องการที่จะทำงานแบบร่วมมือกับนักเรียนคนอื่นๆ และยังชี้ให้นักเรียนเห็นถึงความแตกต่างของชีวิตของบุคคลอื่นในเชิงบวก รวมทั้งชีวิตของบุคคลภายในโรงเรียนหรือชุมชน

3.1.8. บุคลากรทั้งหมดของโรงเรียนจะต้องแสดงตนเป็นคนดีมีศีลธรรมและสถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันในการสั่งสอนอบรมเด็กแต่ตนเองต้องประพฤติตนให้สอดคล้องกันกับคุณลักษณะที่ตนเองสั่งสอนด้วย มีข้อกำหนดสำคัญ 3 ประการคือ ประการแรก บุคลากรทั้งหมดในโรงเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีส่วนในการแสดงความเป็นเจ้าของในความพยายามที่จะให้การอบรมสั่งสอนให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าว ประการที่สอง ค่านิยมและบรรทัดฐานที่ใช้ในการปกครองและดูแลชีวิตของนักเรียนจะต้องเป็นค่านิยมและบรรทัดฐานที่ใช้ในการปกครองและดูแลทุกชีวิตของสมาชิกทุกคนที่เป็นผู้ใหญ่ในชุมชนของโรงเรียน ดังนั้น จึงต้องมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนและโอกาสที่หลากหลายในการสังเกตและทดลองหารูปแบบในการบูรณาการการฝึกปฏิบัติในการอบรมคุณลักษณะในระหว่างที่พวกเขาทำงานเกี่ยวข้องกับนักเรียน หากนักเรียนได้รับโอกาสในการทำงานร่วมกัน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปรับปรุงชั้นเรียนและโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนก็ต้องปฏิบัติในรูปแบบนี้เช่นเดียวกัน หากสัมพันธภาพของบุคลากรในโรงเรียนไม่มีความเคารพซึ่งกันและกัน ไม่มีค่านิยมของความถูกต้อง ยุติธรรมและไม่มีค่านิยมในการทำงานแบบร่วมมือ บุคคลเหล่านั้นก็จะไม่สามารถที่จะอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าวได้ ประการที่สาม สถานศึกษาจะต้องใช้เวลาแก่บุคลากรภายในโรงเรียนในการพูดคุยเพื่อสะท้อนเรื่องราวทางศีลธรรมที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน โดยการจัดให้มีการพบปะพูดคุยกันในรูปแบบการประชุมใหญ่ การประชุมย่อย ซึ่งสาระในการประชุมก็ควรจะมีการหยิบยกในประเด็นทาง

ศีลธรรมมาพุดคุยด้วย เช่น การทำร้ายร่างกายกัน การหลอกลวงนักเรียน การไม่เคารพผู้ใหญ่ การทิ้งขยะบนพื้นสนาม เป็นต้น

3.1.9. การให้การอบรมสั่งสอนเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำเป็นต้องมีผู้นำทางศีลธรรม ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้บริหาร ครูผู้นำ และอย่างน้อยที่สุดควรจะมี คณะกรรมการในการอบรมสั่งสอน หรือมีการแบ่งกลุ่มกันในอันที่จะส่งเสริมคุณลักษณะในแต่ละด้าน โดยมีแผนระยะยาวและมีการนำโครงการไปปฏิบัติให้บังเกิดผล ในส่วนของนักเรียนอาจมีการพัฒนาบทบาทความเป็นผู้นำทางศีลธรรมโดยคณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ และอาจมีโครงการประนีประนอมความขัดแย้งระหว่างนักเรียนด้วยกัน มีโครงการพี่เลี้ยงในกลุ่มนักเรียนที่มีวัยแตกต่างกัน และโครงการอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันด้วย

3.1.10. สถานศึกษาจะต้องจัดสรรผู้ปกครองและสมาชิกของชุมชนให้เป็น ผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนการสร้างเสริมคุณลักษณะและจะต้องระบุอย่างชัดเจนในพันธกิจ ในการให้การศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยผู้ปกครองเป็นบุคคลแรกในการ ให้การศึกษอบรม และสถานศึกษาต้องมีการประสานกับผู้ปกครองในทุกขั้นตอนด้วย โดย แต่งตั้งให้ผู้ปกครองเป็นผู้แทนของคณะกรรมการภาวะผู้นำทางคุณลักษณะของสถานศึกษา ผู้ปกครองทุกคนจะต้องรับทราบข้อมูลและมีโอกาสที่จะแสดงบทบาทและสะท้อนความคิดเห็นที่มีต่อค่านิยมหลักที่สถานศึกษาเสนอไว้และวิธีการที่สถานศึกษาจะอบรมสั่งสอนบุตรหลานของพวกเขา ท้ายที่สุดสถานศึกษาและครอบครัวจะต้องสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้น อย่างมีประสิทธิภาพโดยการดึงความช่วยเหลือจากชุมชน ธุรกิจเอกชน สถาบันทางศาสนา องค์การเยาวชน รัฐบาลและสื่อมวลชนในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดค่านิยมทางจริยธรรมที่สำคัญ

3.1.11. การประเมินผลในการอบรมสั่งสอนเพื่อทำให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรมีการประเมินผลทั้งในภาพรวมของสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของ คณาจารย์ในฐานะผู้ให้การอบรมสั่งสอนเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้แสดงออกในเชิงพฤติกรรม และมีการประเมินถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาการของการ ให้การอบรมสั่งสอน นอกจากนี้ประเด็นหลักกว้างๆที่ควรให้ความสนใจ 3 ประการ ในการ ประเมินผล คือ

3.1.11.1. ด้านสถานศึกษา สิ่งซึ่งต้องให้ความสนใจคือ สถานศึกษา ให้การดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างไร ซึ่งอาจประเมินได้โดยการสอบถามความคิดเห็นจาก นักเรียน

3.1.11.2. ด้านบุคลากรของสถานศึกษา สิ่งซึ่งต้องให้ความสนใจคือ บุคลากรเหล่านี้จะสามารถพัฒนาความเข้าใจถึงวิธีการที่พวกเขาจะอบรมสั่งสอนให้นักเรียน เกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่คืออะไร มีพันธะสัญญาในการปฏิบัติภารกิจหรือไม่ มีทักษะในการปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด และมีลักษณะนิสัยที่จะปฏิบัติตามและพัฒนาคุณลักษณะที่ได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

3.1.11.3. ด้านนักเรียน สิ่งซึ่งต้องให้ความสนใจคือ นักเรียนจะแสดงถึงความเข้าใจการแสดงพันธะสัญญาและการปฏิบัติตามค่านิยมที่สำคัญในรูปแบบใดบ้าง ซึ่งสถานศึกษาจะสามารถรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะในหลายรูปแบบ เช่น จำนวนนักเรียนที่สนใจการเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่ จำนวนการทะเลาะวิวาทและการพักการเรียนลดลงหรือไม่ จำนวนพวกที่ชอบทำลายข้าวของลดน้อยหรือไม่ สภาวะการณ์ยาเสพติดมีจำนวนน้อยลงหรือไม่ นอกจากนี้สถานศึกษายังสามารถประเมินคุณลักษณะ 3 ประการ คือ การรู้ ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรม โดยการใช้แบบสอบถามวัดการตัดสินใจทางศีลธรรม วัดพันธะสัญญาทางศีลธรรม และการรายงานพฤติกรรมทางศีลธรรมของตนเอง

3.2 รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็ก

อำนวย ชาลีรัตน์ และ คณะ (2553 : 55-56) ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็ก ดังนี้

3.2.1. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยครอบครัว คือ ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้เรื่องความดี/ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย กติกาสังคมและศาสนา วัฒนธรรม ความรู้เหล่านี้ฝึกพฤติกรรมทางกายได้ โดยปลูกฝังความสุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู มีระเบียบ ทำตามหน้าที่ พึ่งตนเอง และอดออม ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก เคารพ เชื้อมั่น อดทน มีสำนึกจะกระทำ สำหรับวิธีอบรมปลูกฝังทำได้โดย ใช้วิธีการอบรมด้วยวาจา ด้วยการปฏิบัติเอง ด้วยการปฏิบัติให้เห็น และกระตุ้นให้คิด ทั้งนี้ต้องอาศัยความใกล้ชิดและทำตัวเป็นแบบอย่างของพ่อแม่

3.2.2. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยสถานศึกษา คือ ด้านความรู้ ได้แก่ ได้แก่ ความรู้เรื่องความดี/ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย การพัฒนาตน ความเป็นไทย สิ่งแวดล้อม และศาสนาวัฒนธรรมความรู้เหล่านี้ฝึกพฤติกรรมทางกายได้ โดยปลูกฝังความมีสัจจะ มีน้ำใจ กตัญญู ทำหน้าที่-มีระเบียบวินัย ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เรียนรู้จากความผิด พึ่งตนเอง ปฏิบัติตามคำสอน รักษาวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และทำตนให้

เป็นประโยชน์ ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก ภาควิม มุ่งมั่น เชื่อฟัง มีเหตุผล มีสำนึกจะกระทำอย่างรอบคอบ สำหรับวิธีการอบรมปลูกฝังและทำการประเมินผล ทำได้โดยใช้รูปแบบเดียวกันกับครอบครัว เพียงแต่ว่า ผู้ที่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง คือ ครู อาจารย์ผู้สอน ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กมีสำนึก มีน้ำใจ กตัญญู รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย เรียนรู้ฝึกถูกรักษาวัฒนธรรม สร้างประโยชน์ มีความภาควิม มุ่งมั่น มีเหตุผล และมีสำนึก

3.2.3 รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยศาสนา คือด้านความรู้มีเนื้อหาสำคัญเช่นเดียวกันกับรูปแบบครอบครัว รวมถึงวิธีการอบรมด้วย แต่ผู้ที่ทำหน้าที่ขัดเกลา คือ พระ นักบวช บุคคลทางศาสนา ส่วนผลที่จะได้รับคือ เด็กเป็นคนสุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู เอื้อเฟื้อ มีระเบียบวินัย ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน ตระหนักในความดี เคารพตนเอง เชื้อมั่น มีความรักและเมตตา รวมทั้งมีสำนึกที่จะทำความดี

3.2.4. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยศาสนา คือ ด้านความรู้และวิธีการอบรมก็เป็นเช่นเดียวกันกับรูปแบบที่ 2.2.1. คือรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยครอบครัว แต่ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมคือ กระบวนการภายในชุมชน ส่วนผลที่คาดหวังว่าจะได้รับคือ เด็กรับผิดชอบต่อสังคม เสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม บำเพ็ญประโยชน์ และเคารพกติกา พฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก

4.หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

4.1 คุณธรรมที่ควรปลูกฝังในตัวนักเรียน นักศึกษา

พกา สัตยธรรม (2550 : 276-278)กล่าวว่าเนื่องจากเยาวชนของชาติยังเล็ก การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมต่างๆจึงต้องจัดให้เหมาะกับวัยและเหมาะสมกับสภาพการณ์ และจัดสิ่งแวดล้อมที่เป็นพื้นฐานของชีวิตให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต ครูและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรอบรมสั่งสอนและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เยาวชนไทยให้เป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรม ทำให้เป็นคนเข้มแข็งในทางสร้างสรรค์ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง คุณธรรมดังกล่าวได้แก่ การไม่สั่นโยนในกุศลกรรม ซึ่งได้แก่ ความพยายามที่จะประกอบคุณงามความดีเสมอ มีความพอใจที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม การมีทมะคือการข่มใจที่จะทำสิ่งที่ผิดงาม เป็นการฝึกรับผิดชอบตนเองให้เจริญยิ่งขึ้นจากการปรับปรุงฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การมีสำนึกอนุรักษ์หรือสัจยานุรักษ์ คือการรักษาความจริงหรือการ

คุ้มครองสังคม มีใจกว้างไม่ยึดถือมั่นในความคิดของตนโดยขาดเหตุผลและโน โยนิโส มนสิการ

หลักธรรมที่สำคัญที่ควรให้นักเรียน นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติคือ ให้ความเข้าใจในประชาธิปไตย นำไปปฏิบัติจริง ฝึกให้ประพฤติปฏิบัติโดยยึดหลักธรรมนี้โดยความถูกต้องเหมาะสม ไม่ยึดหลักอัตตาธิปไตยคือการยึดถือตนเองเป็นใหญ่ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผล ความถูกต้องหรือผลประโยชน์ของส่วนรวมซึ่งมีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก

สิ่งที่ควรกระทำคือให้มีหลักถือถือโลกเป็นใหญ่ หรือโลกาธิปไตยคือจะทำอะไรก็คำนึงถึงเสียงของผู้อื่น เห็นความสำคัญของผู้อื่น มุ่งที่จะทำอะไรตามมติมหาชนที่มีคุณธรรมจริยธรรมด้วย

ในบรรดาธิปไตยทั้งสามอย่างนี้ ธรรมาธิปไตยเป็นธรรมที่จำเป็นและความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติตนของเยาวชนของชาติ เพื่อเป็นรากฐานของสังคมประชาธิปไตยของเราอย่างมาก

4.2 การส่งเสริมคุณธรรมในตัวนักเรียน นักศึกษา

การปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียน นักศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเพื่อให้ประเทศชาติมีพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ คำว่าคุณภาพหมายถึง บุคคลนั้นมีความสามารถที่จะเลี้ยงตัวเองได้โดยไม่ก่อความเดือดร้อนให้สังคมและจะต้องมีคุณธรรมประจำตัวที่จะเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม คือประกอบด้วยคุณสมบัติที่จะช่วยให้เขามีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สงบสุขด้วยตัวมันเองและไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น รวมถึงมีคุณภาพที่จะทำให้สังคมอยู่ได้ด้วย ความเจริญก้าวหน้า ไม่เบียดเบียนกันเพราะบุคคลในสังคมเป็นคนดีมีความรู้ และมีคุณธรรมควบคู่กันไป

ตามหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง 2553 การปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียนเป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาซึ่งประกอบด้วยหลักธรรมที่สำคัญหลายประการ เช่น มีความเมตตา กรุณา ไม่ประทุษร้ายกับชีวิตและร่างกายของผู้อื่นทั้งคนและสัตว์ การไม่โลภ ไม่ขโมย การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การไม่โกง การรู้จักความพอดี การไม่พูดปด ไม่อำพรางความจริงที่ไม่บิดเบือน ไม่ยุยงให้แตกความสามัคคี ไม่พูดคำหยาบ การมีสัจจะ มีความจริงใจ การไม่ลองและเสพลสิ่งเสพลิดให้โทษ ความเป็นผู้มีสติยับยั้งชั่งใจ รู้จักเหตุผล รู้จักผิดชอบชั่วดี มีความขยันหมั่นเพียร มีความละเอียดรอบคอบและการกระทำซึ่งมีความอดทนอดกลั้น มีความกล้าหาญ มีความขยันหมั่นเพียร มีความเชื่อมั่นใน

ตนเอง มีความกตัญญูกตเวที มีความซื่อสัตย์สุจริต การทำใจให้สงบ มีอารมณ์ที่แจ่มใส มีสมาธิ มีความละเอียดถี่ถ้วน มีความรับผิดชอบ ไม่เห็นแก่ตัว มีอุเบกขา ไม่ลำเอียง มีน้ำใจเป็นธรรม ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เป็นต้น

สำหรับหลักธรรมของการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี ความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การให้อภัย การมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4) กล่าวว่าเมื่อ วิถีเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนนั้นมีอยู่หลากหลาย เช่น ผู้ปกครองอบรมสั่งสอนโดยตรง หรือครูอบรมสั่งสอน การฝึกเอาใจเขามาใส่ใจเรา การเปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม การมีตัวแบบในสังคมที่มีพฤติกรรมคุณธรรม และแสดงความพึงพอใจกับการทำพฤติกรรมนั้นอย่างชัดเจน การเล่นิทานเสริมสร้างคุณธรรม หรือการสร้างสังคมจำลองให้กับบุคคล เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันโดยใช้คุณธรรม เมื่อวิเคราะห์แล้วจะเห็นว่า การเลือกใช้กลวิธีเสริมสร้างคุณธรรมเพียงวิธีการหนึ่งวิธีการใดนั้นยังมิมีประสิทธิภาพอยู่จำกัด จึงควรเสริมสร้างคุณธรรมผ่านกิจกรรมที่บูรณาการกลวิธีต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งในแง่ของความคิด พฤติกรรมหรืออารมณ์ความรู้สึก อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กและเยาวชน

สรุป การส่งเสริมคุณธรรมหรือการปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียน นักศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเพื่อให้ประเทศชาติมีพลเมืองที่ดี มีคุณภาพที่จะทำให้สังคมอยู่ได้ด้วย ความเจริญก้าวหน้า ไม่เบียดเบียนกัน วิถีเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนนั้นมีอยู่หลากหลาย เช่น ผู้ปกครองอบรมสั่งสอนโดยตรง หรือครูอบรมสั่งสอน หรือผ่านกิจกรรมที่บูรณาการกลวิธีต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในแง่ของความคิด พฤติกรรมหรืออารมณ์ความรู้สึก อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.3 วิธีการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียน นักศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ได้รายงานการวิจัยประเมินผล คุณธรรม 8 ประการ ของผู้เรียน : เจตคติและพฤติกรรม ไว้ว่า โครงการคุณธรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคุณธรรมของผู้เรียน เช่น โครงการคุณธรรมระดับอาชีวศึกษา โดยที่กลุ่มที่จัดทำโครงการมีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมเพิ่มขึ้นน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่จัดทำโครงการ ทั้งนี้เป็น

เพราะว่ากลุ่มที่จัดทำโครงการมีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมสูงอยู่แล้วตั้งแต่ก่อนเข้าร่วมโครงการและสูงกว่ากลุ่มที่ไม่จัดทำโครงการ และมีโครงการคุณธรรมที่มีแนวโน้มว่าจะส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษามีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมเพิ่มขึ้น ได้แก่โครงการต่อต้านยาเสพติด โครงการส่งเสริมความซื่อสัตย์ และโครงการค่ายอบรมอื่นที่ไม่ใช่ศาสนาหรือลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เช่น โครงการฝึกวินัยหรือปฐมนิเทศเพื่อสร้างคุณธรรมระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนในสถานศึกษาที่จัดทำโครงการคุณธรรมมีคะแนนพฤติกรรมเพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมโครงการ และเพิ่มมากกว่ากลุ่มที่ไม่จัดทำโครงการ ได้แก่โครงการส่งเสริมความสามัคคี และโครงการค่ายอบรมอื่นที่ไม่ใช่ศาสนาหรือลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และโครงการค่ายธรรมะ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยที่ได้ยังไม่มีความชัดเจนว่าโครงการคุณธรรมส่งผลต่อพฤติกรรมคุณธรรมของนักเรียน นักศึกษาอย่างไร แต่ก็มีแนวโน้มว่าจะส่งผลให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมเพิ่มขึ้น ได้แก่โครงการส่งเสริมความประหยัด ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียน นักศึกษาในสถานที่จัดโครงการคุณธรรมมีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมเพิ่มขึ้น ขณะที่กลุ่มที่ไม่จัดโครงการมีคะแนนพฤติกรรมลดลง ทั้งนี้โครงการคุณธรรมที่มีแนวโน้มว่าจะส่งผลให้นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมเพิ่มขึ้น ได้แก่ โครงการส่งเสริมความสามัคคี โครงการต่อต้านยาเสพติด และโครงการส่งเสริมมารยาท

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้สามารถสรุปผลการวิจัยในภาพรวมได้ว่า สถานศึกษาที่มีการจัดโครงการคุณธรรม มีแนวโน้มจะส่งผลให้นักเรียน นักศึกษามีพฤติกรรมคุณธรรมเพิ่มขึ้น เพียงแต่ยังไม่สามารถระบุขนาดการเพิ่มขึ้นได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการวัดพฤติกรรมคุณธรรมในช่วงก่อนการศึกษาของนักเรียน นักศึกษาในการวิจัยนี้ เป็นการวัดหลังจากที่สถานศึกษาต่างๆดำเนินการจัดโครงการจัดทำโครงการคุณธรรมหลากหลายประเภทไปแล้วระยะหนึ่งนั่นเอง

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมคุณธรรมในสถานศึกษา มีดังต่อไปนี้

- 1.สถานศึกษาระดับประถมศึกษา ควรส่งเสริมการพัฒนาครูเพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมคุณธรรมของผู้เรียน เนื่องจากในระดับการศึกษานี้ ครูมีอิทธิพลสูงและมีบทบาทโดยตรงในการจัดการดูแล และเป็นต้นแบบให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมคุณธรรมขึ้นได้ ทั้งนี้ ควรจัดโครงการฝึกอบรมครูให้เข้าใจในความหมายของคุณธรรมด้านต่างๆที่ต้องการส่งเสริมอย่างชัดเจน และฝึกทักษะครูในการถ่ายทอดคุณธรรมไปสู่นักเรียน ทั้งในลักษณะของการถ่ายทอดผ่านการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรให้กับเด็ก

นอกจากนี้ สถานศึกษายังสามารถกำหนดนโยบายต่างๆ ในการส่งเสริมคุณธรรม และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนโดยตรง เนื่องจากผู้เรียนอยู่ในระดับ ประถมศึกษา มีการยอมตามและเชื่อในครูผู้สอนค่อนข้างมาก ทั้งยังให้ความสำคัญกับ กฎระเบียบมากกว่าผู้เรียนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น นอกจากนี้การที่นักเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษาจากโรงเรียนเดียวกันมักมีพฤติกรรมความคิดไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องมาจาก ชุมชนใกล้เคียงโรงเรียนซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงทำให้ง่ายต่อการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาใน การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่เป็นที่สนใจและที่เหมาะสมกับนักเรียนในชุมชนได้

2. สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย

การพัฒนาครู/อาจารย์เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมคุณธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษา ระดับสูงนั้น ไม่ควรมุ่งเน้นบทบาทตรงของครู/อาจารย์ในการดูแล จัดการและเป็นต้นแบบให้ นักเรียนเกิดพฤติกรรมคุณธรรม แต่ควรจะมีบทบาทเสริมสร้างให้ครู/อาจารย์ ได้มี บทบาทในการเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนใน 2 แง่มุม คือพฤติกรรมการส่งเสริม และ วิธีการส่งเสริม โดยสนับสนุนให้ครู/อาจารย์ได้มีพฤติกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแก่ผู้เรียนมาก ขึ้น พร้อมทั้งหาวิธีที่จะทำให้พฤติกรรมการส่งเสริมของครูนั้น เข้าถึงผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อผู้เรียนมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย และควรคำนึงถึงความ สนใจของผู้เรียนเป็นหลักว่า ผู้เรียนสนใจกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมรูปแบบใด รวมถึงอาจ ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนริเริ่มโครงการคุณธรรมด้วยตนเองเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ตรง กับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนอย่างชัดเจน และลดบทบาทของครู/อาจารย์และ สถานศึกษา เป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ มากกว่าจะเป็นผู้จัดการโครงการ คุณธรรมแก่ผู้เรียนเสียเอง

นอกจากนี้ สถานศึกษาระดับสูงควรพิจารณาให้ความสำคัญในการจัดบรรยากาศใน สถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมในสถานศึกษามีความชัดเจน และเกิดการรับรู้ในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

พกา สัตยธรรม (2550 : 279-281) กล่าวว่า การปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียน เป็น สิ่งจำเป็นและสำคัญเพื่อให้ประเทศชาติมีพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ คำว่า คุณภาพ หมายถึง บุคคลนั้นมีความสามารถที่จะเลี้ยงตนเองได้โดยไม่ก่อความเดือดร้อนให้สังคม และจะต้องมี คุณธรรมประจำตัวที่จะเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม คือประกอบด้วยคุณสมบัติที่ จะช่วยให้เขามีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สงบสุขด้วยตนเองและไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น รวมถึงมีคุณภาพที่จะทำให้สังคมอยู่ได้ด้วยความสุขก้าวหน้า ไม่เบียดเบียนกันเพราะบุคคล ในสังคมเป็นคนดีมีความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไป

ตามหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง 2533 การปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียนเป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาซึ่งประกอบด้วยหลักธรรมที่สำคัญหลายประการ เช่น มีความเมตตา กรุณา ไม่ประทุษร้ายกับชีวิตและร่างกายของผู้อื่น ทั้งคนและสัตว์ การไม่โลภ ไม่ขโมย การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การไม่โลภ การรู้จักความพอดี การไม่พูดปด ไม่อวดอ้างความจริงไม่บิดเบือน ไม่ยุยงให้แตกความสามัคคี ไม่พูดคำหยาบการมีสัจจะ มีความจริงใจ การไม่ลองและเสพลสิ่งเสพลิดให้โทษ ความเป็นผู้มีสติ ยั้งยั้งใจ รู้จักเหตุผล รู้จักผิดชอบชั่วดี มีความขยันหมั่นเพียร มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปและการกระทำซึ่งมีความอดทนอดกลั้น มีความกล้าหาญ มีความขยันหมั่นเพียร มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกตัญญูกตเวที มีความซื่อสัตย์สุจริต การทำใจให้สงบ มีอารมณ์แจ่มใส มีสมาธิ มีความละเอียดถี่ถ้วน มีความรับผิดชอบ ไม่เห็นแก่ตัว มีอุเบกขาไม่ลำเอียง มีน้ำใจเป็นธรรม ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เป็นต้น

สำหรับหลักธรรมของการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี ความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การให้อภัย การมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น

ตัวอย่างการสอนจริยธรรมในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 จะปลูกฝังคุณธรรมต่างๆเบื้องต้นดังนี้

1. ศรัทธาในคุณพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
2. กฎแห่งกรรม
3. ทาน ศีล
4. อริยสัจ 4 ความหมาย
5. ขรรษาธรรม สัจ ทมะ จันติ จาคะ
6. บุญกิริยาวัตถุ 3 ศีล ภาวนา (ฝึกปฏิบัติจริง)
7. กุศลกรรมบถ 10
8. เบญจศีล เบญจธรรม
9. ทิฐุธรรมมิกัตถประโยชน์
10. สังคหวัตถุ 4
11. อิทธิบาท 4
12. ไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา
13. ทิศ 6 การปฏิบัติตนต่อเพื่อน

14. พรหมวิหาร ๔

15. ไตรลักษณ์ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

16. ศรัทธาในพระธรรม ปฏิบัติต่อพระธรรม หลักในการศึกษาพระธรรม พฤติกรรม การปฏิบัติตามพระธรรม

17. หน้าที่ของชาวพุทธในการปกป้องพระพุทธศาสนา

คุณธรรมทั้งหลายที่กล่าวมาแล้วข้างต้นล้วนเป็นคุณธรรมที่สอดคล้องกับคุณธรรมของครู เป็นคุณธรรมที่จำเป็นสำหรับสังคมไทยปัจจุบัน เพราะประเทศชาติยังต้องการนักคิด นักปรับปรุง นักสร้างสรรค์ เพื่อให้บ้านเมืองอยู่ในสภาพที่เข้มแข็ง พัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ มีความเจริญทั้งในด้านวัตถุและคุณธรรมอยู่ในจิตใจควบคู่กันไป คุณธรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับคุณธรรมของครูอยู่แล้วย่อมทำให้เกิดความมั่นใจว่า สังคมจะดีขึ้น เพราะครูเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมในด้านต่างๆ อยู่แล้วในตนเอง ย่อมไม่เป็นการยากที่จะถ่ายทอดหรือส่งเสริมให้คุณธรรมเหล่านั้นเกิดขึ้นในตัวของนักเรียน ครูจึงต้องหาเทคนิควิธีในการปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ในตัวนักเรียนให้ผลดีมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 8) ได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนไว้ว่า

1. ในระดับกระทรวง อันเป็นหน่วยงานกำหนดนโยบาย ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนรู้กับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยถือว่าเป็นเรื่องเดียวกัน และควรสร้างระบบที่ช่วยสร้างเสริมความแข็งแกร่งของการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมให้หน่วยงานที่ดูแลการเรียนรู้ตามวิถีพุทธมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการประสานงาน ส่งเสริมการวิจัยติดตามประเมินผลและให้คำแนะนำแก่โรงเรียน

ในระดับเขตพื้นที่ ควรใช้บทบาทของความเป็นที่ปรึกษาอย่างฉันทมิตร เพื่อให้คำแนะนำเชื่อมโยงกับทรัพยากรบุคคลในพื้นที่คอยช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคของโรงเรียน

ในระดับชุมชนท้องถิ่นต้องเปลี่ยนความคิดที่คิดว่าการอบรมคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องของโรงเรียนเท่านั้น แต่ต้องถือว่าเป็นภารกิจอย่างสำคัญของชุมชนท้องถิ่นในการช่วยกันดูแล เอาใจใส่นักเรียนทุกคนด้วยการเป็นหูเป็นตาให้แก่โรงเรียนรวมทั้งแนะนำ สั่งสอนเมื่อพบเห็นพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ และไม่ทำมาหากินกับสิ่งที่จะชักจูงเยาวชนไปในทางที่ผิด

ในระดับโรงเรียนและครูผู้สอน ต้องเปิดโอกาสให้เกิดความร่วมมือจากคนทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนวิชาการด้านอื่นๆ โดยโรงเรียนต้องมีท่าทีในการเปิดรับฟังความเห็นจากทุกฝ่าย และโรงเรียนต้องกำหนดคุณธรรมและจริยธรรมพึง

ประสงค์บนพื้นฐานสภาพแวดล้อมของตนเอง นำเอาหลักในเชิงพัฒนาตามวัยมาใช้ในการกำหนดตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น

2.กระบวนการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมทุกขั้นตอน จะต้องให้ความสำคัญกับการนำเอาทุนทางวัฒนธรรมแต่ละชุมชนมาเป็นฐาน เนื่องจากในอดีตทุนวัฒนธรรมถูกแยกส่วนออกไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียนจนหมดความหมายหากชุมชนและโรงเรียนใดสามารถนำกลับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ถือเป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน ซึ่งไม่ใช่เพียงการแสดงดนตรี นาฏศิลป์พื้นบ้าน หรือภูมิปัญญาพื้นบ้าน แต่รวมถึงความผูกพัน ความเอื้ออาทร การนับถือเคารพยกย่องกันโดยไม่มีเรื่องของสถานะทางเศรษฐกิจสังคมเป็นเครื่องกีดกัน

สรุป วิธีการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาถ้าเป็นระดับประถมศึกษา ควรส่งเสริมการพัฒนาครูในเรื่องคุณธรรมโดย ฝึกอบรมครูให้เข้าใจในความหมายของคุณธรรมด้านต่างๆที่ต้องการส่งเสริมอย่างชัดเจน และฝึกทักษะครูในการถ่ายทอดคุณธรรมไปสู่ผู้เรียน ทั้งในลักษณะของการถ่ายทอดผ่านการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรให้กับเด็กเพื่อช่วยทำให้เกิดพฤติกรรมคุณธรรมของผู้เรียนต่อไป เนื่องจากในระดับการศึกษานี้ ครูมีอิทธิพลสูงและมีบทบาทโดยตรงในการจัดการดูแล และเป็นต้นแบบให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมคุณธรรมขึ้นได้ และสามารถกำหนดนโยบายต่างๆในการส่งเสริมคุณธรรมและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมต่างๆให้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา แต่ถ้าเป็นสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัยควรจะมีบทบาทเสริมสร้างให้ครู/อาจารย์ ได้มีบทบาทในการเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนใน 2 แง่มุม คือพฤติกรรมส่งเสริม และวิธีการส่งเสริม โดยสนับสนุนให้ครู/อาจารย์ได้มีพฤติกรรมส่งเสริมคุณธรรมแก่ผู้เรียนมากขึ้น พร้อมทั้งหาวิธีที่จะทำให้พฤติกรรมส่งเสริมของครูนั้น เข้าถึงผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยให้ผู้เรียนริเริ่มโครงการคุณธรรมด้วยตนเองเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนอย่างชัดเจนขึ้น เพราะครูเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมในด้านต่างๆอยู่แล้วในตนเอง ย่อมต้องหาเทคนิควิธีการในการปลูกฝังคุณธรรมต่างๆในตัวนักเรียนให้ผลดีมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ สถานศึกษาระดับสูงควรพิจารณาให้ความสำคัญในการจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมในสถานศึกษามีความชัดเจน และเกิดการรับรู้ในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ความผูกพัน ความเอื้ออาทร การนับถือเคารพยกย่องกันอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เพราะคุณธรรมจริยธรรมเป็นผลมาจากวัฒนธรรมนั่นเอง

5. กระบวนการอบรมขัดเกลาทางสังคมกับการเสริมสร้างจริยธรรม

การอบรมหรือการขัดเกลาทางสังคมถือว่าเป็นกระบวนการปลูกฝังบรรทัดฐานของกลุ่มให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถอยู่ร่วมกับกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกได้ และทำงานร่วมกับผู้อื่นและปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องของสังคม และถือว่าเป็นว่าเป็นกระบวนการหล่อหลอมทางวัฒนธรรมซึ่งแต่ละคนได้เรียนรู้และเชื่อถือในค่านิยม ความเชื่อและแบบแผนพฤติกรรมของสังคม นักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาเชื่อว่า การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่คนเราต้องประสบตั้งแต่เด็กจนเติบโตใหญ่ เพื่อเรียนรู้และดูดซับค่านิยมกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนของสังคม จุดมุ่งหมายของการขัดเกลาทางสังคม คือ เพื่อให้สมาชิกในสังคมได้เรียนรู้และสามารถปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม สามารถที่จะเลือกทำอะไรควรปฏิบัติ อะไรไม่ควร อะไรเป็นข้อห้ามของสังคม อะไรไม่ใช่ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและเพื่อให้สังคมอยู่รอด นอกจากนั้นยังมีวัตถุประสงค์สร้างหรือปลูกฝังระเบียบวินัย พฤติกรรมที่ยอมรับได้ในสังคม รวมทั้งการปลูกฝังค่านิยม อันรวมถึงศีลธรรมและจริยธรรมด้วย ผู้ที่ทำหน้าที่หรือมีบทบาทในการขัดเกลาทางสังคมที่สำคัญคือครอบครัว ซึ่งสามารถอบรมขัดเกลาสมาชิกได้ตลอดเวลา เป็นที่ยอมรับกันว่า การอบรมในวัยเด็กมีความสำคัญมาก มีผลต่อการสร้างบุคลิกภาพ อารมณ์และจิตใจของเด็ก ครอบครัวจะเป็นหน่วยสำคัญที่อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ แบบแผนทางศีลธรรมและจริยธรรม และการดำเนินชีวิตชีวิตเบื้องต้นแก่เด็ก

โรงเรียน เป็นส่วนที่สำคัญรองลงมาจากครอบครัว มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและความเชื่อถือในด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยฝ่ายหลักสูตรการศึกษาวิชาต่างๆและกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร

อำนาจ ชารีรัตน์ และ คณะ (2553 : 16-19) รายงานว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายที่จะเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของครอบครัว ชุมชน ศาสนา และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โรงเรียนวรคุณอุปถัมภ์ ได้จัด กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดจิตสำนึกที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่บน 8คุณธรรมพื้นฐาน ดังนี้

1.ความขยัน ได้จัดกิจกรรมวันสัปดาห์ห้องสมุด โดยมีการมอบรางวัลให้กับนักเรียนยอดนักอ่านเป็นประจำทุกปี กิจกรรมส่งเสริมอาชีพอิสระให้กับผู้เรียนที่สนใจ เช่น การเลี้ยงโค

พื้นเมือง การเลี้ยงสุกร เสริมสวข ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว และกิจกรรมการมอบทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีความขยันหมั่นเพียรกิจกรรม

2.ความประหยัด ได้จัดกิจกรรมโครงการธนาคารโรงเรียน

3.ความซื่อสัตย์ ได้จัดทำสมุดบันทึกความดี เช่น เก็บทรัพย์สินของผู้อื่นได้แล้วนำส่งคืนเจ้าของโรงเรียนก็จะลงบันทึกในสมุดบันทึกความดี เมื่อสิ้นปีการศึกษาจะมีพิธีมอบเกียรติบัตรให้แก่นักเรียนคนนั้น

4.ความมีวินัย ได้จัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม การอบรมผู้นำนักเรียน การปฐมนิเทศนักเรียน

5.ความสุภาพ ได้จัดกิจกรรมการอบรมมารยาทไทยให้กับผู้เรียน การจัดประกวดมารยาทไทยและสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมแข่งขันมารยาทไทยในโอกาสต่างๆ

6.ความสะอาด ได้จัดกิจกรรม 5 ส โดยมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละห้องมีเขตพื้นที่รับผิดชอบในการดูแลความสะอาด และในช่วงโมฆะรวมผู้เรียนจะร่วมพัฒนาพื้นที่รอบๆโรงเรียน

7.ความสามัคคี ได้จัดการแข่งขันกีฬาภายในซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี การเลือกตั้งคณะกรรมการโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในการรณรงค์ในโอกาสต่างๆ

8.ความมีน้ำใจ ได้จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้เรียนเพื่อปลูกจิตสำนึกในการมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนครู และโรงเรียน ได้จัดกิจกรรมทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา การจัดวันวิทยาศาสตร์ วันสุนทรภู่ สัปดาห์ห้องสมุด และวันขึ้นปีใหม่

จินตนา บุญบงการ(2544 : 33-35)กลุ่มเพื่อน หมายถึงกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างมากเพราะจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่ไม่ได้รับจากครอบครัว หรือการอบรมตามหลักสูตรในโรงเรียน เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง ความเป็นผู้นำ การรู้จักเอาตัวรอด ความเสมอภาค การอยู่ร่วมในสังคม และบางทีอาจจะได้รับคำนิยามหรือความเชื่อทางศีลธรรมหรือจริยธรรมที่แตกต่างไปจากที่ได้รับจากครอบครัวหรือโรงเรียน เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ถึงแม้ว่าครอบครัวและโรงเรียนจะได้สั่งสอนไว้แล้ว ถ้าคบเพื่อนที่ไม่ดีไม่มีความซื่อสัตย์ ก็จะกลายเป็นผู้ที่ไม่มีความซื่อสัตย์ สื่อมวลชน ซึ่งสามารถสร้างคำนิยามความเชื่อทัศนคติและการเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆเป็นหน่วยที่มีความสำคัญในการปลูกฝังวัฒนธรรมใหม่ๆให้แก่เด็กและเยาวชน

กิริติ บุญเจือ (2551: 32-37) รายงานว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถานที่ปั้นบุคลิกภาพแห่งแรกของลูก นอกจากจะได้ชีวิตจากพ่อแม่แล้ว ลูกยังต้องการความอบอุ่นจากพ่อแม่เพื่อให้จิตใจเติบโตขึ้นอย่างเหมาะสม อาหารบำรุงเลี้ยงร่างกายเด็กอาจจะได้มาจากทางไหนก็ได้ แต่

ความอบอุ่นสำหรับประกอบประหมัดใจเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ขึ้นอย่างเหมาะสมนั้น ไม่มีใครจะให้แทนพ่อแม่ได้ ลูกที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์แบบจริยะ จึงต้องการบรรยากาศทางครอบครัวที่อบอุ่น มีพ่อแม่ที่น้อมพร้อม และมีพ่อแม่ที่มีความรู้และความเข้าใจในการอบรมเด็กพอควร พ่อแม่จะต้องไม่ปล่อยปละละเลยจนลูกไม่สามารถเรียนรู้เป็นขั้นๆว่าอะไรควรปฏิบัติ อะไรควรหลีกเลี่ยง และไม่เคร่งครัดจนลูกไม่สามารถเรียนรู้อะไรเป็นขั้นๆว่าอะไรควรปฏิบัติ อะไรควรหลีกเลี่ยง และไม่เคร่งครัดจนลูกไม่มีโอกาสพัฒนาความรับผิดชอบตามลำดับอายุ

เพื่อนบ้าน มีความสำคัญรองจากครอบครัว เพราะได้เห็นความประพฤติของกันและกันเสมอ ความประพฤติของเพื่อนบ้านจะเป็นตัวอย่างให้เด็กๆเกิดความเคยชินโดยไม่รู้ตัว เด็กที่พูดไม่ไพเราะเพราะได้ยินเพื่อนบ้านพูดจาไม่ไพเราะจนเป็นเรื่องธรรมดา เป็นต้น

โรงเรียน มีเพื่อนและครู และโรงเรียนมีอิทธิพลมากกว่าเพื่อนบ้าน เพราะให้การศึกษาแก่นักเรียนโดยตรง ปรัชญาและนโยบายของโรงเรียนจึงมีอิทธิพลต่อจิตใจในด้านจริยะของนักเรียนเองอย่างมาก

การสื่อสาร สามารถแพร่ทั้งความดีและความเลวในด้านจริยะ การสื่อสารมีส่วนกำหนดความประพฤติของคนในปัจจุบันนี้อย่างมาก เพราะคนในปัจจุบันส่วนมากต้องตั้งหน้าทำมาหากิน มีเวลานิดหน่อยก็มอบหน้าที่ให้สื่อสารบริการป้อนข่าวให้ จิตใจจึงอาจจะถูกโน้มน้าวไปตามกระแสข่าวและบทวิจารณ์ของบริการสื่อสารโดยไม่รู้ตัว

สรุป กระบวนการอบรมขัดเกลาทางสังคมกับการเสริมสร้างจริยธรรม ขึ้นอยู่กับครอบครัว โรงเรียน เพื่อน และสื่อมวลชน โดยที่ครอบครัวเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการที่จะอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ แบบแผนทางศีลธรรมและจริยธรรม และการดำเนินชีวิตเบื้องต้นแก่เด็ก และสามารถอบรมขัดเกลาได้ตลอดเวลา โรงเรียนให้การศึกษแก่นักเรียนโดยตรงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ และความเชื่อถือในด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อนมีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างมากเพราะจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่ไม่ได้รับจากครอบครัว หรือจากโรงเรียน เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง ความเป็นผู้นำ การรู้จักเอาตัวรอด ความเสมอภาค การอยู่ร่วมในสังคม ความซื่อสัตย์สุจริต และการสื่อสารที่สามารถแพร่ทั้งความดีและความเลวในด้านจริยะได้ การสื่อสารมีส่วนกำหนดความประพฤติของคนในปัจจุบันนี้อย่างมาก ซึ่งสามารถสร้างค่านิยมความเชื่อทัศนคติและการเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ เป็นหน่วยที่มีความสำคัญในการปลูกฝังวัฒนธรรมใหม่ๆให้แก่เด็กและเยาวชน

6.คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังสำหรับนักศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 7) มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ดังนี้

- 1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2.ซื่อสัตย์ สุจริต
- 3.มีวินัย
- 4.ใฝ่เรียนรู้
- 5.อยู่อย่างพอเพียง
- 6.มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7.รักความเป็นไทย
- 8.มีจิตสาธารณะ

นิติการ พงษ์ทวี (2551 : 35) อธิบายว่า การพัฒนาจริยศึกษาคควรถือหลักส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีงาม 10 ประการ ซึ่งสรุปมาจากความมุ่งหมายของการศึกษาไทยในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 และแก้ไขลักษณะที่ตรงกันข้ามคุณลักษณะ 10 ประการ ดังนี้

1.ความมีระเบียบ ลักษณะที่ควรแก้ไขได้แก่ความไม่ตรงต่อเวลา ถือว่างานเป็นของเล่น มั่งง่ายไม่เรียบร้อย คตินิยมที่ว่า อะไรก็ไม่เป็นไร ขอผ่อนผันอะลุ่มอล่วย ไม่มีกติกาดูชอบมือเกิสิทธิ์

2.ความซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะที่ควรแก้ไขได้แก่ การชอบเอาไร้ดเอาเปรียบ คดโกง ชอบใช้อิทธิพลและมือเกิสิทธิ์ในกรณีต่างๆ ปลอมแปลงต่างๆ โกหกหลอกลวง

3.ความขยัน ประหยัด การยึดมั่นในสัมมาชีพ ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ ความเฉื่อยชา เกียจคร้าน ผลัดวันประกันพรุ่ง ฟูมเฟือย ฟู้งเฟือ อยากมีอยากได้ไม่ประมาณตน หมกมุ่นในอบายมุข ประกอบอาชีพไม่สุจริต ไม่มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

4.ความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ลักษณะที่ควรแก้ไข ปรับปรุง ได้แก่ ไม่รู้จักหน้าที่ของตนเอง ไม่รับผิดชอบ ไม่รักษาสาธารณสมบัติ ไม่กระตือรือร้นในการรักษาความยุติธรรม

5.การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ เชื่อเรื่องโชคลาง เชื่อโดยไม่ใคร่ครวญไตร่ตรอง หลงใหลไปตามโฆษณา ดิ้นข่าวลือ เลียนแบบอย่างในทางที่ไม่ดีงามจากต่างชาติ ไม่มีจุดมุ่งหมายในการทำงาน ไม่รู้จักคิดหาเหตุผล

6.ความกระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ ศาสน์ กษัตริย์ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ กลัวผู้มีอิทธิพลแล้ว ไม่ใส่ใจกับการกระทำที่เลว ลุ่มหลงใน อามิสสินจ้าง งมงาย ไม่แสดงความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์ ไม่สนใจในเรื่องการปกครอง ประเทศ

7.การมีพลานามัยที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและใจ ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ ไม่รู้จัก รักษาความสะอาด มักง่าย ตามใจปากท้องตนเอง นิยมในทางผิดๆ ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ หลงระเหิงในอบายมุข เล่นการพนันขั้นต่อ โลก ไม่รู้จักประมาณตน

8.พึ่งตนเองและมีอุดมคติ ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ ชอบขอความช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ มีความมั่นใจในตนเอง ชอบเลียงโชค พึ่งพิงผู้อื่น สุรุ่ยสุร่าย ปล่อยตัวตามยถากรรม หลงใน ค่านิยมที่ผิด

สรุป คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังสำหรับนักศึกษาควรมีลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข และแก้ไขลักษณะที่ไม่ดี อาทิ รักษา ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย ใฝ่เรียนรู้ ขยัน ประหยัด อยู่อย่างพอเพียง ยึดมั่น ในสัมมาชีพ พึ่งตนเองและมีอุดมคติ มุ่งมั่นในการทำงาน ตำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบต่อสังคม และประเทศชาติ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล เลื่อมใสในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย การมีพลานามัยที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและใจ รักความเป็นไทย และมีจิต สาธารณะ

7.การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในมหาวิทยาลัยพิษณุโลก

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในมหาวิทยาลัยพิษณุโลก ได้แก่ การจัดการเรียนการ สอนในวิชาระดับปริญญาตรีของทุกคณะ โดยบรรยายและใช้สื่อการสอนประกอบ ได้แก่ วิชาคุณธรรมกับชีวิต วิชาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น มีการอบรมสั่งสอนเด็กโดย สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอนทุกวิชา ฝึกให้มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ส่งงานตรงเวลา สร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร ครูอาจารย์วางตัวดีทำให้ลูกศิษย์ อยากเข้าใกล้ตลอดเวลา เป็นที่ปรึกษาของลูกศิษย์ที่ดี แนะนำแนวทางในทางที่ถูกต้อง ให้อภัย และกำลังใจกับลูกศิษย์ แสดงออกถึงความรักความห่วงใยต่อลูกศิษย์ อย่างจริงใจ ทำให้ลูก ศิษย์แสดงออกสามารถสัมผัสได้และเปิดใจยอมรับในสิ่งต่างๆที่อาจารย์ถ่ายทอดและปลูกฝังให้ โดยไม่มีข้อกังขาและต่อต้าน ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อลูกศิษย์ เหมาะสมกับบทบาทและ หน้าที่ของตน มีบุคลิกภาพที่ดี มีพฤติกรรมการแสดงออกเป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา มีลักษณะ

ของการเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมที่ปรากฏชัดเจน มหาวิทยาลัยพิษณุโลกมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทั้งทางตรงทางอ้อมที่เหมาะสม เช่น พิธีไหว้ครู พิธีกรรมทางศาสนา เช่น เวียนเทียนวันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมรับน้องใหม่ การทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ การสอนสวดมนต์นั่งสมาธิฝึกวิปัสสนาปฏิบัติธรรมทุกเช้าของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนสหกิจ มีการทำงานเป็นทีมซึ่งส่งเสริมให้รู้จักช่วยเหลือกันเกื้อกูลกัน และส่งเสริมให้นักศึกษาจัดตั้งชมรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักศึกษาเอง เช่น โครงการธรรมะรักษ์โลก โครงการ to be number one เป็นต้น มีการยกย่องชมเชยผู้ทำความดี ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ทางด้านคุณธรรม นอกเหนือจากความรู้ทางการศึกษาในศาสตร์สาขาที่ตนเองศึกษา เป็นไปตามปรัชญาการศึกษาที่ว่า ความรู้คู่กับคุณธรรม ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษาโดยวิธีการต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้นักศึกษามีจิตสำนึกที่ดีงาม มีทัศนคติที่ดี ละอายใจเกรงกลัวต่อการทำผิด และเพื่อให้นักศึกษามีพฤติกรรมแสดงออกถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมอันเป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป และออกไปปรับใช้สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข เป็นคนดีของพ่อแม่ ครูอาจารย์ สังคม และประเทศชาติต่อไป

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สัจด์ กระจำน(2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้วัดกรรมกลุ่มเพื่อนรัก เพื่อนเตือน โรงเรียนวัดใหม่เกตุงาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 132 คน และผู้ปกครองเด็กเหล่านี้จำนวน 132 คน พบว่า มีผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมก่อนการใช้วัดกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการใช้วัดกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามลักษณะ 5 ด้าน คือ ด้านการมีสัมมาคารวะ ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านการมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ได้รายงานการวิจัยประเมินผล คุณธรรม 8 ประการ ของผู้เรียน : เจตคติและพฤติกรรม โดยสรุปไว้ในบทสรุปสำหรับผู้บริหารว่า เป็นโครงการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมและแบบวัดเจตคติต่อคุณธรรมสำหรับนักเรียนและนักศึกษา นิสิตนักศึกษา และเพื่อประเมินผลโครงการเสริมสร้างคุณธรรมตามนโยบายของ

กระทรวงศึกษาธิการในปีงบประมาณ พ.ศ 2550-2551 และสรุปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้คือ ได้มีการพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมและเจตคติต่อคุณธรรม โดยอ้างอิงตามนิยามคุณธรรม 8 ประการ จากการสัมมนาทางวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ ในปี 2550 คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ และพบว่า คำว่า สะอาด สามารถแบ่งได้ 2 ประเด็น คือ สะอาดกายที่เน้นความสะอาดในด้านร่างกายและสะอาดใจที่ใจที่เน้นการไม่คิดทำร้ายและสะอาดใจที่เน้นการไม่คิดทำร้ายใคร การมีจิตใจช่วยเหลือผู้อื่น และแบ่งคุณธรรม “ สะอาด ” ออกเป็น 2 ส่วนคือ สะอาดกายและสะอาดใจ ทำให้ได้คุณธรรมทั้งหมด 9 ประการ และจากนิยามคุณธรรมนี้นำไปสร้างแบบวัดพฤติกรรมและแบบวัดเจตคติต่อคุณธรรมทั้ง 9 ด้าน พบว่ามีค่าความเที่ยงสูงเพียงพอในการประเมินระดับสถานศึกษา หากเก็บข้อมูลโดยการสุ่มจากผู้เรียนภายในสถานศึกษาจำนวน 60 คนขึ้นไป โดยค่าเฉลี่ยคะแนนของแบบวัดแต่ละด้าน สามารถเป็นตัวแทนคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมและเจตคติต่อคุณธรรมรายด้านในระดับสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี แต่ไม่แนะนำให้ใช้ในการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมหรือเจตคติต่อคุณธรรมของนักเรียนนักศึกษาเป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตามแบบวัดนี้ได้รับการตรวจสอบความตรงภายในและภายนอกเพิ่มเติม เพื่อจัดทำเป็นเครื่องมือประเมินคุณธรรมที่ได้มาตรฐานสากลต่อไปและได้ทำการตรวจสอบโครงการคุณธรรมภายในสถานศึกษาในช่วงเดือนกันยายน 2550-มกราคม 2551 โดยวิธีการสัมภาษณ์ปลายเปิดกับสถานศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย อาชีวศึกษา มัธยมศึกษาปีที่หก มัธยมศึกษาปีที่สาม และระดับประถมศึกษาปีที่หก จำนวน 112 แห่งทั่วประเทศ แล้ววิเคราะห์เพื่อหาสรุปเนื้อหาสามารถสรุปได้ว่าโครงการพัฒนาคุณธรรมที่สถานศึกษาต่างๆจัดขึ้นตามนโยบายคุณธรรมของกระทรวงศึกษาธิการนั้นมีลักษณะใกล้เคียงกัน สามารถจัดหมวดหมู่โครงการคุณธรรม ได้ทั้งหมด 17 ประเภท โดยแบ่งโครงการตามความนิยมในการจัดโครงการคุณธรรมในสถานศึกษาทั่วประเทศไทย ได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โครงการคุณธรรมที่ได้รับความนิยมมากในทุกระดับชั้น คือมีสถานศึกษาที่จัดทำโครงการดังกล่าวเกินร้อยละ 80 ของสถานศึกษาในทุกระดับชั้นและสถานศึกษาแต่ละแห่งที่จัดทำโครงการต้องมีจำนวนนักเรียนเข้าร่วมโครงการมากกว่าร้อยละ 90 ได้แก่ โครงการส่งเสริมความสะอาด และโครงการส่งเสริมความมีวินัย

กลุ่มที่ 2 โครงการคุณธรรมที่ได้รับความนิยมมากในบางระดับชั้น คือมีสถานศึกษาที่จัดทำโครงการดังกล่าวเกินร้อยละ 80 ในบางระดับชั้นเท่านั้น ได้แก่ โครงการสอนศาสนา โครงการอบรมคุณธรรม โครงการพิธีกรรมทางศาสนา โครงการส่งเสริมความประหยัด โครงการส่งเสริมความซื่อสัตย์

กลุ่มที่ 3 โครงการคุณธรรมที่ได้รับความนิยมปานกลางในทุกระดับชั้น คือมีสถานศึกษาที่จัดทำโครงการดังกล่าวประมาณร้อยละ 20-80 ในทุกระดับชั้นโดยไม่จำกัดว่ามีจำนวนนักเรียนเข้าร่วมโครงการของสถานศึกษาในแต่ละแห่งมากน้อยเพียงใด ได้แก่ โครงการค่ายธรรมะ โครงการค่ายอบรมคุณธรรมอื่น โครงการต่อต้านยาเสพติด โครงการส่งเสริมมารยาท โครงการส่งเสริมความสามัคคี โครงการส่งเสริมความมีน้ำใจ โครงการบันทึกความดี โครงการพัฒนาคุณธรรมร่วมกับผู้ปกครอง และโครงการประกวดผู้เรียนคุณธรรมดีเด่น

กลุ่มที่ 4 โครงการคุณธรรมที่ไม่นิยมจัดในบางระดับชั้น มีโครงการเดียวคือ โครงการค่ายลูกเสือ ที่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนโรงเรียนที่ไม่จัดโครงการดังกล่าวมากกว่าร้อยละ 80 แต่ในระดับชั้นอื่นมีสถานศึกษาที่จัดและไม่จัดโครงการนี้กระจายกันไป

สถานศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมคุณธรรมของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษามีอิทธิพลต่อคะแนนคุณธรรมของผู้เรียน โดยสถานศึกษาที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ค่าอิทธิพล 40%) อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของสถานศึกษาจะลดน้อยลงในระดับการศึกษาที่เพิ่มขึ้น จนกระทั่งน้อยที่สุดในระดับมหาวิทยาลัย 6 (ค่าอิทธิพล 9%)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) รายงานถึงโครงการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อหาคำตอบในประเด็นใหญ่ดังนี้ว่า เพื่อประเมินสภาพผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประเมินสถานภาพการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาตามวัยและ/หรือการพัฒนาสมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อประเมินปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาจากโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศจำนวน 26 โรงเรียน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสารหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ผลการศึกษาสรุปได้ตามประเด็นต่อไปนี้ คือ คุณธรรมจริยธรรมที่กำหนด พบว่า ส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเป็นขนบธรรมเนียมที่เน้นการอบรมปลูกฝังให้นักเรียนอยู่ในกรอบพฤติกรรมของระเบียบวินัย โดยเน้นเรื่องการประหยัด มีระเบียบวินัย อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชื้อสัตย์สุจริต ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักษาประเพณีนิยมไทย ความเป็นไทยและมีมารยาทแบบไทย รับผิดชอบ สะอาด มีสุขนิสัยดี ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา เหล่านี้ล้วนเป็นส่วนเน้นในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำหรับในโรงเรียนมัธยมศึกษาเน้นเรื่อง ความมี

ระเบียบวินัยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือความรับผิดชอบ การมีสัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์ สุจริต การปฏิบัติตามหลักและคำสอนทางศาสนา เสียสละ และมีคุณธรรมอื่นๆที่เชื่อมโยงกับ เนื้อหาของกลุ่มสาระต่างๆเป็นตัวเสริมหรือเน้นย้ำคุณธรรมที่กำหนดในระดับโรงเรียน เช่น เรื่อง กล้าแสดงออก การรู้จักใช้เหตุผล หรือคิดอย่างมีเหตุผล การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม พบว่าตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามีความเข้าใจในเรื่อง การประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมดี โดยแต่ละแห่งได้มีการกำหนดให้มีระบบการประเมินทั้ง เกณฑ์และตัวบ่งชี้ในการประเมินชัดเจนขึ้น ซึ่งตัวบ่งชี้ที่พบส่วนใหญ่กำหนดจากพฤติกรรมที่ ใกล้เคียงตัวนักเรียน ได้แก่ การเข้าแถวตรงเวลา ส่งงานตามกำหนด ร่วมกิจกรรม มาเรียน สม่ำเสมอ ตั้งใจเรียน รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบสิ่งของเครื่องใช้ อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม รักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย แต่งกายถูกระเบียบ มีมารยาทในการ รับประทานอาหาร ปฏิบัติตามข้อตกลงและกติกาของโรงเรียน มีสัมมาคารวะ เสียสละ มีความซื่อสัตย์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขยันประหยัด อดทน มีความสามัคคี พบว่าสถานภาพด้าน คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในขั้นที่พึงพอใจในผลงานของโรงเรียน โดยภาพรวม นักเรียนบางโรงเรียนมีจุดดีเด่นบางด้าน และควรปรับปรุงบางด้าน ด้านที่บุคลากรของ โรงเรียนระดับประถมศึกษาพึงพอใจ คือ เรื่องความซื่อสัตย์ การประหยัดและอดออม การมี สัมมาคารวะ ความมีระเบียบวินัย การปฏิบัติตามหลักทางศาสนา ความรับผิดชอบ เป็นต้น และควรปรับปรุงคือ ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย สัมมาคารวะ การปฏิบัติตาม หลักทางศาสนา ส่วนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา คุณธรรมที่ประสบความสำเร็จคือ ความมี วินัย ความมีสัมมาคารวะ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละ รักย สิ่งแวดล้อม เป็นต้น และด้านที่ไม่ประสบความสำเร็จในการสร้างเสริม คือ ความมีระเบียบ วินัย การมีสัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา/การ ปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา แสดงให้เห็นว่าผลของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมใน โรงเรียนหนึ่งๆไม่สามารถทำให้บังเกิดผลด้านใดด้านหนึ่งอย่างร้อยเปอร์เซ็นต์ เรื่องคุณธรรม จริยธรรมเป็นเรื่องละเอียดอ่อน บุคคลที่เกี่ยวข้องอาจรับรู้พฤติกรรมเดียวกันแตกต่างกัน โดย บางคนเห็นว่า ยอมรับได้ บางคนเห็นว่าเป็นปัญหา ประกอบกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียน หนึ่งๆมีเป็นจำนวนมาก ย่อมมีนักเรียนที่มีพฤติกรรมอันเป็นผลเนื่องมาจากคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกัน พบว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่การจัด กิจกรรมที่หมุนเวียนทั้งปี และส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมทางพุทธศาสนาและวันสำคัญตามคตินิยามของชาติ และพบว่าทุกกิจกรรมมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อาทิ กีฬาสี หากโรงเรียนเข้าใจ

นักเรียนมีโอกาสพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเกือบทุกด้าน แต่มีข้อเสียคือ หลังจากจบกิจกรรมก็พาสีแล้ว ความสนใจ ความเอาใจใส่ในการเรียนจะคลายตัวลงในชั้นเรียนที่ยังไม่ใช่ชั้นเรียนสุดท้าย เนื่องจากว่าจัดกีฬาสีในภาคเรียนที่สองและจะสนใจเอาใจใส่ลดลงเพราะใกล้หมดภาคเรียนแล้ว

กิจกรรมที่ปลูกฝังส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างสำคัญ คือช่วงเวลากิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้า มีการประกาศความดี ความไม่ดี การแก้พฤติกรรม การส่งเสริมพฤติกรรม ทำให้นักเรียนเห็นถึงความศักดิ์สิทธิ์และตอกย้ำถึงอำนาจของครูและความสำคัญของการเรียนหนังสืออย่างตรงต่อเวลา เพราะหากนักเรียนคนใดมาไม่ทันช่วงของการเริ่มต้นกิจกรรมนี้ จะถูกทำโทษด้วยวิธีต่างๆ

โรงเรียนมีกิจกรรมใหม่ๆ ในการสร้างเสริมนักเรียนมากขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถ แสดงความคิดของตนเองมากขึ้น เช่น บางโรงเรียนมีโครงการยุวทูตความดี โครงการเด็กดีศรี.....(ชื่อโรงเรียน)..... โครงการของหาญไม่สูญหาย โครงการพบพระชำระใจ เป็นต้น แต่หลายโครงการในลักษณะแยกส่วน คือเน้นฝึกอบรมเป็นด้านๆและให้ความสำคัญกับพิธีการหรืองานเชิงเอกสารมากกว่าเนื้อแท้ของคุณธรรมจริยธรรม

การเรียนรู้ในห้องเรียน ในภาคปฏิบัติจริงการเรียนการสอนในห้องเรียนยังคงอยู่ในรูปแบบเดิม คือเน้นการบรรยายเป็นหลัก และว่ากล่าวสั่งสอนแทรกเข้าไปในเวลาสอน หรือเวลาที่เห็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ไม่ทำการบ้าน ไม่นำหนังสือเรียนมา หรือพูดคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน ซึ่งครูส่วนใหญ่เอาใจใส่กับพฤติกรรมนักเรียน ให้ความช่วยเหลือ ติดตามถามถึง หรือไปเยี่ยมบ้าน หรืออย่างน้อยมีการประสานกับผู้ปกครอง อย่างไรก็ตามจากการพูดคุยกับครูพบว่าขวัญกำลังใจครูลดลง เนื่องจากว่ารู้สึกทำงานหนักขึ้น แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร

ประยุทธ์ มะลิงาม (2550 : บทคัดย่อ) ได้รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้การสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการจำนวน 25 คนโดยการสุ่มแบบเจาะจง ครูจำนวน 65 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งไม่ระบุชัดเจนว่าเป็นแบบใด นักเรียนจำนวน 323 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอนคือแบบแบ่งชั้นและสุ่มอย่างง่าย และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 323 คน ที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่ถูกเลือกโดยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสำรวจและแบบประเมินโครงการ แบบประเมินความพึงพอใจ พบว่า ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการนี้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกด้าน คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังการพัฒนาตามโครงการอยู่ในระดับ มากที่สุด และจากการประเมินความพึงพอใจ พบว่า หลังการพัฒนาตามโครงการแล้ว นักเรียน และ ผู้ปกครองพึงพอใจในระดับมากที่สุด ครูพึงพอใจในระดับมาก และร้อยละ ของการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในปีการศึกษา 2549 พบว่า มีผลการ ประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยมและดี มีจำนวนมากกว่าปีการศึกษา 2548

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549 : 8-9) ได้จัดทำโครงการวิจัยศึกษา รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า มี 4 รูปแบบ คือรูปแบบของบ้านหรือครอบครัว รูปแบบวัด รูปแบบโรงเรียน และ รูปแบบชุมชน ดังนี้

1.รูปแบบการปลูกฝังจริยธรรมของบ้านหรือครอบครัว คือ

ด้านการให้ความรู้ โดยครอบครัวให้ความรู้ทางจริยธรรม เป็นอันดับแรก ได้แก่ ความ ดี ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย กติกาสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม และฝึกพฤติกรรม ได้โดยปลูกฝังความสุภาพ ความมีน้ำใจ ความกตัญญู ความมีระเบียบ การทำตามหน้าที่ การ พึ่งตนเอง และการอดออม

ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก เคารพ เชื้อมั่น อดทน และมีจิตสำนึกขณะจะ กระทำ โดยปลูกฝังได้โดยการอบรมด้วยวาจา สอน ให้เด็กฝึกปฏิบัติเอง และบุคคลใน ครอบครัวปฏิบัติตนให้เห็นเป็นตัวอย่าง และกระตุ้นให้คิด ทั้งนี้ต้องอาศัยความใกล้ชิด กรณีที่ เด็กทำความดีควรชมเชย และยกย่องต่อหน้าผู้อื่น เอาความดีของเด็กอื่นๆให้ฟัง เมื่อเด็ก กระทำผิดควรพูดคุย อธิบายให้เด็กฟัง และพยายามลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ด้านการวัดผลประเมินผล จะวัดจากพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก ผลที่คาดว่าจะ ได้รับคือ เด็ก สุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู มีระเบียบวินัย ทำหน้าที่ พึ่งตนเอง อดออม ตระหนักและ เคารพ เชื้อมั่น อดทน และมีสำนึก

2.รูปแบบการปลูกฝังจริยธรรมโดยโรงเรียน ได้แก่

ด้านการให้ความรู้ ได้แก่ ความดี ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย การพัฒนาตน ความเป็นไทย สิ่งแวดล้อมและศาสนาวัฒนธรรม และฝึกพฤติกรรมได้โดยปลูกฝังความมี สัจจะ ความมีน้ำใจ ความกตัญญู การทำตามหน้าที่ ฝึกฝนสม่ำเสมอ เรียนรู้จากความคิด พึ่งตนเอง ปฏิบัติตามคำสอน รักษาวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และทำตนให้เป็นประโยชน์

ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก ภาควินัย มุ่งมั่น เชื่อฟัง มีเหตุผล มีสำนึกขณะจะ กระทำอย่างรอบคอบ โดยการปลูกฝังทำเช่นเดียวกันกับรูปแบบของครอบครัว

การประเมินผล ทำเช่นเดียวกันกับรูปแบบของครอบครัว แต่ครู อาจารย์ ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กมีสัจจะ มีน้ำใจ กตัญญู รู้หน้าที่มีระเบียบวินัย รู้ผิดถูก รักชาติวัฒนธรรม สร้างประโยชน์ มีความภาคภูมิใจ มุ่งมั่น มีเหตุผล และมีสำนึก

3. รูปแบบการปลูกฝังจริยธรรมโดยศาสนา ได้แก่

ด้านการให้ความรู้ และวิธีการอบรมทำเช่นเดียวกันกับรูปแบบของครอบครัว แต่พระนักบวช ต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็ก สุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู มีระเบียบวินัย เอื้อเฟื้อ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อุดหนุน ตระหนักในความดี เคารพตัวเอง มีความรักและเมตตา และมีสำนึกที่จะทำดี

4. รูปแบบการปลูกฝังจริยธรรมโดยชุมชน ได้แก่

ด้านการให้ความรู้ และวิธีการอบรมทำเช่นเดียวกันกับรูปแบบของครอบครัว แต่กระบวนในชุมชนจะเป็นตัวอบรมเอง ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กรับผิดชอบต่อสังคม เสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อมบำเพ็ญประโยชน์ และเคารพกติกา

สมพร โคนวล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน ใน 4 ด้าน คือ ความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรม การเรียนการสอนคุณธรรมและจริยธรรม การสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมนอกห้องเรียน และการวัดผลประเมินผล พบว่า การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในระดับมาก และ ครูที่เพศและประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่แตกต่างกัน และพบว่า ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทิพย์พัฒน์ สันตะวัน (2551 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทางจริยธรรมของนักศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรม โดยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาทางจริยธรรมของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา 693 คน และคณาจารย์ 123 คน ขั้นตอนที่ 2 เพื่อ

สร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์เอกสาร ขกร่างรูปแบบ และสอบถามความคิดเห็นจากคณาจารย์และผู้บริหารงานกิจการนักศึกษา 100 คน ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ 17 คน พบว่า สภาพปัญหาทางพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาและคณาจารย์โดยภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาด้านพฤติกรรมที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยและพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ด้านจริยธรรมเฉพาะตนและด้านจริยธรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ต่อบุคคลไม่แตกต่างกัน พบว่ารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบแล้วประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยป้อน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการองค์การ และด้านการสำรวจสภาพปัญหาจริยธรรม องค์ประกอบที่เป็นกระบวนการถ่ายโอน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านจริยธรรม กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ กระบวนการพัฒนาจริยธรรมทางวิชาการ และกระบวนการพัฒนาจริยธรรมด้านกิจการนักศึกษา และองค์ประกอบที่เป็นผลลัพธ์ คือคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ ด้านจริยธรรมเฉพาะตน ด้านจริยธรรมเชิงปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านจริยธรรมที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย และด้านจริยธรรมทางสังคม

ดวงพร อุทัยสุริ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดสงขลา วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา และเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมโดยจำแนกตามเพศ ครอบครัว อาชีพผู้ปกครอง และระดับชั้นที่ศึกษา และศึกษาถึงข้อเสนอแนะวิธีการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 346 คน จากประชากร 3471 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ และใช้สถิติวิเคราะห์คือค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดสงขลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อยพบว่า ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความมีสัมมาคารวะอยู่ในระดับมาก แต่รายย่อยสำหรับความซื่อสัตย์และความอดทนอยู่ในระดับปานกลาง และจากการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดสงขลาโดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายย่อยขององค์ประกอบที่ว่าความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และความมีสัมมาคารวะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ

เพศหญิงมีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าเพศชาย แต่รายย่อยที่ว่าความอดทน เพศชายมีมากกว่าเพศหญิงที่ระดับ ระดับ 0.05 พบว่าพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมโดยจำแนกตามสภาพครอบครัวคือนักศึกษาที่อยู่กับบิดามารดาโดยภาพรวมและรายย่อยที่ว่าความอดทนมากกว่านักศึกษาที่อยู่กับบุคคลอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมโดยจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง คือผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง โดยภาพรวมและรายย่อยที่ว่าความอดทน มากกว่านักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมโดยจำแนกระดับชั้น โดยภาพรวมและรายย่อยไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีมาตรการปลูกฝังโดยเน้นคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความอดทน และควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมและร่วมมือกันปฏิบัติ

ฉลอง ชาตुरुประชีวิน (2552 : บทคัดย่อ) การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ เพื่อสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ และประเมินความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิตนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษานายกองค์การนิสิตนักศึกษา และนิสิตนักศึกษาทั่วไป 18 สถาบัน พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์โดยภาพรวมตามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อาจารย์ที่ปรึกษาองค์กร/สโมสร/ชมรม ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา รองอธิการบดี และรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว พบว่า ได้แก่ ด้านเข้าร่วมกิจกรรม และ ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม จากผลการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ พบว่ามี 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ การส่งเสริมงบประมาณในการทำกิจกรรม การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม การส่งเสริมกระบวนการจัดกิจกรรม และการส่งเสริมการนำนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดกิจกรรม และพบว่ามี 19 กลยุทธ์ย่อย 77 กลวิธี 78 ตัวบ่งชี้ สำหรับผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์มี 4 กลยุทธ์หลักได้แก่ การส่งเสริมงบประมาณในการทำกิจกรรม การส่งเสริมการ

เข้าร่วมกิจกรรม การส่งเสริมกระบวนการจัดกิจกรรม และการส่งเสริมการนำนวัตกรรมและ การเรียนรู้ร่วมกันในการจัดกิจกรรม 19 กลยุทธ์ย่อย 67 กลวิธี 68 ตัวบ่งชี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

Craft, Rickie Clinton (1988 : 1321-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ทักษะของชุมชนต่อการจัดการศึกษาและระดับการมีส่วนร่วมในกิจการโรงเรียน พบว่า ไม่มี ความสัมพันธ์กัน แต่จะสัมพันธ์กันระหว่างทักษะของชุมชนต่อการจัดการศึกษากับระบบ ของโรงเรียนในแต่ละสิ่งแวดล้อม

Jackson, Phillip W.(1986: 217) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในห้องเรียน พบว่าเป็นสิ่งที่ซับซ้อนมาก อนึ่งครูมีภาระหนักไม่อาจกำหนดแผนหรือวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรมได้เนื่องจากรับผิดชอบหลายวิชา รับผิดชอบเด็กมากเกินไป อย่างไรก็ตามได้ให้ ความเห็นว่าจะต้องให้นักเรียนรับรู้ระบบ การให้คำชม การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล

Dwight, Rogers and Jaci ,Webb (1991 : 3173-181) ได้ศึกษาเรื่องจริยธรรม ของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์นักเรียน มีข้อสรุปว่าจริยธรรมของการดูแลเอา ใจใส่นักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นมากเพื่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน และกระบวนการใน การปรับโครงสร้างโปรแกรมการศึกษาของครูบนพื้นฐานของจริยธรรมของการดูแล และ อธิบายว่าลักษณะของโปรแกรมการศึกษาของครูนั้นได้รับการออกแบบเพื่อให้ส่งเสริมการ พัฒนาจริยธรรมของการดูแล มีการอธิบายถึงการสร้างหลักสูตรโดยการสร้างแบบจำลองของ การสนทนาขึ้นซึ่งมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

Susan Pass and Wendy Willingham (2009 : 23-30) ได้ศึกษาขั้นตอนการ พัฒนาและการประเมินผลการสอนจริยธรรมในชนอเมริกันชั้นสูงของโรงเรียนพลเมือง โดยใช้ เด็กนักเรียนมัธยมเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 34 โรงเรียน ได้สร้างเครื่องมือในการวัดความสำเร็จ ของนักเรียนในการพัฒนาความรู้สึกของจริยธรรม ที่มีสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟา ของครอนบาคซึ่งมีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.89 เมื่อเทียบนักเรียนผลการพัฒนาความรู้สึกของ จริยธรรมในนักเรียน โดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง (โดยใช้ตัวอย่างคู่) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาความรู้สึกของจริยธรรมในนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ $T(57) = 46.796, p = 0.000$ (สองด้าน) และ $d = 0.52$

Yessen, S.R. (1976 : 551-554) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศที่มีต่อการ พัฒนาการทางจริยธรรม โดยใช้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2,3,4,5 และนักศึกษาปริญญาตรีเอก

จิตวิทยามหาวิทยาลัยมิชิแกน เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีนักเรียนหรือนักศึกษากลุ่มละ 30 คน พบว่าเพศไม่มีผลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม

Liebert, Diane E. (1978 : 196-A) ได้ศึกษาความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การตัดสินใจเชิงจริยธรรม และการคาดหวังทางจริยธรรม พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญค่อนข้างสูงระหว่างการให้เหตุผลเชิงเหตุผลทั้ง 2 แบบ คือ การคาดหวังในด้านการหลีกเลี่ยงภัยอันตรายสูงกว่าการตัดสินใจ ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศ พบแต่ข้อจำกัดของความแตกต่างทางอายุ (ทดสอบด้วยข้อสอบชุดที่ 1) แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากทั้ง 3 กลุ่ม แต่ไม่แตกต่างกันเมื่อใช้ข้อสอบชุดที่ 2 ข้อสังเกตแม้แต่เด็กที่อายุต่ำสุดยังตัดสินใจที่ระดับรับผิดชอบต่อผู้อื่นมีความสำคัญกว่าการหลีกเลี่ยงภัยอันตรายในสถานการณ์ต่างกัน

Jones and Morris (1954 : 781-783) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและความรู้เกี่ยวกับศีลธรรมของเด็ก พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ต่ำมาก จึงสรุปได้ว่าความรู้ทางด้านศีลธรรมไม่ได้เป็นเครื่องประกันความประพฤติ เพราะมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีอิทธิพลในการจูงใจเด็กให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ เช่น ความกดดันทางสังคม ความรู้สึกรู้สีกของเด็กต่อตนเอง ทำหน้าที่ครอบครัวและเพื่อนแสดงต่อเด็ก ความต้องการของเด็กในขณะนั้น และองค์ประกอบอื่นๆ อีก

Urbach, M Nelly (1976 : 33-34) ได้ศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กเกรด 4 และเกรด 6 โดยใช้สถานการณ์ด้านความเอื้อเฟื้อและความซื่อตรงของโคลเบอร์ก 8 เรื่อง พบว่าไม่แตกต่างกันในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับสถานการณ์ในเรื่อง พบว่าเด็กใช้เหตุผลในชั้นที่ 1 แก้ปัญหาเรื่องความซื่อตรงนั้น เด็กชายใช้เหตุผลได้ดีกว่าเด็กหญิง ส่วนเด็กหญิงใช้เหตุผลในชั้นที่ 3 แก้ปัญหาเรื่องความซื่อตรงนั้น ได้ดีกว่าเด็กชาย ซึ่งแสดงว่าไม่มีความแตกต่างแต่อย่างใด

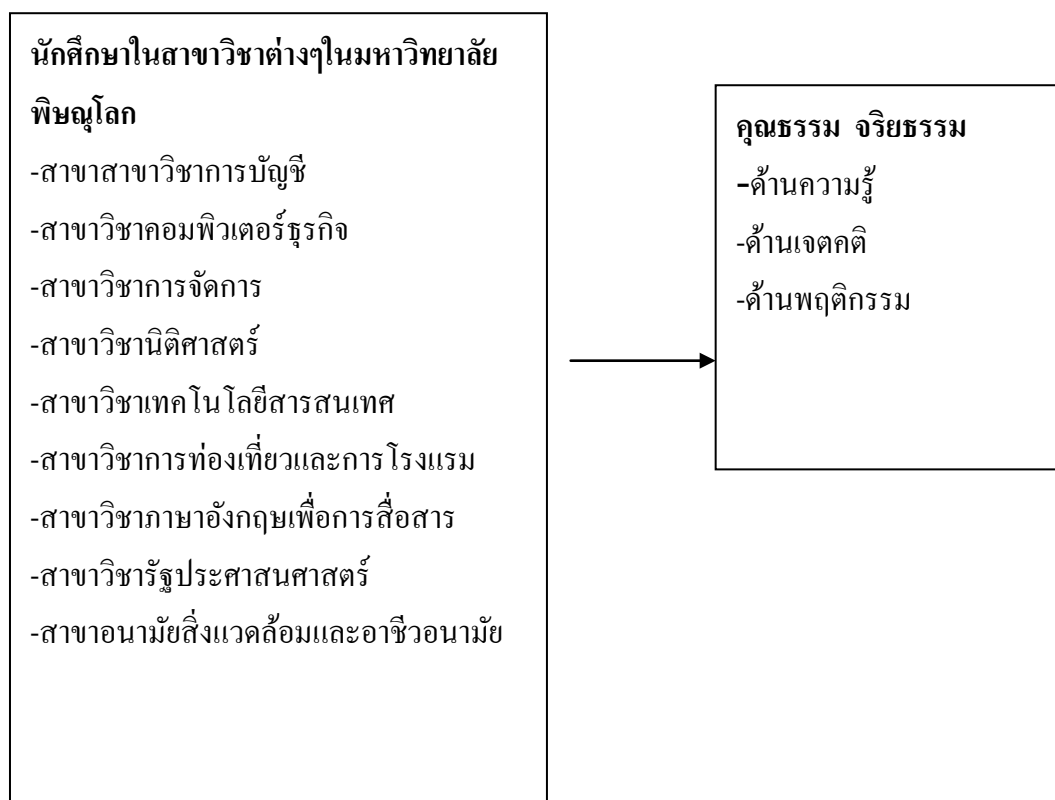
9.กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป การสอนคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษาเพื่อให้มีความรู้ และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีงามและเป็นการพัฒนาพฤติกรรมของนักศึกษาให้เป็นผู้มีความประพฤติดี ซึ่งได้รวบรวมจากทฤษฎี วรรณกรรม และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สรุปเป็น กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย คือ วิจัย

ศึกษาความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และ ด้านพฤติกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
พิษณุโลก

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านพฤติกรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ผู้วิจัยได้วางแผนและกำหนดวิธีดำเนินการศึกษาตามลำดับ หัวข้อต่างๆดังนี้

- 1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2.เครื่องมือวิจัยและวิธีสร้างเครื่องมือ
- 3.การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- 4.การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5.การวิเคราะห์ข้อมูล
- 6.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
7. การแปลผลข้อมูล

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาชั้นปริญญาตรีทุกสาขา มหาวิทยาลัยพิษณุโลก ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,384 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีทุกสาขาวิชาปีการศึกษา 2555 ซึ่งหาขนาดโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ได้ 302 คน และสุ่มแบบสัดส่วนในแต่ละชั้นแบบแบ่งชั้น ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะ/สาขา	ประชากร (คน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
คณะบัญชี สาขาวิชาการบัญชี	435	94
คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	405	88
คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ	68	14
คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด	45	9
คณะนิติศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์	74	16
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ	55	12
คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม	54	11
คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	20	5
คณะสาธารณสุขศาสตร์ สาขานามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย	223	48
คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	5	5
รวม	1,384	302

2.เครื่องมือวิจัยและวิธีสร้างเครื่องมือ

2.1.ประยุกต์ใช้แบบสอบถามของชินวัฒน์ สุกแสง (2539 : ภาคผนวก)ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) คือ

- 5 = ระดับความมีจริยธรรมในด้านต่างๆมากที่สุด
- 4 = ระดับความมีจริยธรรมในด้านต่างๆมาก
- 3 = ระดับความมีจริยธรรมในด้านต่างๆปานกลาง
- 2 = ระดับความมีจริยธรรมในด้านต่างๆน้อย
- 1 = ระดับความมีจริยธรรมในด้านต่างๆน้อยที่สุด

2.2.ปรับปรุงให้เหมาะสมประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และคณะ/สาขาที่นักศึกษาสังกัด ตอนที่ 2 ระดับความมีจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกด้านความรู้ 12 ข้อ(ข้อ1-12) ด้านเจตคติ 10 ข้อ(ข้อ 1-10) และด้านพฤติกรรม 13 ข้อ (ข้อ 1-13) รวมทั้งหมด 35 ข้อ

3.การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาค พบว่า โดยภาพรวมทั้งหมดของ 3 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรม มีค่า = 0.9652 ดังแสดงในภาคผนวก

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

แจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก โดยการสุ่มแบบสัดส่วนตามสาขา และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากในแต่ละสาขา เพื่อให้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 302 ชุด และเก็บกลับคืนได้ทั้งหมด

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และคณะ/สาขาที่นักศึกษาสังกัด วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ระดับความมีจริยธรรมด้านความรู้ 12 ข้อ ด้านเจตคติ 10 ข้อ และด้านพฤติกรรม 13 ข้อ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลผล

การทดสอบสมมุติฐาน ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลแบบทางเดียว(One Way ANOVA) ในแต่ละด้าน คือความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรมของนักศึกษาในแต่ละสาขาเมื่อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และหาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

6.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) วิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลโดยใช้ สถิติ ANOVA และหาค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ LSD

สูตรที่ใช้

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

สูตร $F\text{-test} = \text{MSTR} / \text{MSE}$

$$\text{SST} = \sum X^2 - \{(\sum X)^2 / n\}$$

$$\text{SSTR} = n_1(X_1 - \bar{X})^2 + n_2(x_2 - \bar{X})^2 + \dots + n_k(\bar{X}_k - \bar{X})^2$$

$$\text{MSTR} = \text{SSTR} / k-1$$

$$\text{SSE} = (n_1-1)S_1^2 + \dots + (n_k-1)S_k^2$$

$$\text{MSE} = \text{SSE} / (n-k)$$

เมื่อ

X = คะแนน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

k = จำนวนทรีทเมนต์

SST = ผลบวกยกกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

SSTR = ผลบวกยกกำลังสองของค่าทรีทเมนต์

SSE = ผลบวกยกกำลังสองของค่าคะแนนความผิดพลาด

MSTR = ค่าเฉลี่ยของค่าทรีทเมนต์

MSE = ค่าเฉลี่ยของค่าคะแนนความผิดพลาด

สูตร $\text{LSD} = \sqrt{(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2})(\text{MSW})F}$

7. การแปลผลข้อมูล

4.21 - 5.00	=	มากที่สุด
3.41 - 4.20	=	มาก
2.61 - 3.40	=	ปานกลาง
1.81 - 2.60	=	น้อย
1.00 - 1.80	=	น้อยที่สุด (อุทุมพร จามรมาน, 2538 : 8)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 : แสดงจำนวนร้อยละของเพศของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	98	32.5
หญิง	204	67.5
รวม	302	100.0 □

จากตารางที่ 2 พบว่าเป็นนักศึกษาชาย ร้อยละ 32.5 เป็นหญิง ร้อยละ 67.5

ตารางที่ 3 : แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกที่สังกัดคณะและสาขา

คณะ/สาขา	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะสาธารณสุขศาสตร์ สาขาอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย	48	15.9
2. คณะศิลปศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม	11	3.6
3. คณะศิลปศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	5	1.7
4. คณะศิลปศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์	5	1.7
5. คณะบริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	88	29.1
6. คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	14	4.6
7. คณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	9	3.0
8. คณะนิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์	16	5.3
9. คณะบัญชี สาขาการบัญชี	94	31.1
10. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	12	4.0
รวม	302	100.0 □

จากตารางที่ 3 พบว่าสาขาที่มีนักศึกษามากที่สุดคือสาขาบัญชีร้อยละ 31.1 รองลงมาคือสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจร้อยละ 29.1 ที่มีนักศึกษาน้อยที่สุดคือสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและสาขารัฐประศาสนศาสตร์อย่างร้อยละ 1.7

ตอนที่ 2 ระดับความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรมของนักศึกษา

ตารางที่ 4 : แสดงระดับความมีจริยธรรมด้านความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ข้อ	คำถาม	$\bar{X}$	(S.D)	ระดับ ความรู้
1	จำแนกคุณธรรมและจริยธรรมของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก 8 ข้อ ได้ถูกต้อง	3.9702	0.78764	มาก
2	บอกข้อคุณธรรม จริยธรรม 8 ข้อ ได้ถูกต้อง	3.6656	0.91721	มาก
3	บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีได้ถูกต้อง	3.9735	0.85451	มาก
4	บอกถึงการปฏิบัติตนต่อบิดา มารดา และผู้ที่พระคุณได้ถูกต้อง	4.1921	0.79630	มาก
5	บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวได้ถูกต้อง	4.2715	0.74650	มากที่สุด
6	บอกถึงการปฏิบัติตนต่อการจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ได้ถูกต้อง	4.2053	0.80545	มาก
7	บอกถึงการปฏิบัติตนที่ต้องตามระเบียบวินัยและกฎต่างของมหาวิทยาลัยได้ถูกต้อง	4.0662	0.84057	มาก
8	บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลาได้ถูกต้อง	4.0430	0.78279	มาก
9	บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้ถูกต้อง	4.0298	0.80433	มาก
10	บอกถึงการปฏิบัติตนที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษาได้ตามจุดประสงค์	4.0894	0.78733	มาก
11	บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีได้อย่างถูกต้อง	4.0563	0.80704	มาก
12	บอกถึงการปฏิบัติตนของผู้มีจิตสำนึกและตระหนักในจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพได้ถูกต้อง	4.0695	0.81827	มาก
	$\bar{X}$	4.0527	0.61339	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าความมีระดับความมีจริยธรรมด้านความรู้ ของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}= 4.0527, S.D = 0.61339$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 5 คือนักศึกษาบอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวได้ถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.2715, S.D = 0.74650$) รองลงมาคือข้อ 6 นักศึกษาบอกถึงการปฏิบัติตนต่อการจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ได้ถูกต้อง ($\bar{x} = 4.2053, 0.80545$) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 2 นักศึกษาสามารถบอกข้อคุณธรรมจริยธรรม 8 ข้อได้ถูกต้อง($\bar{x} = 3.6656, S.D = 0.91721$) เมื่อนำข้อมูลไปเขียนกราฟแท่ง พบว่ามีความสูงแตกต่างกัน ดังภาพที่ 2

ตารางที่ 5 : แสดงระดับความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ข้อ	คำถาม	$\bar{X}$	(S.D)	ระดับ เจตคติ
1	มีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตัวตามคุณธรรม จริยธรรม และสืบสานประเพณีไทย มารยาทของสังคมและวัฒนธรรม	4.0563	0.80291	มาก
2	มีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ	4.1358	0.82614	มาก
3	มีความภูมิใจที่ทำตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว	4.1921	0.81689	มาก
4	มีความภูมิใจในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.2318	0.81875	มากที่สุด
5	มีความพึงพอใจเมื่อได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	4.2086	0.81076	มากที่สุด
6	มีความภูมิใจที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ	4.2086	0.78155	มากที่สุด
7	มีความภูมิใจที่ทำตนเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และชุมชน	4.1722	0.77983	มาก
8	มีความภูมิใจที่ตั้งใจเรียนและได้ผลดี	4.2119	0.76562	มากที่สุด
9	มีความภูมิใจที่ประพฤติตนดีเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น	4.1490	0.78248	มาก
10	มีความพึงพอใจเมื่อได้รับการยกย่องขณะทำความดี และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.2053	0.76743	มากที่สุด
	$\bar{X}$	4.1772	0.64037 $\square$	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความมีจริยธรรมด้านเจตคติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.1772$, S.D = 0.64037) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 4 คือ มีความภูมิใจในชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.2318$, S.D = 0.81875) รองลงมาคือข้อ 8 คือมีความภูมิใจที่ตั้งใจเรียนและได้ผลดี ($\bar{x} = 4.2119$, S.D = 0.76562) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 1 มีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตัวตามคุณธรรมจริยธรรมและสืบสานประเพณีไทย

มารยาทของสังคมและวัฒนธรรม($\bar{x} = 4.0563$, S.D = 0.80291)และเมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเขียนกราฟแท่ง พบว่ามีความสูงแตกต่างกัน ดังภาพที่ 3

ตารางที่ 6 : แสดงระดับความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ข้อ	คำถาม	$\bar{X}$	(S.D)	ระดับพฤติกรรม
1	ไม่ขัดข้องแะกับสิ่งเสพติดและอบายมุขทั้งปวง	4.1987	0.79884	มาก
2	เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีเสมอ	4.2219	0.76496	มากที่สุด
3	ช่วยเหลือบิดามารดาในการทำงานบ้านและประหยัด	4.2417	0.81789	มากที่สุด
4	เชื่อฟังบิดา มารดาและผู้มีอุปการคุณเสมอ	4.2450	0.84293	มากที่สุด
5	รักษาศีล ร่วมกิจกรรมทางศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์	4.2616	0.76972	มากที่สุด
6	มีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษาได้	4.3212	1.21432	มากที่สุด
7	เก็บของผู้อื่นได้ รับประทานอาหารให้เจ้าของ	4.2682	0.75873	มากที่สุด
8	มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่นเสมอตามความเหมาะสม ช่วยส่วนรวม	4.2053	0.78030	มากที่สุด
9	นักศึกษาเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา และทำงานที่ได้รับมอบหมาย	4.1987	0.75610	มาก
10	มีความรับผิดชอบส่งงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้งและตรงต่อเวลา	4.2285	0.75864	มากที่สุด
11	สนใจใฝ่รู้และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน	4.2517	0.77946	มากที่สุด
12	ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.2185	0.80194	มากที่สุด
13	มีจิตสำนึกที่ดีงามปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณให้อภัยผู้อื่นได้เมื่อเขาขอรับผิดชอบและขอโทษ	4.2219	0.78214	มากที่สุด
$\bar{X}$		4.2371	0.63229	☐ มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่าโดยภาพรวมระดับความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกอยู่ระดับมากที่สุด($\bar{X} = 4.2371, S.D = 0.63229$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่าข้อ 6 นักศึกษามีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษา($\bar{x} = 4.3212, S.D = 1.21432$) รองลงมาคือข้อ 7 คือนักศึกษาเก็บของผู้อื่นได้รับหาทางส่งคืนให้เจ้าของมี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด($\bar{x} = 4.2682, S.D = 0.75873$) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 1 คือไม่ข้องแวะ กับสิ่งเสพติดและอบายมุขทั้งปวง ($\bar{x} = 4.1987, S.D = 0.79884$) และเมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเขียน กราฟแท่ง พบว่ามีความสูงแตกต่างกัน ดังภาพที่ 4

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรมของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลกในสาขาต่างๆ

3.1 การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านความรู้ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พิษณุโลก ในสาขาต่างๆ

การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านความรู้ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พิษณุโลกในสาขาต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 7-9

ตารางที่ 7 : การวิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลแบบทางเดียวของความมีจริยธรรมด้าน
ความรู้ของนักศึกษาในสาขาต่างๆของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ข้อ1	ระหว่างกลุ่ม	13.585	9	1.509	2.709	.005
	ภายในกลุ่ม	162.670	292	.557		
	รวม	176.255	301			
ข้อ2	ระหว่างกลุ่ม	10.190	9	1.132	1.432	.174
	ภายในกลุ่ม	230.926	292	.791		
	รวม	241.116	301			
ข้อ3	ระหว่างกลุ่ม	8.453	9	.939	1.391	.192
	ภายในกลุ่ม	197.215	292	.675		
	รวม	205.669	301			
ข้อ4	ระหว่างกลุ่ม	7.748	9	.861	1.387	.193
	ภายในกลุ่ม	181.245	292	.621		
	รวม	188.993	301			
ข้อ5	ระหว่างกลุ่ม	5.019	9	.558	.957	.476
	ภายในกลุ่ม	170.252	292	.583		
	รวม	175.272	301			
ข้อ6	ระหว่างกลุ่ม	6.309	9	.701	1.083	.375
	ภายในกลุ่ม	188.963	292	.647		
	รวม	195.272	301			
ข้อ7	ระหว่างกลุ่ม	20.380	9	2.264	3.296	.001
	ภายในกลุ่ม	200.617	292	.687		
	รวม	220.997	301			
ข้อ8	ระหว่างกลุ่ม	46.659	9	5.184	9.008	.000
	ภายในกลุ่ม	168.043	292	.575		
	รวม	214.702	301			
ข้อ9	ระหว่างกลุ่ม	7.632	9	.848	1.374	.199
	ภายในกลุ่ม	180.249	292	.617		
	รวม	187.881	301			
ข้อ10	ระหว่างกลุ่ม	17.769	9	1.974	3.182	.001
	ภายในกลุ่ม	181.201	292	.621		
	รวม	198.970	301			
ข้อ11	ระหว่างกลุ่ม	16.015	9	1.779	2.811	.004
	ภายในกลุ่ม	184.823	292	.633		
	รวม	200.838	301			
ข้อ12	ระหว่างกลุ่ม	9.493	9	1.055	1.679	.094
	ภายในกลุ่ม	183.477	292	.628		
	รวม	192.970	301			

($\alpha < 0.05$)

จากตารางที่ 7 เป็นการเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านความรู้ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในสาขาต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่า มีความรู้ทางด้านจริยธรรมในข้อ 1,7, 8,10,11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) ข้อ 1 คือนักศึกษาสามารถจำแนกคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักศึกษาซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก 8 ข้อได้ถูกต้อง ข้อ 7 นักศึกษาบอกถึงการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามระเบียบวินัยและกฎต่างๆของมหาวิทยาลัยได้ถูกต้อง ข้อ 8 คือนักศึกษาบอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลาได้ถูกต้อง ข้อ 10 คือนักศึกษาบอกถึงการปฏิบัติตนที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษาได้ตามจุดประสงค์ และข้อ 11 คือนักศึกษาบอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีได้อย่างถูกต้อง และเมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่ามีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 9 ในภาคผนวก และเมื่อนำข้อมูลไปเขียนกราฟเส้น พบว่า ไม่เป็นเส้นตรง ดังภาพที่ 5-16

3.2 การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกสาขาต่างๆ

การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในสาขาต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 : การวิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลแบบทางเดียวความมีจริยธรรมด้านเจตคติ
ของนักศึกษาในสาขาต่างๆ

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ข้อ1	ภายในกลุ่ม	13.093	9	1.455	2.285	.017
	ระหว่างกลุ่ม	185.904	292	.637		
	รวม	198.997	301			
ข้อ2	ภายในกลุ่ม	14.140	9	1.571	2.362	.014
	ระหว่างกลุ่ม	194.257	292	.665		
	รวม	208.397	301			
ข้อ3	ภายในกลุ่ม	9.938	9	1.104	1.631	.106
	ระหว่างกลุ่ม	197.651	292	.677		
	รวม	207.589	301			
ข้อ4	ภายในกลุ่ม	3.947	9	.439	.652	.752
	ระหว่างกลุ่ม	196.361	292	.672		
	รวม	200.308	301			
ข้อ5	ภายในกลุ่ม	18.433	9	2.048	3.181	.001
	ระหว่างกลุ่ม	188.034	292	.644		
	รวม	206.467	301			
ข้อ6	ภายในกลุ่ม	20.622	9	2.291	3.692	.000
	ระหว่างกลุ่ม	181.196	292	.621		
	รวม	201.818	301			
ข้อ7	ภายในกลุ่ม	4.505	9	.501	.819	.599
	ระหว่างกลุ่ม	178.478	292	.611		
	รวม	182.983	301			
ข้อ8	ภายในกลุ่ม	8.188	9	.910	.263	.984
	ระหว่างกลุ่ม	1011.670	292	3.465		
	รวม	1019.858	301			
ข้อ9	ภายในกลุ่ม	22.596	9	2.511	4.453	.000
	ระหว่างกลุ่ม	164.652	292	.564		
	รวม	187.248	301			
ข้อ10	ภายในกลุ่ม	6.238	9	.693	1.179	.308
	ระหว่างกลุ่ม	171.620	292	.588		
	รวม	177.858	301			

($\alpha < 0.05$)

จากตารางที่ 8 เป็นการเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในสาขาต่างๆ พบว่า มีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) ในข้อ 1, 2, 5, 6 และ 9 โดยที่ข้อ 1 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตัวตามคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีไทยมารยาทของสังคมและวัฒนธรรม ข้อ 2 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่และตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ ข้อ 5 คือนักศึกษามีความพึงพอใจเมื่อได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย ข้อ 6 คือ

นักศึกษาที่มีความภูมิใจที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ และข้อ 9 คือ มีความภูมิใจที่ประพฤติตนดี เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และเมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม พบว่า มีอย่างน้อย 1 กลุ่ม ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 10 ในภาคผนวก และเมื่อนำข้อมูลไปเขียนกราฟเส้น พบว่าไม่เป็นเส้นตรง ดังภาพที่ 17-26

3.3 การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในสาขาต่างๆ

การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในสาขาต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 9

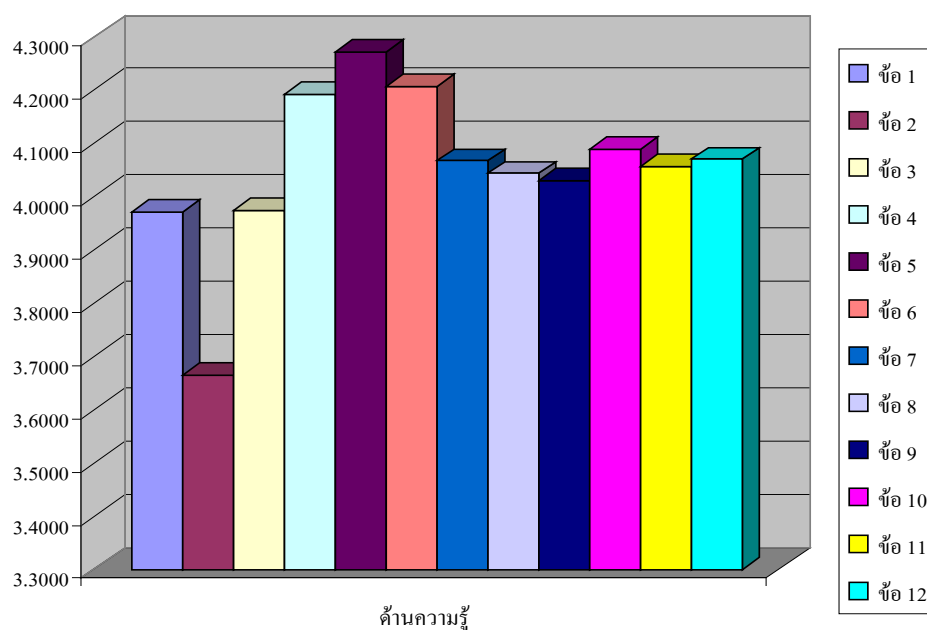
ตารางที่ 9 : การวิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลแบบทางเดียวความมีจริยธรรมด้าน
พฤติกรรมของนักศึกษาในสาขาต่างๆ

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ข้อ1	ภายในกลุ่ม	4.782	9	.531	.894	.531
	ระหว่างกลุ่ม	173.589	292	.594		
	รวม	178.371	301			
ข้อ2	ภายในกลุ่ม	6.093	9	.677	1.153	.325
	ระหว่างกลุ่ม	171.483	292	.587		
	รวม	177.576	301			
ข้อ3	ภายในกลุ่ม	6.136	9	.682	1.017	.426
	ระหว่างกลุ่ม	195.732	292	.670		
	รวม	201.868	301			
ข้อ4	ภายในกลุ่ม	3.713	9	.413	.572	.820
	ระหว่างกลุ่ม	210.661	292	.721		
	รวม	214.374	301			
ข้อ5	ภายในกลุ่ม	5.023	9	.558	.949	.483
	ระหว่างกลุ่ม	171.785	292	.588		
	รวม	176.808	301			
ข้อ6	ภายในกลุ่ม	38.161	9	4.240	7.704	.000
	ระหว่างกลุ่ม	160.716	292	.550		
	รวม	198.877	301			
ข้อ7	ภายในกลุ่ม	60.011	9	6.668	13.033	.000
	ระหว่างกลุ่ม	149.393	292	.512		
	รวม	209.404	301			
ข้อ8	ภายในกลุ่ม	5.541	9	.616	1.020	.424
	ระหว่างกลุ่ม	176.316	292	.604		
	รวม	181.858	301			
ข้อ9	ภายในกลุ่ม	16.516	9	1.835	3.167	.001
	ระหว่างกลุ่ม	169.193	292	.579		
	รวม	185.709	301			
ข้อ10	ภายในกลุ่ม	4.800	9	.533	.922	.507
	ระหว่างกลุ่ม	168.975	292	.579		
	รวม	173.775	301			
ข้อ11	ภายในกลุ่ม	15.502	9	1.722	2.955	.002
	ระหว่างกลุ่ม	170.220	292	.583		
	รวม	185.722	301			
ข้อ12	ภายในกลุ่ม	14.257	9	1.584	2.667	.005
	ระหว่างกลุ่ม	173.429	292	.594		
	รวม	187.685	301			
ข้อ13	ภายในกลุ่ม	18.573	9	2.064	3.450	.000
	ระหว่างกลุ่ม	174.646	292	.598		
	รวม	193.219	301			

($\alpha < 0.05$)

จากตารางที่ 9 เป็นการเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลกในสาขาต่างๆ พบว่ามีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) ในข้อ 6 , 7 , 9, 11, 12 และ 13 โดยที่ข้อ 6 คือนักศึกษามีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษาได้ ข้อ 7 คือนักศึกษาเก็บของผู้อื่นได้ รับประทานอาหารสงเคราะห์เจ้าของ ข้อ 9 คือนักศึกษาเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลาและทำงานที่ได้รับมอบหมาย ข้อ 11 คือนักศึกษาสนใจใฝ่รู้และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ข้อ 12 คือนักศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา ข้อ 13 คือนักศึกษามีจิตสำนึกที่คำนึงถึงปฏิบัติตามจรรยาบรรณให้อภัยผู้อื่นได้เมื่อเขาขอรับผิดชอบโทษ เมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า มีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 11 ในภาคผนวก เมื่อนำค่าเฉลี่ยในแต่ละรายข้อไปเขียนกราฟเส้น พบว่า เส้นกราฟไม่เป็นเส้นตรง ดังภาพที่ 27-36

ข้อ 1 คือ สามารถจำแนกคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักศึกษาซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก 8 ข้อ ได้ถูกต้อง

ข้อ 2 คือ สามารถบอกข้อคุณธรรม จริยธรรม 8 ข้อ ได้ถูกต้อง

ข้อ 3 คือ สามารถบอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีได้ถูกต้อง

ข้อ 4 คือ บอกถึงการปฏิบัติตนต่อบิดา มารดา และผู้ที่พระคุณได้ถูกต้อง

ข้อ 5 คือ บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวได้ถูกต้อง

ข้อ 6 คือ บอกถึงการปฏิบัติตนต่อการจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ได้ถูกต้อง

ข้อ 7 คือบอกถึงการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามระเบียบวินัยและกฎต่างของมหาวิทยาลัยได้ถูกต้อง

ข้อ 8 คือ บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลาได้ถูกต้อง

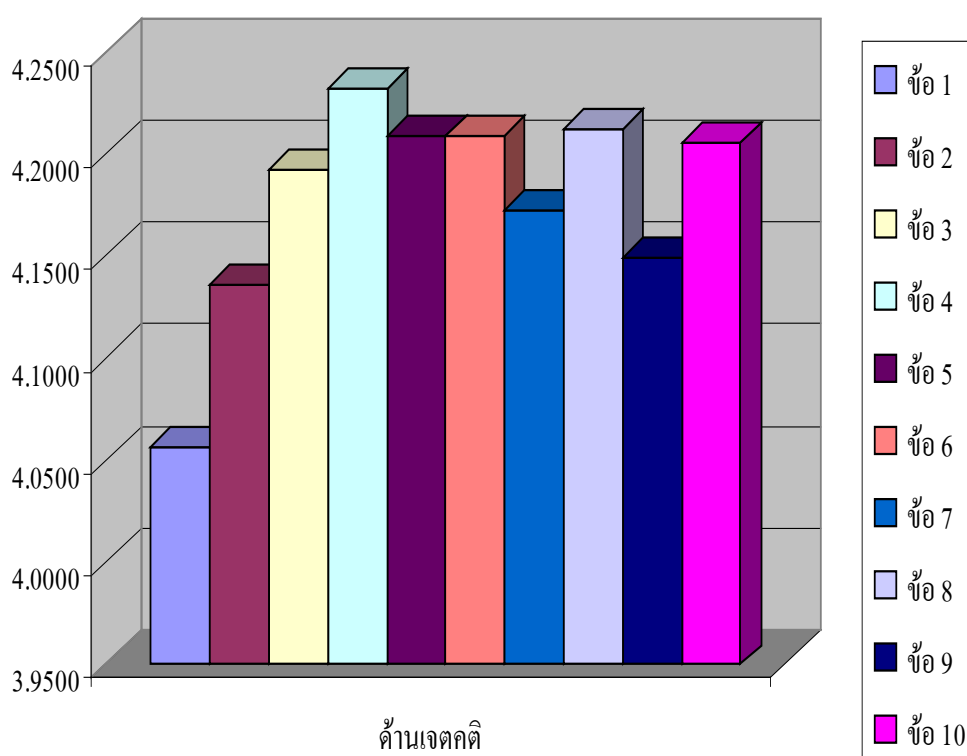
ข้อ 9 คือ บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้ถูกต้อง

ข้อ 10 คือบอกถึงการปฏิบัติตนที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษาได้ตามจุดประสงค์

ข้อ 11 คือบอกถึงการปฏิบัติตนของผู้มีจิตสำนึกและตระหนักในจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพได้ถูกต้อง

ข้อ 12 คือ บอกถึงการปฏิบัติตนของผู้มีจิตสำนึกและตระหนักในจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพได้ถูกต้อง

ภาพที่ 2 : กราฟแสดงของค่าเฉลี่ยของควมมีจริยธรรมด้านความรู้ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ข้อ 1 คือมีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตัวตามคุณธรรมจริยธรรมและสืบสานประเพณีไทย
มารยาทของสังคมและวัฒนธรรม

ข้อ 2 คือ มีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ

ข้อ 3 คือ มีความภูมิใจที่ทำตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว

ข้อ 4 คือ มีความภูมิใจในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ข้อ 5 คือ มีความพึงพอใจเมื่อได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย

ข้อ 6 คือ มีความภูมิใจที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ

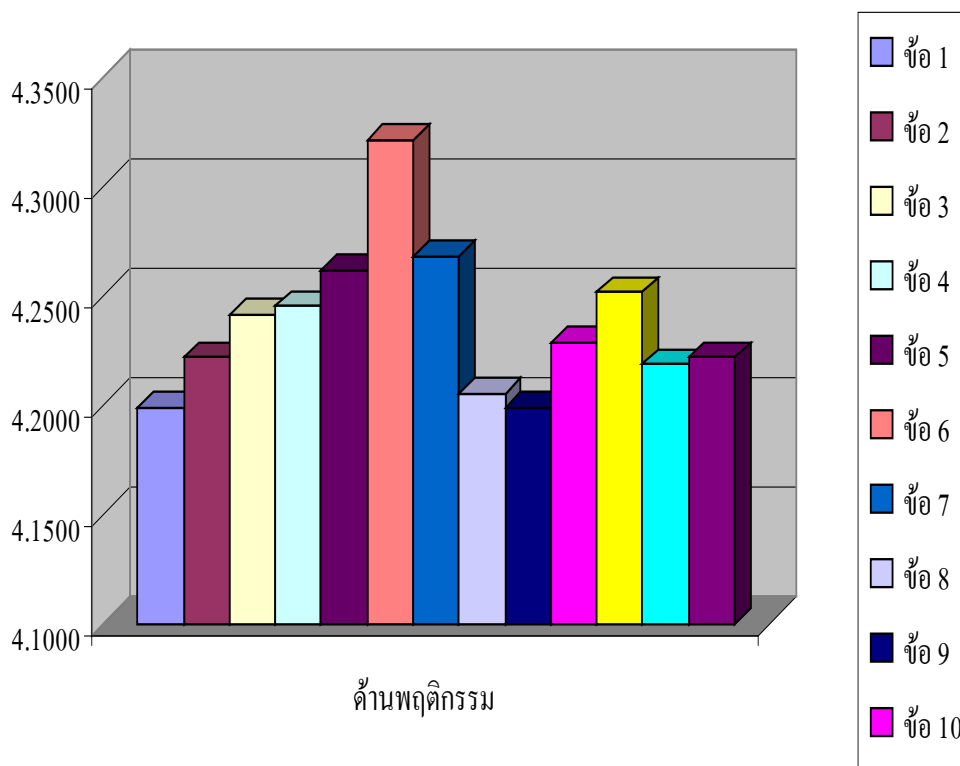
ข้อ 7 คือ มีความภูมิใจที่ทำตนเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและชุมชน

ข้อ 8 คือ มีความภูมิใจที่ตั้งใจเรียนและได้ผลดี

ข้อ 9 คือ มีความภูมิใจที่ประพฤติตนดี เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น

ข้อ 10 คือมีความพึงพอใจเมื่อได้รับการยกย่องขณะทำความดีและปฏิบัติตนตาม
จรรยาบรรณวิชาชีพ

ภาพที่ 3 : กราฟแสดงของค่าเฉลี่ยของควมมีจริยธรรมด้านเจตคติของ นักศึกษามหาวิทยาลัย
พิษณุโลก

ข้อ 1 คือ ไม่ขัดข้องแวกกับสิ่งเสพติดและอบายมุขทั้งปวง

ข้อ 2 คือ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีเสมอ

ข้อ 3 คือ ช่วยเหลือบิดามารดาในการทำงานบ้านและประหยัด

ข้อ 4 คือ เชื่อฟังบิดา มารดาและผู้มีอุปการคุณเสมอ

ข้อ 5 คือ รักชาติ ร่วมกิจกรรมทางศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์

ข้อ 6 คือ มีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษาได้

ข้อ 7 คือ เก็บของผู้อื่นได้ รับประทานอาหารให้เจ้าของ

ข้อ 8 คือ มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่นเสมอตามความเหมาะสม ช่วยส่วนรวม

ข้อ 9 คือ เข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา และทำงานที่ได้รับมอบหมาย

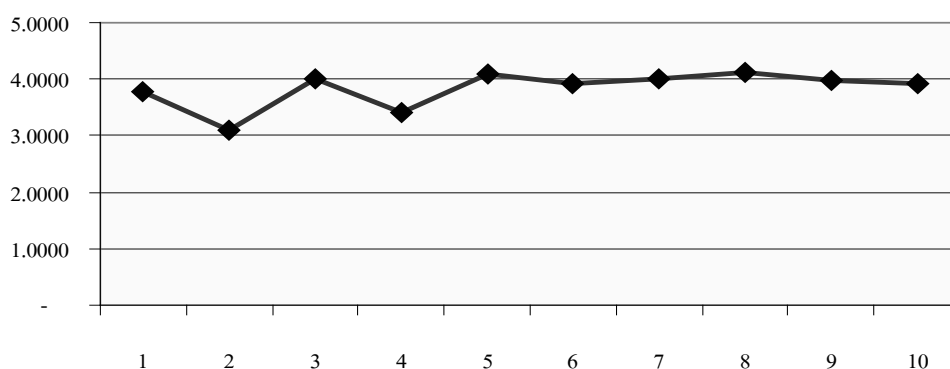
ข้อ 10 คือ มีความรับผิดชอบส่งงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้งและตรงต่อเวลา

ข้อ 11 คือ สนใจใฝ่รู้และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

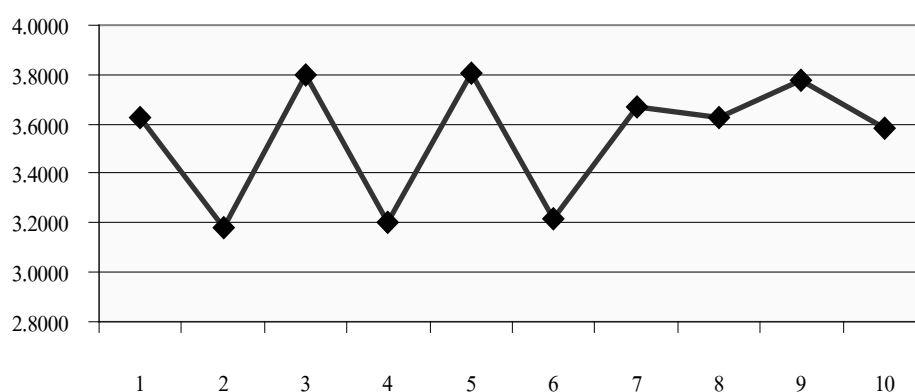
ข้อ 12 คือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา

ข้อ 13 คือ มีจิตสำนึกที่ดงามปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณให้อภัยผู้อื่นได้เมื่อเขาขอรับผิดชอบและขอโทษ

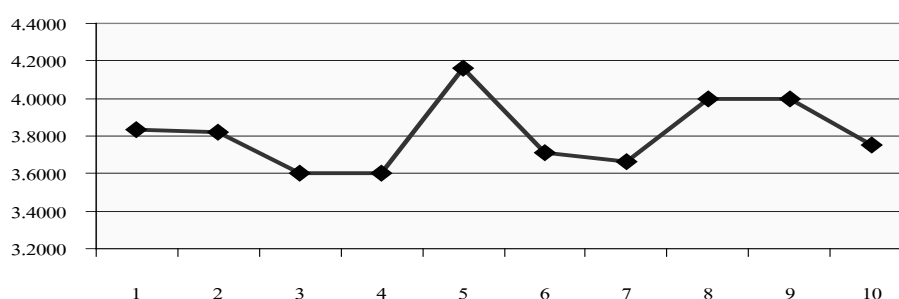
ภาพที่ 4 : กราฟแสดงของค่าเฉลี่ยของความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

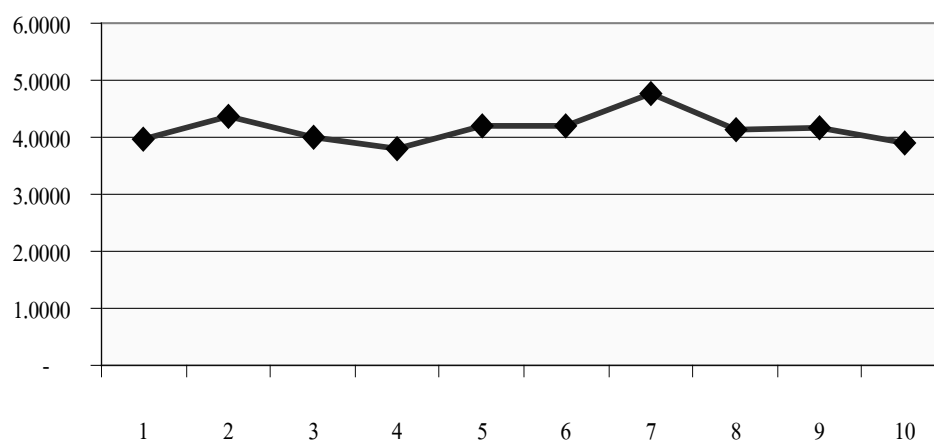
ภาพที่ 5 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับบอกคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักศึกษาซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก 8 ข้อ ได้ถูกต้อง

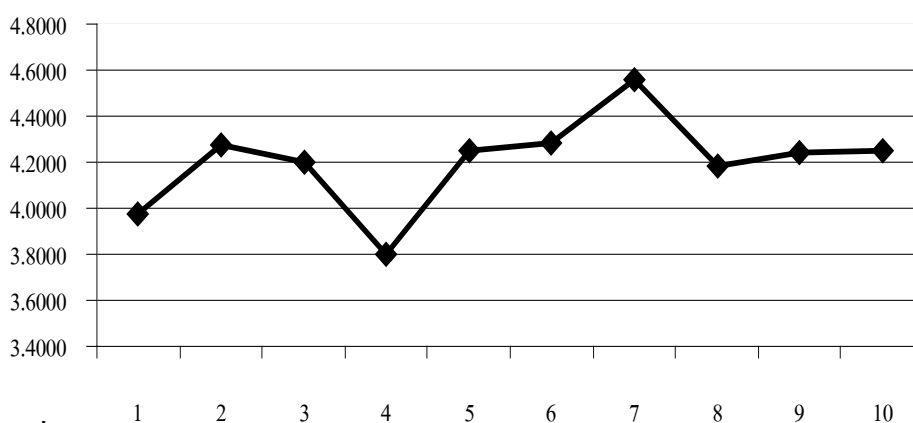
ภาพที่ 6 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับบอกข้อคุณธรรม จริยธรรม 8 ข้อ ได้ถูกต้อง

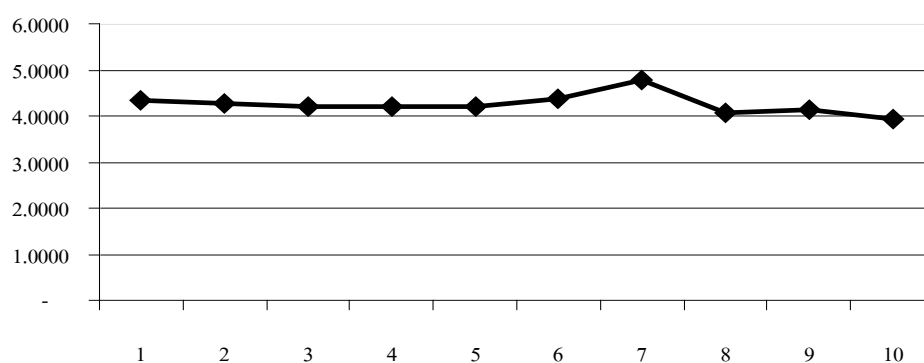
ภาพที่ 7 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับบอกการปฏิบัติตนที่เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีได้ถูกต้อง

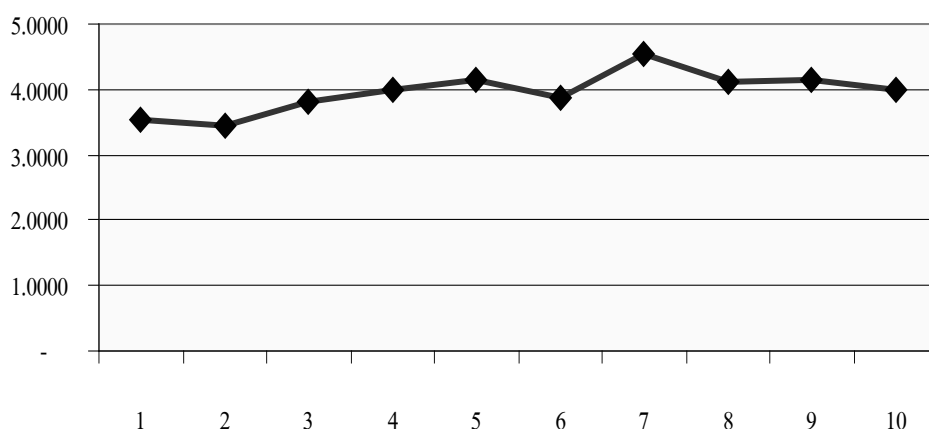
ภาพที่ 8 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับ บอการปฏิบัติตนต่อบิดา มารดา และผู้ที่พระคุณได้ถูกต้อง

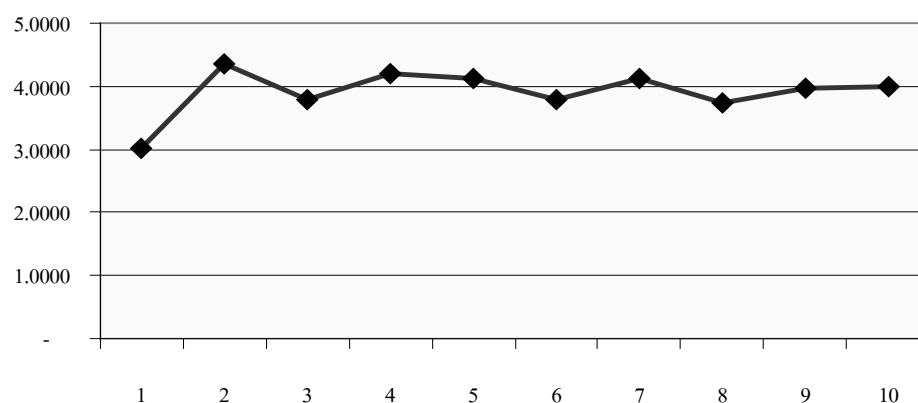
ภาพที่ 9 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับบอการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวได้ถูกต้อง

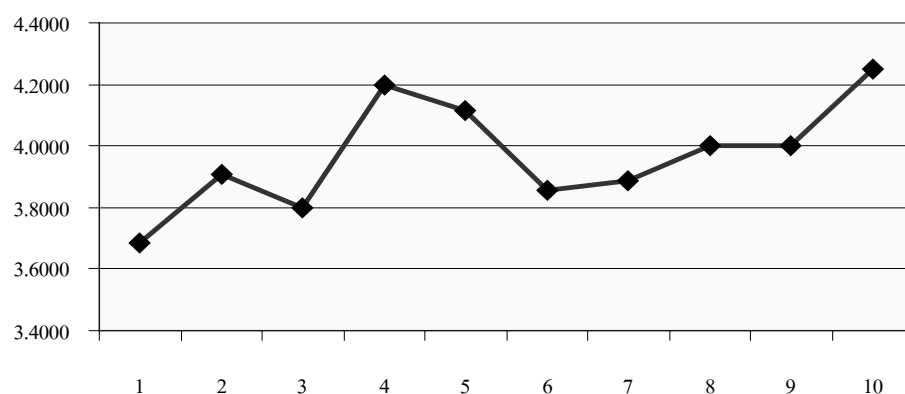
ภาพที่ 10 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับบอการปฏิบัติตนต่อการจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ได้ถูกต้อง

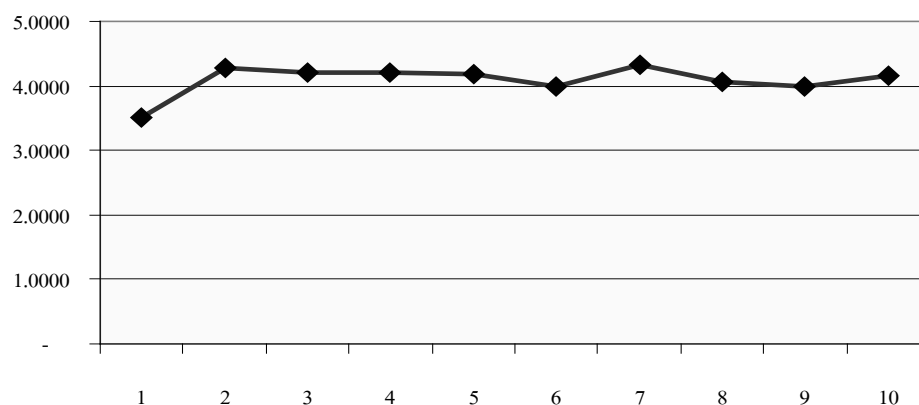
ภาพที่ 11 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับบอกการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามระเบียบวินัยและกฎต่างของมหาวิทยาลัยได้ถูกต้อง

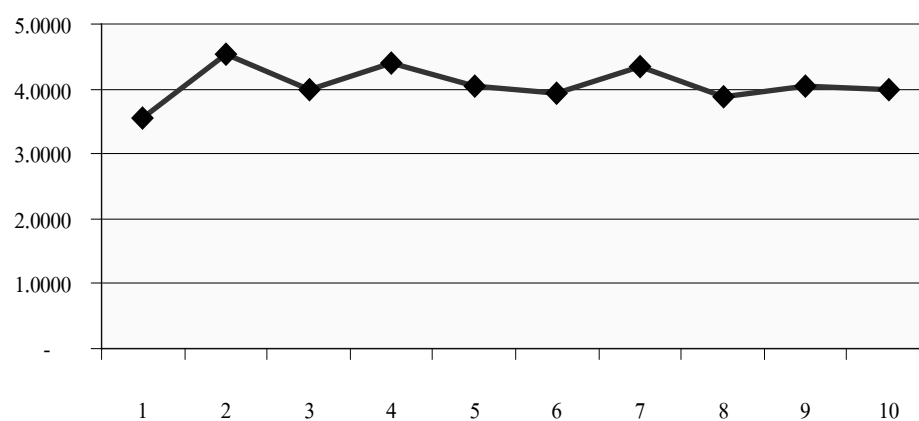
ภาพที่ 12 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับบอกการปฏิบัติตนที่เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลาได้ถูกต้อง

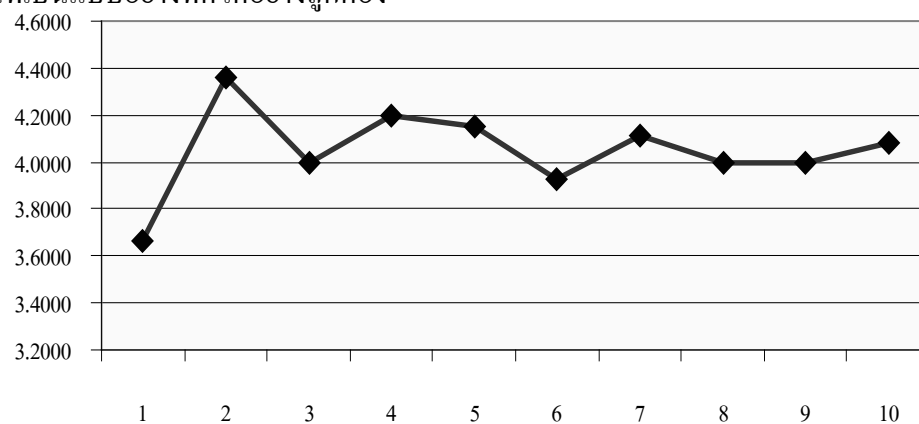
ภาพที่ 13 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับบอกการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้ถูกต้อง

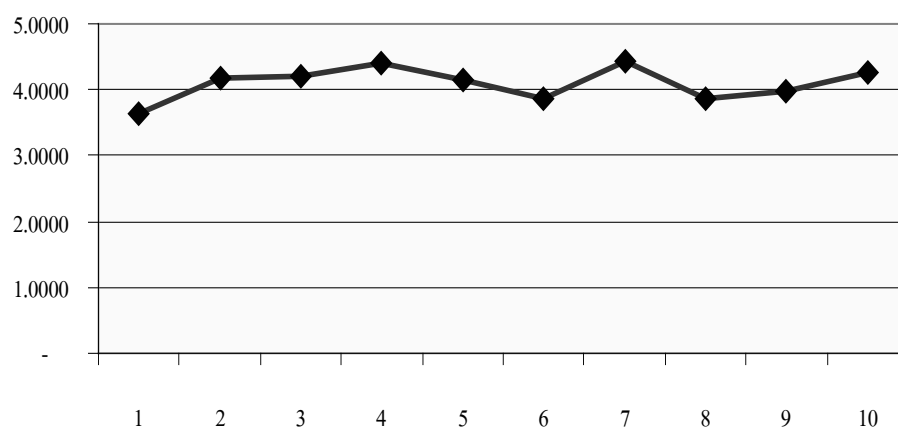
ภาพที่ 14 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับบอกการปฏิบัติคนที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษาได้ตามจุดประสงค์

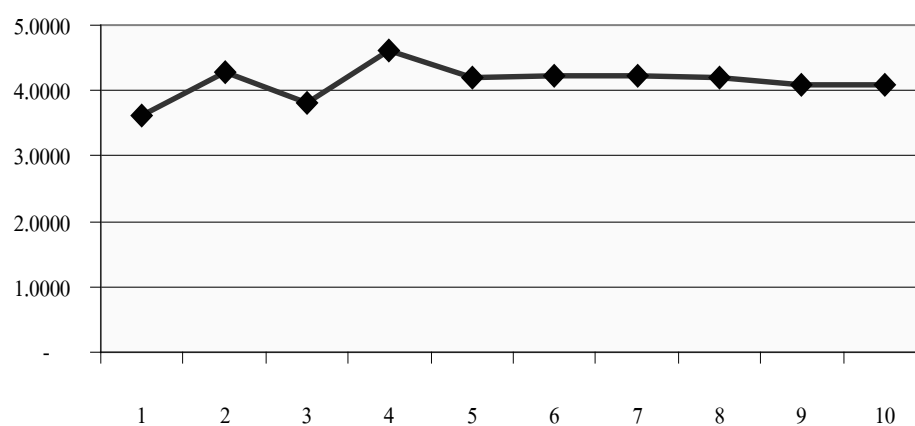
ภาพที่ 15 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติคนที่เป็แบบอย่างที่ดีได้อย่างถูกต้อง

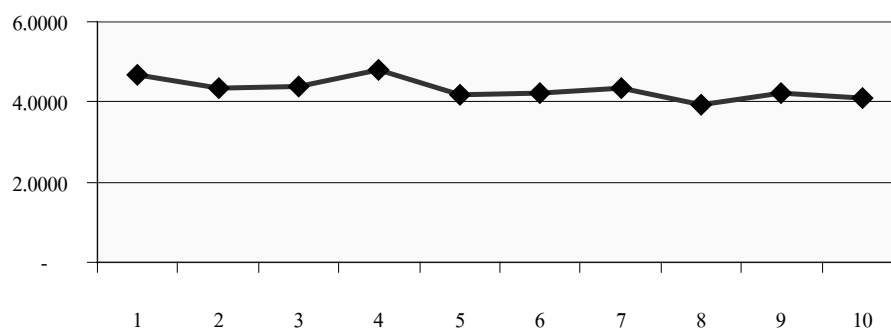
ภาพที่ 16 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนของผู้มีจิตสำนึกและตระหนักในจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพได้ถูกต้อง

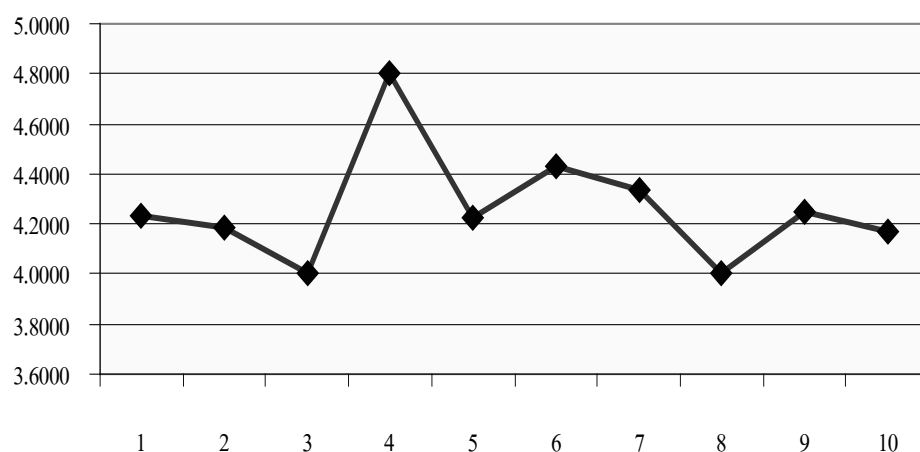
ภาพที่ 17 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตัวตามคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีไทย มารยาทของสังคม และวัฒนธรรม

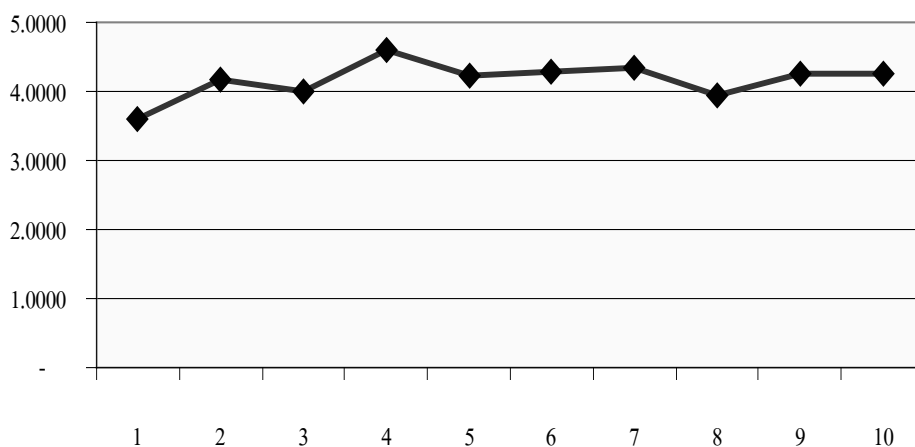
ภาพที่ 18 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับมีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ

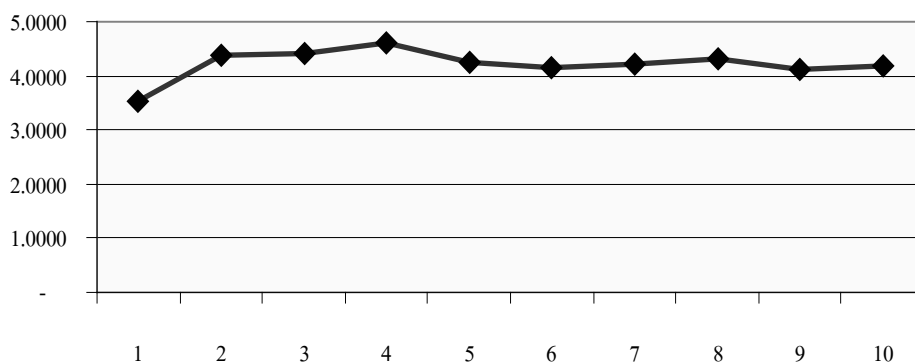
ภาพที่ 19 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับมีความภูมิใจที่ทำตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว

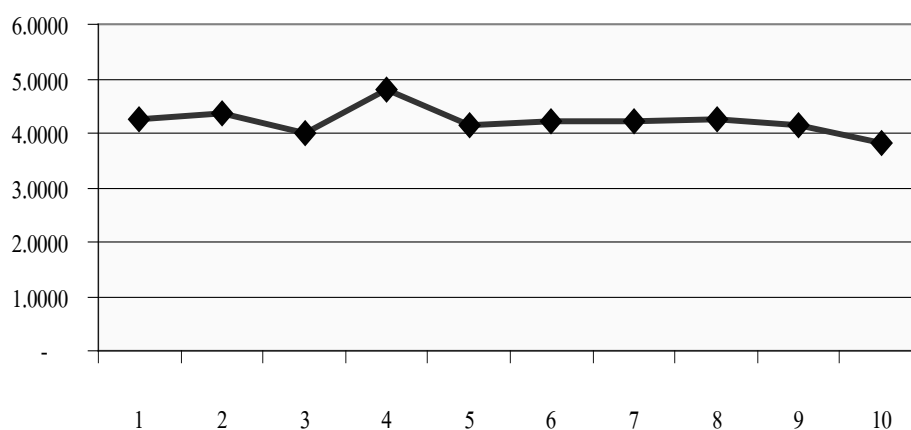
ภาพที่ 20 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับมีความภูมิใจในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

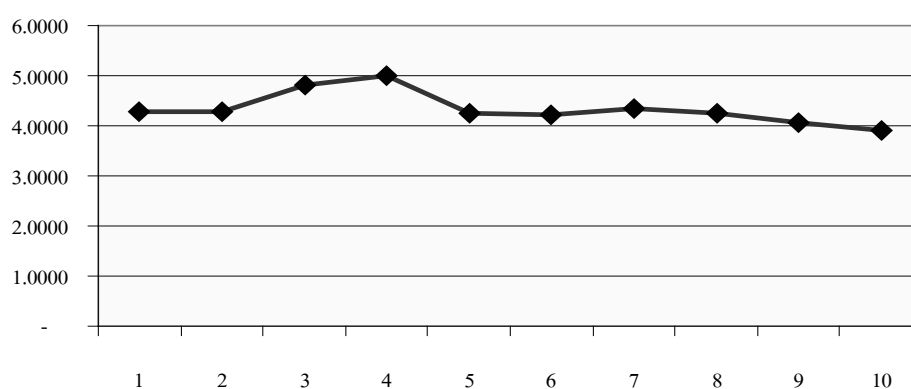
ภาพที่ 21 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับ มีความพึงพอใจเมื่อได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย

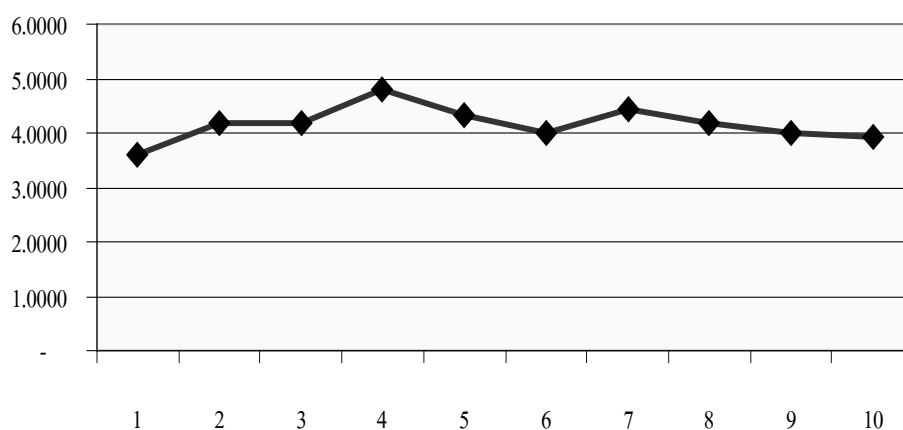
ภาพที่ 22 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับมีความภูมิใจที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ

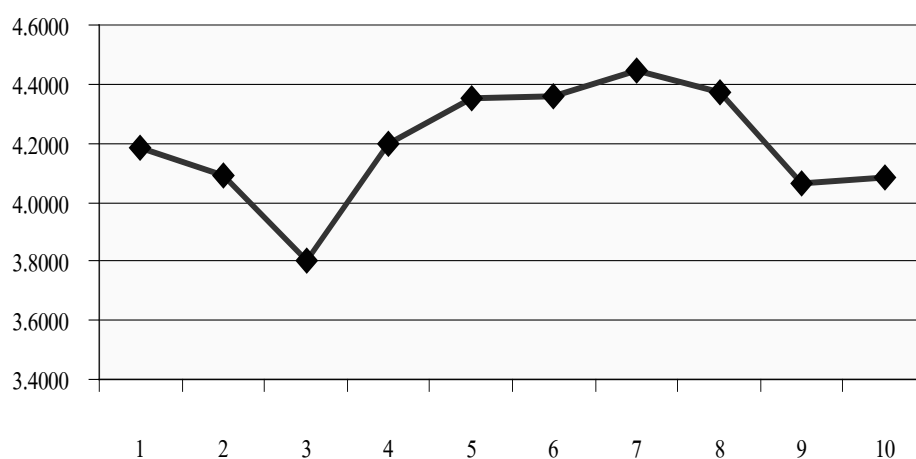
ภาพที่ 23 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับมีความ
ภูมิใจที่ท่านเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและชุมชน

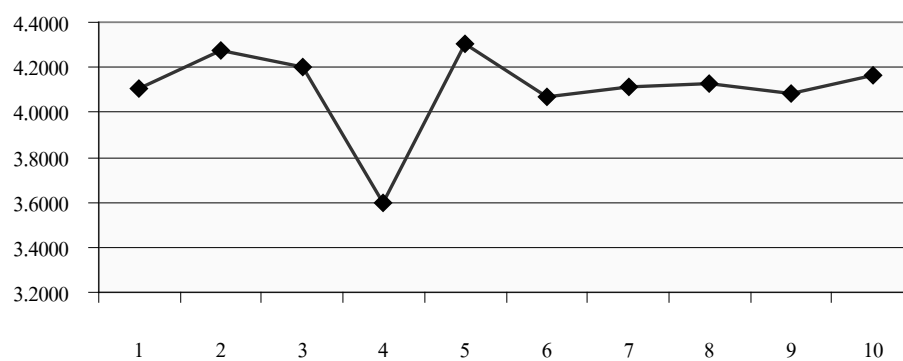
ภาพที่ 24 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับ มีความ
ภูมิใจที่ตั้งใจเรียนและได้ผลดี

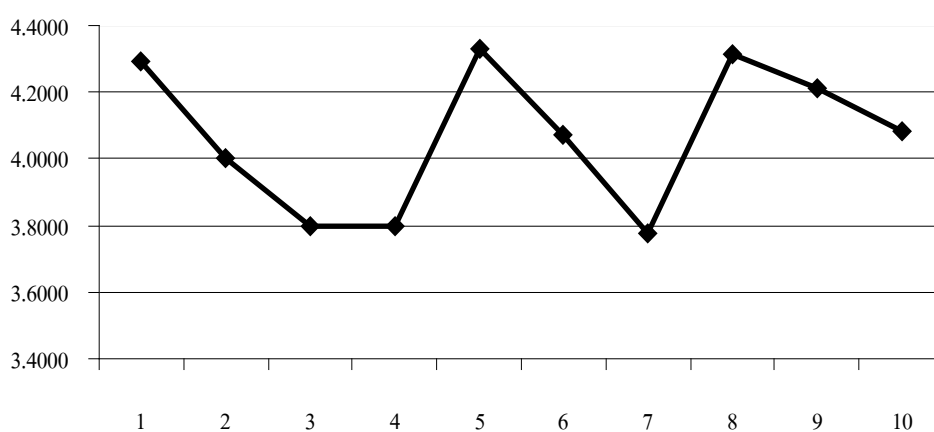
ภาพที่ 25 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับมีความ
ภูมิใจที่ประพฤติตนดี เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น

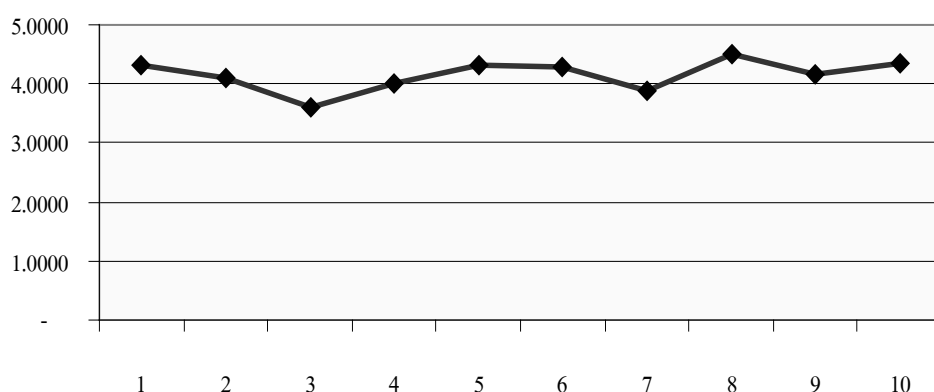
ภาพที่ 26 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านเจตคติเกี่ยวกับมีความพึงพอใจเมื่อได้รับการยกย่องขณะทำความดี และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

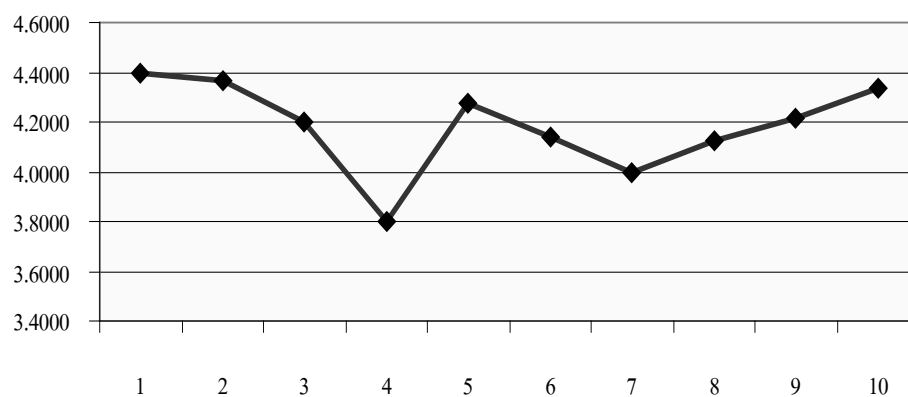
ภาพที่ 27 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการไม่ขัดข้องแะกับสิ่งเสพติดและอบายมุขทั้งปวง

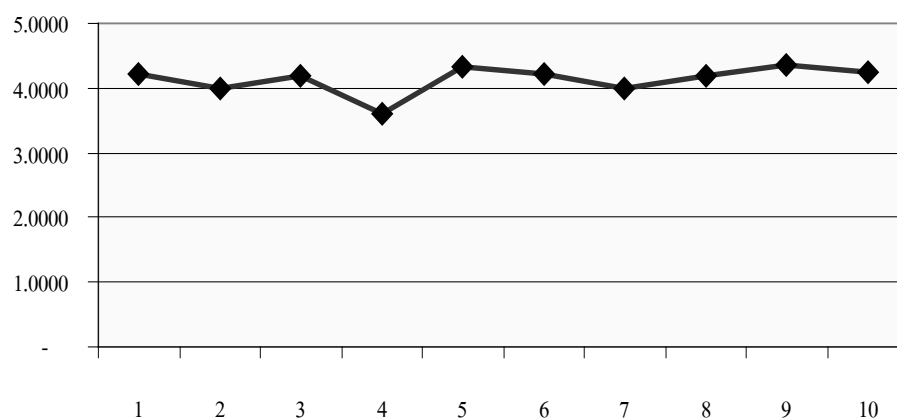
ภาพที่ 28 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีเสมอ

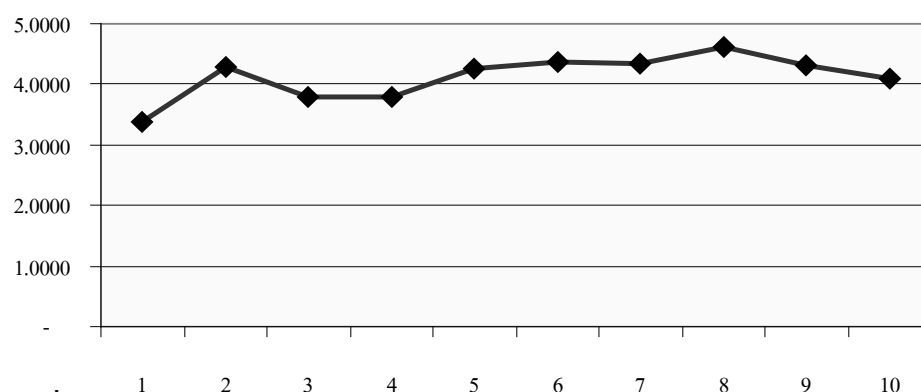
ภาพที่ 29 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการช่วยเหลือบิดามารดาในการทำงานบ้านและประหยัด

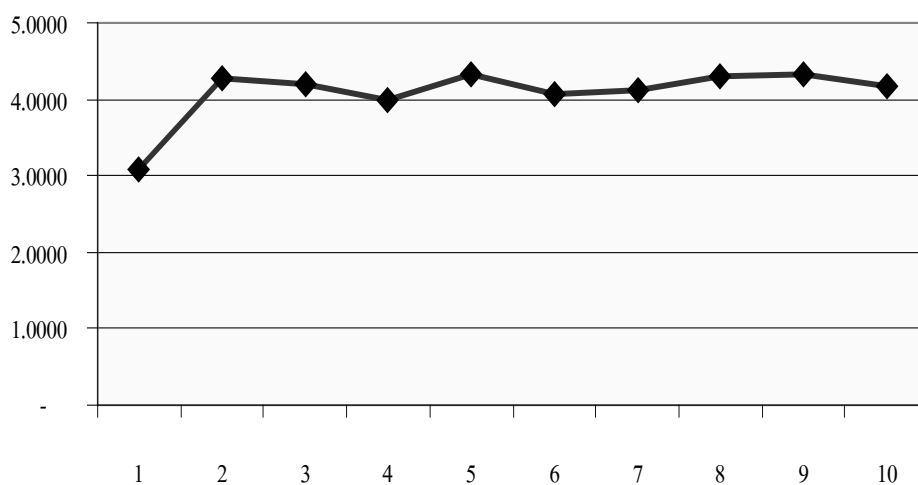
ภาพที่ 30 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการเชื่อฟังบิดา มารดาและผู้มีอุปการคุณเสมอ

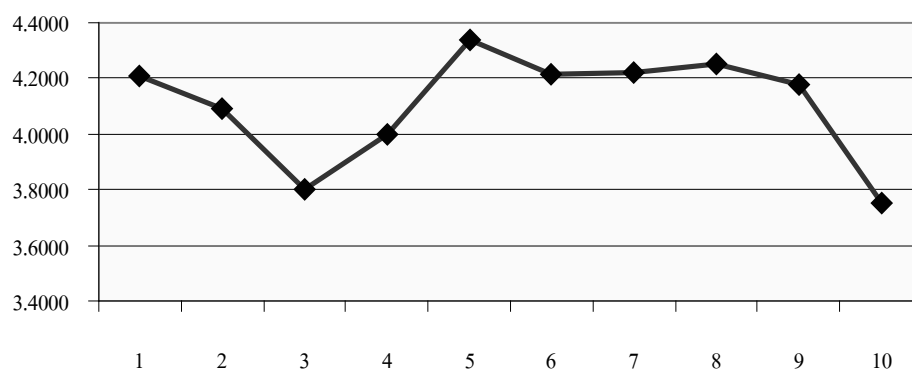
ภาพที่ 31 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการรักชาติ ร่วมกิจกรรมทางศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์

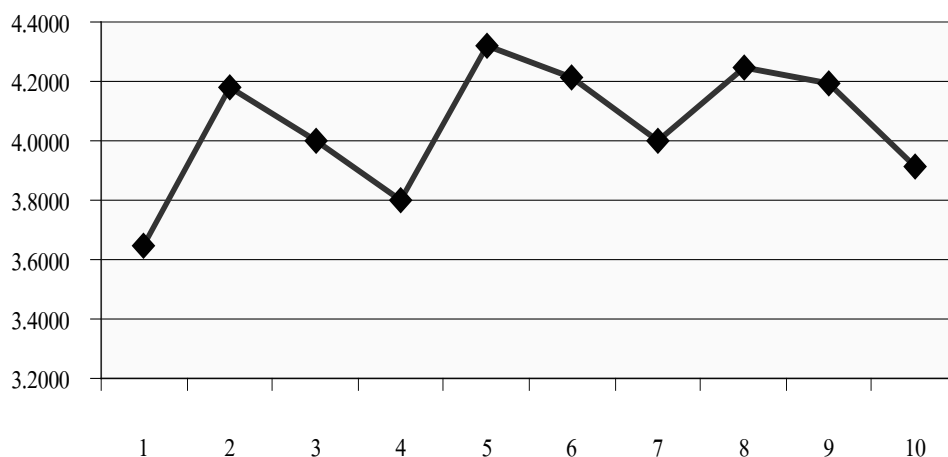
ภาพที่ 32 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการมี
วินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษาได้

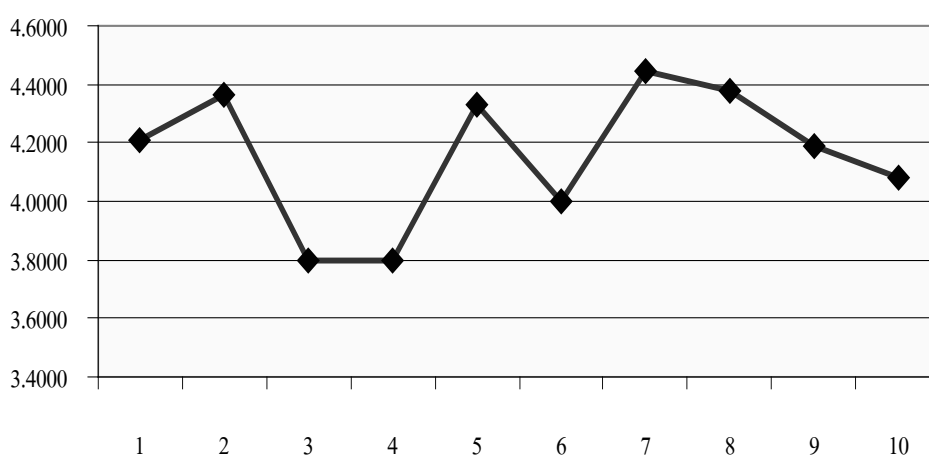
ภาพที่ 33 : แสดงค่าเฉลี่ยของ นักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการ
เก็บของผู้อื่นได้ รับประทานอาหารส่งคืนให้เจ้าของ

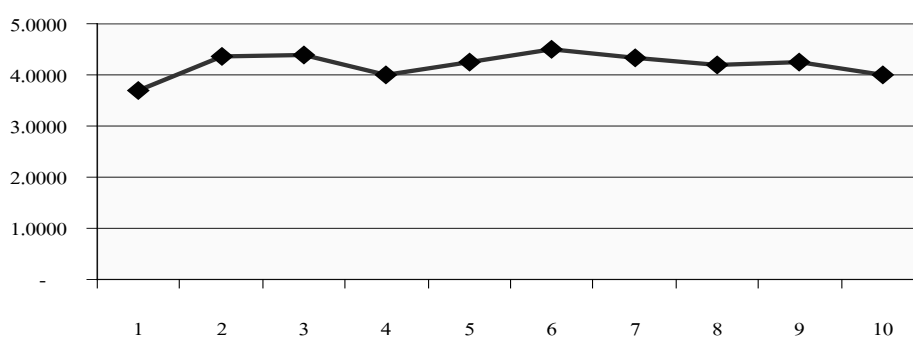
ภาพที่ 34 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการมีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่นเสมอตามความเหมาะสม ช่วยส่วนรวม

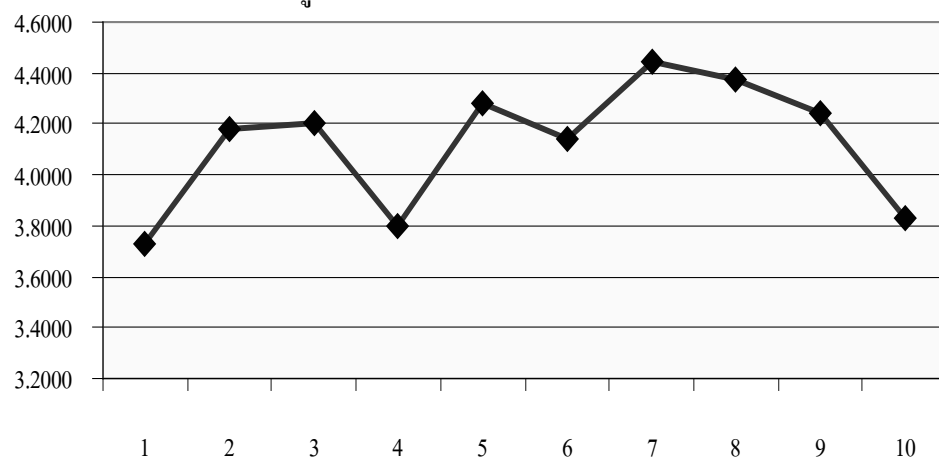
ภาพที่ 35 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา และทำงานที่ได้รับมอบหมาย

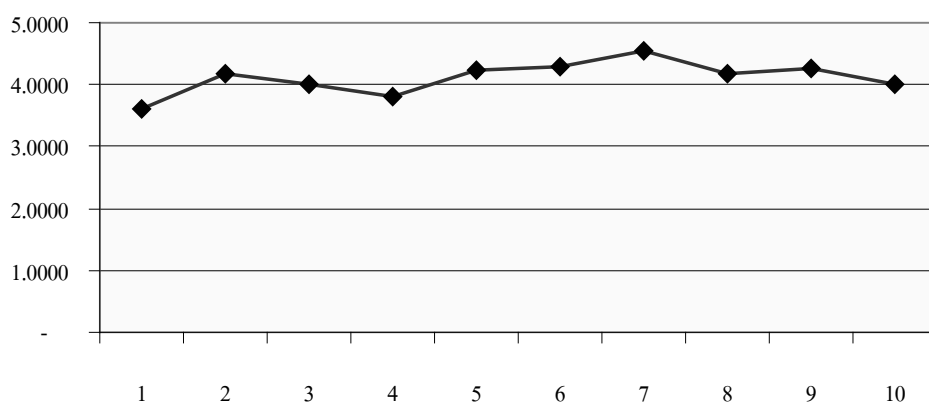
ภาพที่ 36 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบส่งงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้งและตรงต่อเวลา

ภาพที่ 37 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักเรียน นักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรม
เกี่ยวกับจำแนกการสนใจใฝ่รู้และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

ภาพที่ 38 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักเรียน นักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรม
เกี่ยวกับ จำแนกการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา

ภาพที่ 39 : แสดงค่าเฉลี่ยของนักเรียน นักศึกษาสาขาต่างๆในด้านพฤติกรรม
เกี่ยวกับ จำแนกการมีจิตสำนึกที่ดีงามปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณให้อภัยผู้อื่นได้เมื่อ
เขาอมรับผิดและขอโทษ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง ความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านพฤติกรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบศึกษาเปรียบเทียบ สามารถสรุป ผลได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1.พบว่าสาขาที่มีนักศึกษามากที่สุดคือสาขาบัญชีร้อยละ 31.1 รองลงมาคือสาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจร้อยละ 29.1 ที่มีนักศึกษาน้อยที่สุดคือสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และสาขารัฐประศาสนศาสตร์อย่างร้อยละ 1.7

2.ความมีระดับความมีจริยธรรมด้านความรู้ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0527, S.D = 0.61339$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 5 คือ นักศึกษามองถึงการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวได้ถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.2715, S.D = 0.74650$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 6 คือนักศึกษามองถึงการปฏิบัติตนต่อ การจรรงักัดดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ได้ถูกต้อง ($\bar{x} = 4.2053, 0.80545$) และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 2 คือนักศึกษาสามารถบอกข้อคุณธรรม จริยธรรม8 ได้ถูกต้อง ($\bar{x} = 3.6656, S.D = 0.91721$)

3.ความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.1772, S.D = 0.64037$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 คือ นักศึกษามีความภูมิใจในชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.2318, S.D = 0.81875$) รองลงมาคือข้อ 8 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ตั้งใจเรียนและได้ผลดี ($\bar{x} = 4.2119, S.D = 0.76562$) อันดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 1 ได้แก่ นักศึกษามี ความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตัวตามคุณธรรมจริยธรรมและสืบสานประเพณีไทย มารยาทของสังคม และวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.0563, S.D = 0.80291$)

4. ความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกโดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.2371, S.D = 0.63229$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ 6 คือนักศึกษามีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.3212, S.D = 1.21432$) รองลงมาคือข้อ 7 คือนักศึกษาเก็บของผู้อื่นได้ รับประทานอาหารสงครั้นให้เจ้าของ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.2682, S.D = 0.75873$) อันดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 1 คือนักศึกษาไม่ขัดข้องแะกับสิ่งเสพติดและอบายมุขทั้งปวง ($\bar{x} = 4.1987, S.D = 0.79884$)

5.การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในแต่ละสาขาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่า มีความรู้ทางด้านจริยธรรมในข้อ 1, 7, 8, 10, 11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) ข้อ 1 คือนักศึกษาสามารถจำแนกคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักศึกษาซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก ข้อ 8 ข้อได้ถูกต้อง ข้อ 7 นักศึกษามองถึงการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามระเบียบวินัยและกฎต่างของมหาวิทยาลัยได้ถูกต้อง ข้อ 8 คือนักศึกษามองถึงการปฏิบัติตนที่เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลาได้ถูกต้อง ข้อ 10 คือนักศึกษามองถึงการปฏิบัติตนที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษาได้ตามจุดประสงค์ และข้อ 11 คือนักศึกษามองถึงการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีได้อย่างถูกต้อง และเมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่ามีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกัน

6.การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในแต่ละสาขา พบว่า มีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) ในข้อ 1, 2, 5, 6 และข้อ 9 โดยที่ข้อ 1 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตัวตามคุณธรรมจริยธรรมและสืบสานประเพณีไทย มารยาทของสังคมและวัฒนธรรม ข้อ 2 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ ข้อ 5 คือนักศึกษามีความพึงพอใจเมื่อได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย ข้อ 18 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ และข้อ 9 คือ มีความภูมิใจที่ประพฤติตนดี เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และเมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่ามีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

7.การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในแต่ละสาขา พบว่า มีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) ในข้อ 6, 7, 9, 11, 12 และ 13 โดยที่ข้อ 6 คือนักศึกษามีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษาได้ ข้อ 7 คือนักศึกษาเก็บของผู้อื่นได้ รับประทานอาหารสงครั้นให้เจ้าของ ข้อ 9 คือนักศึกษาเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา และทำงานที่ได้รับมอบหมาย ข้อ 11 คือนักศึกษาสนใจใฝ่

รู้และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ข้อ 12 คือนักศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา ข้อ 13 คือนักศึกษามีจิตสำนึกที่พึงงามปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณให้อภัยผู้อื่นได้ เมื่อเขาขอรับผิดชอบและขอโทษ เมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่า มีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ระดับความมีจริยธรรมด้านความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ความมีจริยธรรมด้านความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0527, S.D = 0.61339$) ซึ่งแสดงว่าเป็นความรู้เชิงจริยธรรม ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548 : 7-10) อธิบายว่าจริยธรรมด้านความรู้ หมายถึงการมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดคือควรกระทำ และการกระทำชนิดใดไม่ควรกระทำ ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด เช่นเดียวกันและจริยธรรมด้านความรู้นี้เป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของเยาวชนไทย ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามีการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่นักศึกษาในสถาบันด้านความรู้มาก ไม่ว่าจะเป็นการสอนในวิชาเรียนโดยตรง เช่น คุณธรรมกับชีวิต ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือมีการสอนจริยธรรมสอดแทรกในการเรียนการสอนหรือมีป้ายประกาศคุณธรรมจริยธรรมตามประกาศมหาวิทยาลัยพิษณุโลกติดไว้ให้นักศึกษาอ่านและได้รับความรู้ ได้แก่ เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและสืบสานประเพณีไทย มีความกตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีระเบียบวินัยเคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆของมหาวิทยาลัย มีความซื่อสัตย์สุจริตเสียสละตรงต่อเวลาและมีจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนตามกรอบสัมฤทธิ์ผลมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีความประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและไม่ทำให้อหวิทยาลัยเสียชื่อเสียง และมีจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ และมีการจัดกิจกรรมเสริมให้ความรู้ทางจริยธรรม เช่น นิมนต์พระมาเทศน์ให้นักศึกษาฟัง เป็นต้น อนึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 5 คือนักศึกษายกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวได้ถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.2715, S.D = 0.74650$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 6 คือนักศึกษายกถึงการปฏิบัติตนต่อการ

จงรักภักดีต่อชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ได้ถูกต้อง ($\bar{x} = 4.2053, 0.80545$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 2 คือนักศึกษาสามารถบอกข้อคุณธรรมจริยธรรม8 ได้ถูกต้อง ($\bar{x} = 3.6656, S.D = 0.91721$) ซึ่งสอดคล้องกับ อำนวย ชาลีรัตน์ และ คณะ (2553 : 55-56) ที่ได้นำเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยสถานศึกษาด้านความรู้ได้แก่ ความรู้เรื่องความคิดความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย การพัฒนาตน ความเป็นไทย สิ่งแวดล้อม และศาสนาวัฒนธรรม โดยความรู้เหล่านี้ฝึกพฤติกรรมทางกายได้

ระดับความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.1772, S.D = 0.64037$) ซึ่งดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548 : 7-10) อธิบายว่าทัศนคติเชิงจริยธรรมคือความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆเพียงใด ทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น และมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทัศนคตินั้นรวมเอาความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆเข้าด้วยกัน ฉะนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่สำคัญที่จะใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว การที่ความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยพิษณุโลกมีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษามากในด้านเจตคติโดยอาจารย์ผู้สอนได้สอนโดยตรงและสอดแทรกในการเรียนการสอนและมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาดังกล่าวแล้วข้างต้น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 4 คือนักศึกษามีความภูมิใจในชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.2318, S.D = 0.81875$) รองลงมาคือข้อ 8 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ตั้งใจเรียนและได้ผลดี ($\bar{x} = 4.2119, S.D = 0.76562$) อันดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 1 ได้แก่ นักศึกษามีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีไทย มารยาทของสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.0563, S.D = 0.80291$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย ชาลีรัตน์ และ คณะ (2553 : 55-56) ที่ได้นำเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยสถานศึกษาด้านการสร้างทัศนคติให้ผู้เรียนตระหนัก รักและภาคภูมิใจ มุ่งมั่น เชื่อฟัง มีเหตุผล มีสำนึกจะกระทำอย่างรอบคอบ สำหรับวิธีการอบรมปลูกฝังให้ทำรูปแบบเดียวกันกับครอบครัว เพียงแต่ว่าผู้ที่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างคือ ครู อาจารย์ผู้สอน ผลที่คาดว่าจะ

จะได้รับคือ เด็กมีสติจะมีน้ำใจ กตัญญู รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย เรียนรู้ผิดถูก รักษาวัฒนธรรม สร้างประโยชน์ มีความภาคภูมิใจ มุ่งมั่น มีเหตุผล และมีสำนึก

ระดับความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.2371, S.D = 0.63229$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเมื่อนักศึกษาได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ทางจริยธรรมมากและปลูกฝังให้มีเจตคติทางจริยธรรมมากดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษาได้ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ ชาลีรัตน์ และ คณะ (2553 : 55-56) ที่ได้นำเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยสถานศึกษาว่า ความรู้ทางจริยธรรมเหล่านี้สามารถฝึกพฤติกรรมทางกายได้ อนึ่งมหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา เช่น กิจกรรมทางศาสนา โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ยังสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ(2551 : 4) ที่กล่าวว่า วิธีเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนนั้นมียุทธศาสตร์หลากหลาย เช่นผู้ปกครองอบรมสั่งสอนโดยตรง หรือครูอบรมสั่งสอน หรือฝึกเอาใจเขามาใส่ใจเรา เปิดโอกาสให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม การมีตัวแบบในสังคมที่ทำให้พฤติกรรมคุณธรรม และแสดงความพึงพอใจกับการทำพฤติกรรมนั้นอย่างชัดเจน การเล่านิทานเสริมสร้างคุณธรรม หรือการสร้างสังคมจำลองให้กับบุคคล การเรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันโดยใช้คุณธรรมเหล่านี้ จึงควรเสริมสร้างคุณธรรมผ่านกิจกรรมโดยการบูรณาการกลวิธีการต่างๆเข้าด้วยกันเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่เด็กและเยาวชนในแง่ความคิด พฤติกรรม และอารมณ์ความรู้สึก และดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548 : 7-10) ได้อธิบายว่า ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น และมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทศนคตินั้นรวมเอาความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆเข้าด้วยกัน ฉะนั้นทศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่สำคัญที่จะใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นการที่นักศึกษามีจริยธรรมด้านเจตคติในระดับมาก จึงส่งผลให้มีจริยธรรมด้านพฤติกรรมมากเช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 6 คือนักศึกษามีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.3212, S.D = 1.21432$) รองลงมาคือข้อ 7 คือนักศึกษาเก็บของผู้อื่นได้รับหาทางส่งคืนให้เจ้าของ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.2682, S.D = 0.75873$) อันดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 1 คือนักศึกษาไม่ขัดข้องแะกับสิ่งเสพติดและอบายมุขทั้งปวง ($\bar{x} = 4.1987, S.D = 0.79884$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ดวงพร อุทพันธุ์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดสงขลา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา และเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมโดยจำแนกตามเพศ ครอบครัว อาชีพผู้ปกครอง และระดับชั้นที่ศึกษา และศึกษาถึงข้อเสนอแนะวิธีการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 346 คน จากประชากร 3,471 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ และใช้สถิติวิเคราะห์คือค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test ที่พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดสงขลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความมีสัมมาคารวะอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่รายข้อสำหรับความซื่อสัตย์และความอดทนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทีปพิพัฒน์ สันตะวัน (2551 : 79-80) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรมนั้นว่ากระทำได้ 3 ประการ และต้องทำไปพร้อมๆ กันคือ ประการแรกสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยช่วยกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมนั้นได้ง่ายๆ ประการที่สองพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมที่ต้องการโดยตรง และประการที่ 3 พัฒนาจิตใจที่จะผลักดันให้บุคคล เลือกรกระทำพฤติกรรมจริยธรรมที่น่าปรารถนาด้วยความเต็มใจและคงเว้นไม่กระทำพฤติกรรมที่ไม่ปรารถนาโดยไม่มีการขู่เข็ญบังคับ แต่กระทำโดยอิสระเสรี อย่างไรก็ตามความรู้ดีรู้ชั่ว ทศนคติ คุณธรรม ค่านิยม เป็นสิ่งจำเป็น แต่ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรม การทำความดีละเว้นความชั่วโดยเฉพาะในคนไทยส่วนใหญ่ ลักษณะทางจิตใจอะไรที่จะเป็นเครื่องส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย การรักษาวลสงวนตัว แตกต่างจากพฤติกรรมประเภทอื่นๆ ของมนุษย์ เพราะพฤติกรรมทางจริยธรรมมักเป็นพฤติกรรมที่เป็นการเสียสละของผู้กระทำ คือผลของพฤติกรรมนั้นๆ จะให้ประโยชน์แก่คนอื่นหรือแก่ส่วนรวมมากกว่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติเอง ฉะนั้นบุคคลจะมีจริยธรรมสูงได้ต้องเป็นคนเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ซึ่งลักษณะนี้คือลักษณะเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูง

การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ในสาขาต่างๆ

การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านความรู้ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลกใน
แต่ละสาขาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่า มีความรู้ทางด้านจริยธรรม

ในข้อ 1,7, 8,10,11 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) คือข้อ 1 ได้แก่นักศึกษาสามารถจำแนกคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักศึกษาซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก 8 ข้อได้ถูกต้อง ข้อ 7 นักศึกษายกถึงการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามระเบียบวินัยและกฎต่างของมหาวิทยาลัยได้ถูกต้อง ข้อ 8 คือนักศึกษายกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลาได้ถูกต้อง ข้อ 10 คือนักศึกษายกถึงการปฏิบัติตนที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษาได้ตามจุดประสงค์ และข้อ 11 ได้แก่นักศึกษายกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีได้อย่างถูกต้อง และเมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม พบว่ามีอย่างน้อย 1 กลุ่มที่แตกต่างกัน แสดงว่านักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาได้รับความรู้ทางจริยธรรมแตกต่างกัน โดยมีการถ่ายทอดความรู้ทางจริยธรรมให้นักศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งเป็นวิธีการสอน การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง สภาพครอบครัวของนักศึกษาและสภาพแวดล้อม ตลอดจนตัวนักศึกษาเองด้วย ซึ่งไปสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ Susan Pass and Wendy Willingham (2009 : 23-30) ได้ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาและการประเมินผลการสอนจริยธรรมในชนอเมริกันชั้นสูงของโรงเรียนพลเมือง โดยใช้เด็กนักเรียนมัธยมเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 34 โรงเรียน ได้สร้างเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความรู้ลึกของจริยธรรม ที่มีสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาคซึ่งมีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.89 เมื่อเทียบผลการพัฒนาความรู้ลึกของจริยธรรมในนักเรียนโดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง (โดยใช้ตัวอย่างกลุ่ม) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ลึกของจริยธรรมในนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $T(57) = 46.796, p = 0.000$ (สองด้าน) และ $d = 0.52$ หรือมีความรู้ทางจริยธรรมเพิ่มขึ้นหรือความรู้ทางจริยธรรมแตกต่างกันทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนนั่นเอง

การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านเจตคติ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ในสาขาต่างๆ

การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในแต่ละสาขา พบว่า มีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) ในข้อ 1,2,5, 6 และข้อ 9 โดยที่ข้อ 1 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม และสืบสานประเพณีไทย มารยาทของสังคมและวัฒนธรรม ข้อ 2 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ ข้อ 5 คือ นักศึกษามีความ

พึงพอใจเมื่อได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย ข้อ 6 คือนักศึกษามีความภูมิใจที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ และข้อ 9 คือ มีความภูมิใจที่ประพฤติตน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และเมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า มีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า นักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาได้รับการปลูกฝังในจริยธรรมในด้านเจตคติแตกต่างกัน เช่น พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ การจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจริยธรรมแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบรั้วภูมิหลังของตัวนักศึกษาเองที่แตกต่างกันด้วย ไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรัญญา กาญจนนา (2549 : 51) ที่ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา ได้สรุปไว้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนั้นมาจากตัวแปรด้านต่างๆกัน เช่น ชั้นเรียน เพศ อายุ ของเด็ก พฤติกรรมการสอนของครู การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทางจริยธรรมของโรงเรียน สภาพแวดล้อมต่างๆทั้งทางบ้านและโรงเรียน อาชีพผู้ปกครอง ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้คือด้านคุณลักษณะของนักเรียน เช่น เพศ อายุ ชั้นเรียน และระดับสติปัญญา ด้านภูมิหลังของครอบครัวและวัฒนธรรม เช่น ประเภทของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา อาชีพและรายได้ของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ขนาดของครอบครัว ด้านคุณลักษณะของครู เช่น พฤติกรรมการสอนในด้านการเป็นแบบอย่าง การอบรมสั่งสอนและจัดโอกาสในการฝึกพฤติกรรม การเสริมแรงในการปลูกฝังจริยธรรม และการติดตามปฏิบัติตนของนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา การใช้สื่อการเรียนการสอน การคบเพื่อนที่โรงเรียน Susan Pass and Wendy Willingham (2009 : 23-30) ได้ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาและการประเมินผลการสอนจริยธรรมในชนอเมริกันชั้นสูงของโรงเรียนพลเมือง โดยใช้เด็กนักเรียนมัธยมเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 34 โรงเรียน ได้สร้างเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความรู้สึกรู้สึกของจริยธรรม ที่มีสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาคซึ่งมีค่าอัลฟา เท่ากับ 0.89 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์เพื่อการพัฒนาความรู้สึกรู้สึกของจริยธรรมในนักเรียน โดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง (โดยใช้ตัวอย่างคู่) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาความรู้สึกรู้สึกของจริยธรรมในนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $T(57) = 46.796, p = 0.000$ (สองด้าน) และ $d = 0.52$ แสดงว่าความรู้ด้านจริยธรรมส่งผลต่อการพัฒนาความรู้สึกรู้สึกของจริยธรรมหรือส่งผลต่อเจตคติทางจริยธรรมด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Liebert, Diane E. (1978 : 196-A) ได้ศึกษาความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การตัดสินใจเชิงจริยธรรม และการคาดหวังทางจริยธรรม พบว่า มี

ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกันก่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน คือระหว่างการให้เหตุผลเชิงเหตุผลทั้ง 2 แบบ คือ การคาดหวังในด้านการหลีกเลี่ยงภัยอันตรายสูงกว่าการตัดสินใจ แต่ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศ พบแต่ข้อจำกัดของความแตกต่างทางอายุ (ทดสอบด้วยข้อสอบชุดที่ 1) แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากทั้ง 3 กลุ่ม แต่ไม่แตกต่างกันเมื่อใช้ข้อสอบชุดที่ 2 ข้อสังเกตแม้แต่เด็กที่อายุน้อยที่สุดยังตัดสินใจที่ระดับรับผิดชอบต่อผู้อื่นมีความสำคัญกว่าการหลีกเลี่ยงภัยอันตรายในสถานการณ์ต่างกัน

การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ในสาขาวิชาต่างๆ

การเปรียบเทียบความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก ในแต่ละสาขาวิชา พบว่า มีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) ในข้อ 6, 7, 9, 11, 12 และ 13 โดยที่ข้อ 6 คือนักศึกษามีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษาได้ ข้อ 7 คือนักศึกษาเก็บของผู้อื่นได้ รับประทานอาหารส่งคืนให้เจ้าของ ข้อ 9 คือนักศึกษาเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา และทำงานที่ได้รับมอบหมาย ข้อ 11 คือนักศึกษาสนใจใฝ่รู้และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ข้อ 12 คือนักศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา ข้อ 35 คือนักศึกษามีจิตสำนึกที่คำนึงถึงงามปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณให้อภัยผู้อื่นได้ เมื่อเขาขอรับผิดชอบและขอโทษ เมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่า มีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าในแต่ละสาขาของมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาในสาขา อาจารย์ผู้สอนในสาขา และสภาพแวดล้อมในสาขาที่มีความแตกต่างกันนั้น มีผลต่อความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมของนักศึกษา เนื่องจากว่าได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมแตกต่างกัน เช่น อาจารย์ผู้สอนมีลักษณะและพฤติกรรมที่ดีก็เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักศึกษาได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น วิชาคุณธรรมกับชีวิต วิชาปรัชญาและเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานของหมวดศึกษาทั่วไปของ มหาวิทยาลัยพิษณุโลกที่นักศึกษาต้องเรียน และการเรียนการสอนที่มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละวิชาที่สอน และการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาของแต่ละสาขาวิชาที่ต่างกันด้วย ซึ่งไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร โคนวล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาความ

คิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน ใน 4 ด้าน คือ ความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การเรียนการสอนคุณธรรมและจริยธรรม การสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมนอกห้องเรียน และการวัดผลประเมินผล พบว่า การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในระดับมาก และ ครูที่เพศและประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่แตกต่างกัน และพบว่า ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากที่พบว่าโดยที่ข้อ 6 คือนักศึกษามีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษาได้ ข้อ 7 คือนักศึกษาเก็บของผู้อื่นได้ รับประทานอาหารให้เจ้าของ ข้อ 9 คือนักศึกษาเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา และทำงานที่ได้รับมอบหมาย ข้อ 11 คือนักศึกษาสนใจใฝ่รู้และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ข้อ 12 คือนักศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา ข้อ 13 คือนักศึกษามีจิตสำนึกที่คำนึงปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณให้อภัยผู้อื่นได้ เมื่อเขาขอรับผิดชอบและขอโทษ เมื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่ามีย่อยน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญนั้น พบว่า พฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 7) มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ดังนี้คือ 1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2.ซื่อสัตย์ สุจริต 3.มีวินัย 4.ใฝ่เรียนรู้ 5.อยู่อย่างพอเพียง 6.มุ่งมั่นในการทำงาน 7.รักความเป็นไทยและ 8.มีจิตสาธารณะ และสอดคล้องกับ นิติการ พงษ์ทวี (2551 : 35) ที่อธิบายว่าการพัฒนาจริยศึกษาควรถือหลักส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงปรารถนา 10 ประการ ซึ่งสรุปมาจากความมุ่งหมายของการศึกษาไทยในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 และแก้ไขลักษณะที่ตรงกันข้ามคุณลักษณะ 10 ประการ ดังนี้

1.ความมีระเบียบ ลักษณะที่ควรแก้ไขได้แก่ความไม่ตรงต่อเวลา ถือว่างานเป็นของเล่น มักง่ายไม่เรียบร้อย คตินิยมที่ว่า อะไรก็ไม่เป็นไร ขอผ่อนผันอะลุ่มอล่วย ไม่มีกติกาสอดคล้องกับคุณลักษณะ 10 ประการ ดังนี้

2.ความซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะที่ควรแก้ไขได้แก่ การชอบเอาใจเอาเปรียบ คดโกง ชอบใช้อิทธิพลและมีอิทธิพลในกรณีต่างๆ ปลอมแปลงต่างๆ โกหกหลอกลวง

3.ความขยัน ประหยัด การยึดมั่นในสัมมาชีพ ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ ความเกียจคร้าน ผลัดวันประกันพรุ่ง ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ อยากมีอยากได้ไม่ประมาณตน หมกมุ่นในอบายมุข ประกอบอาชีพไม่สุจริต ไม่มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

4.ความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ลักษณะที่ควรแก้ไข ปรับปรุง ได้แก่ ไม่รู้จักหน้าที่ของตนเอง ไม่รับผิดชอบ ไม่รักษาสาธารณสมบัติ ไม่กระตือรือร้นในการรักษาความยุติธรรม

5.การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ เชื่อเรื่องโชคลาง เชื่อโดยไม่ใคร่ครวญไตร่ตรอง หลงใหลไปตามโฆษณา ตื่นข่าวลือ เลียนแบบอย่างในทางที่ไม่ดีงามจากต่างชาติ ไม่มีจุดมุ่งหมายในการทำงาน ไม่รู้จักคิดหาเหตุผล

6.ความกระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ ศาสน์ กษัตริย์ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ กลัวผู้มีอิทธิพลแล้ว ไม่ใส่ใจกับการกระทำที่เลว ลุ่มหลงในอามิสสินจ้าง งมงาย ไม่แสดงความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์ ไม่สนใจในเรื่องการปกครองประเทศ

7.การมีพละทานมัยที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและใจ ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ ไม่รู้จักรักษาความสะอาด มักง่าย ตามใจปากท้องตนเอง นิยมในทางผิดๆ ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หลงระเหิงในอบายมุข เล่นการพนันขั้นต่อ โลก ไม่รู้จักประมาณตน

8.พึ่งตนเองและมีอุดมคติ ลักษณะที่ควรแก้ไข ได้แก่ ชอบขอความช่วยเหลือผู้อื่น ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ชอบเสี่ยงโชค ฟุ่มเฟือย สรุ่ยสุร่าย ปล่อยตัวตามยถากรรม หลงในค่านิยมที่ผิด เป็นต้น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ ทิปพัฒน์ สันตะวัน (2551 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทางจริยธรรมของนักศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรม โดยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาทางจริยธรรมของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา 693 คน และคณาจารย์ 123 คน ขั้นตอนที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์เอกสาร ขกร่างรูปแบบ และสอบถามความคิดเห็นจากคณาจารย์ และผู้บริหารงานกิจการนักศึกษา 100 คน ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ที่พบว่า สภาพปัญหาทางพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาและคณาจารย์โดยภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับ

ปานกลาง และผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาด้านพฤติกรรมที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยและพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน แต่ด้านจริยธรรมเฉพาะตนและด้านจริยธรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ต่อบุคคลไม่แตกต่างกัน พบว่ารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบแล้วประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยป้อน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการองค์การ และด้านการสำรวจสภาพปัญหาจริยธรรม องค์ประกอบที่เป็นกระบวนการถ่ายโอน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านจริยธรรม กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ กระบวนการพัฒนาจริยธรรมทางวิชาการ และกระบวนการพัฒนาจริยธรรมด้านกิจการนักศึกษา และองค์ประกอบที่เป็นผลลัพธ์ คือคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ ด้านจริยธรรมเฉพาะตน ด้านจริยธรรมเชิงปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านจริยธรรมที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย และด้านจริยธรรมทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร อุทัยสุริ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดสงขลา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาและเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมโดยจำแนกตามเพศ ครอบครัว อาชีพผู้ปกครอง และระดับชั้นที่ศึกษา และศึกษาถึงข้อเสนอแนะวิธีการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 346 คน จากประชากร 3471 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ และใช้สถิติวิเคราะห์คือค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดสงขลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายย่อยพบว่า ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความมีสัมมาคารวะอยู่ในระดับมาก แต่รายย่อยสำหรับความซื่อสัตย์และความอดทนอยู่ในระดับปานกลาง และจากการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดสงขลาโดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายย่อยองค์ประกอบที่ว่าความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และความมีสัมมาคารวะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกัน คือเพศหญิงมีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าเพศชาย แต่รายย่อยที่ว่าความอดทน เพศชายมีมากกว่าเพศหญิงที่ระดับ ระดับ 0.05 พบว่าพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมโดยจำแนกตามสภาพครอบครัวคือนักศึกษาที่อยู่กับบิดามารดาโดยภาพรวมและรายย่อยที่ว่าความอดทน มากกว่านักศึกษาที่อยู่กับบุคคลอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมโดยจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง คือผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง โดยภาพรวมและรายย่อยที่ว่าความ

อดทน มากกว่านักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05พบว่า พฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมโดยจำแนกระดับชั้น โดยภาพรวมและรายย่อยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีมาตรการปลูกฝังโดยเน้นคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความอดทน และควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมและร่วมมือกันปฏิบัติ ซึ่งงานวิจัยของ ฉลอง ชาตรูปะชีวิน (2552 : บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ เพื่อสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ และประเมินความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิตนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา นายกองค์การนิสิตนักศึกษา และนิสิตนักศึกษาทั่วไป 18 สถาบัน พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์โดยภาพรวมตามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อาจารย์ที่ปรึกษาองค์กร/สโมสร/ชมรม ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา รองอธิการบดี และรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว พบว่า ได้แก่ ด้านเข้าร่วมกิจกรรม และ ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม จากผลการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ พบว่ามี 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ การส่งเสริมงบประมาณในการทำกิจกรรม การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม การส่งเสริมกระบวนการจัดกิจกรรม และการส่งเสริมการนำนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดกิจกรรม และพบว่ามี 19 กลยุทธ์ย่อย 77 กลวิธี 78 ตัวบ่งชี้ สำหรับผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์มี 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ การส่งเสริมงบประมาณในการทำกิจกรรม การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม การส่งเสริมกระบวนการจัดกิจกรรม และการส่งเสริมการนำนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดกิจกรรม 19 กลยุทธ์ย่อย 67 กลวิธี 68 ตัวบ่งชี้ อย่างไรก็ตามจริยธรรมด้านความรู้จะไม่ส่งผลต่อความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรม แต่ดวงเดือน พันธุมนาวิน(2548 : 7-10) ได้อธิบายว่า ทักษคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น และมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทัศนคตินั้นรวมเอาความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆเข้าด้วยกัน ฉะนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่สำคัญที่จะใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว นั่นคือ ความมี

จริยธรรมด้านเจตคติส่งผลต่อความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรม ดังนั้นการที่นักศึกษามีจริยธรรมด้านเจตคติในระดับมาก จึงส่งผลให้มีจริยธรรมด้านพฤติกรรมมาก และจากที่พบว่าความมีจริยธรรมด้านเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลกในแต่ละสาขามีความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha < 0.05$) จึงส่งผลให้ความมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน และ Jones and Morris (1954 : 781-783) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและความรู้เกี่ยวกับศีลธรรมของเด็ก พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ต่ำมาก จึงสรุปได้ว่า ความรู้ทางด้านศีลธรรมไม่ได้เป็นเครื่องประกันความประพฤติของเด็ก เพราะมีองค์ประกอบอื่นๆที่มีอิทธิพลในการจูงใจเด็กให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ เช่น ความกดดันทางสังคม ความรู้สึกของเด็กต่อตนเอง ท่าทีที่ครอบครัวและเพื่อนที่แสดงต่อเด็ก ความต้องการของเด็กในขณะนั้น และองค์ประกอบอื่นๆอีก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มหาวิทยาลัยและอาจารย์ที่ปรึกษาควรประสานงานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยกันส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอและให้มีพัฒนาการสูงขึ้น ส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง
2. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้หลากหลาย ทั้งในแต่ละสาขาและกิจกรรมรวมของมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้อีกสม่ำเสมอ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ในแต่ละช่วงปีที่ศึกษา นำข้อมูลไปเป็นแนวทางพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น
2. ควรศึกษาข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับการศึกษาครั้งนี้
3. ควรวิจัยคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในหัวข้ออื่นบ้าง เช่น พฤติกรรมอาจารย์ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม แนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ผลของการพัฒนา

คุณธรรมจริยธรรมในด้านต่างๆของนักศึกษา การบริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรม เป็นต้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กิริติ บุญเจือ (2551) คู่มือจริยศาสตร์ตามหลักวิชาการสากล. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและ
พัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.

กลุ่มประชาสัมพันธ์สภากาการศึกษา. (มปป.) “ ประมวลข้อเสนอยุทธศาสตร์และแนวทางการ
ดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย.” บันทึกคุณธรรม กรุงเทพฯ :
กระทรวงศึกษาธิการ.

ขัตติยา กรรณสูตร และคณะ (2547) รายงานการวิจัยคุณธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของ
คนไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ.

ชินวัฒน์ สุตแสง. (2539) ผลการสอนจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ตามทัศนะของครูผู้สอนจริยศึกษาและ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จินตนา บุญบงการ. (2544) จริยธรรมทางธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉลอง ชาตบุประชีวิน (2552) การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้าง
 คุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาการศึกษาดุฎิบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

ดวงพร อุทันสุริ (2548) พฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพใน
 จังหวัดสงขลา . วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548 :) สรุปการประชุมเสวนา : การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรม
 จริยธรรมในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณภาพ
 สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้(องค์กรมหาชน) พฤษภาคม .

ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน (2551) รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง. ปริญญาการศึกษาดุฎิบัณฑิต สาขาการ
 บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ทิสนา แคมมณี (2546) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.
 กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.

ทิษฎุยา โกชนา (2548) ศึกษาประเพณีในรอบปีและจริยธรรมจากประเพณีของชาวไทยเชื้อ
 สายจีนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหา
 บัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา. สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

นิติการ พงษ์ทวี (2551) หลักพัฒนาจริยศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขงยุทธ สมพิพงษ์. (2551) การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนวัดยาง(มี
 นะวิทยา) พิชณุโลก: โรงเรียนวัดยาง (มีนะวิทยา)

วินัยทิศา อินทรา (2546 : 15-16) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขา
จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บรรเทา กิตติศักดิ์. (มปป.) จริยธรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประภาศรี สีหอำไพ (2550) พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประยุทธ์ มะลิงาม (2550) รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ
ค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ
จังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ปรีชา เศรษฐีธร. 2548 ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ผกา สัตยธรรม. (2550) คุณธรรมของครู. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สัจด์ กระจำว (2550) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้นวัตกรรมกลุ่มเพื่อนรัก
เพื่อนเตือน โรงเรียนวัดใหม่เกตุงาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. ม.
ป.ท.

สุวรรณ มีทองคำ และ คณะ (2552) ผลการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม
ของผู้เรียนโดยกรอบนวัตกรรมการประเมินตนเองแบบสากล นนทบุรี : โรงพิมพ์และ
ทำปกเจริญผล.

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2547 : 182) 20 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมค่านิยม การเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพการพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2549) **รายการวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่าง วัด โรงเรียน ครอบครัวและชุมชน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550) **รายงานการประเมิน การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551) **รายงานการวิจัยประเมินผลคุณธรรม 8 ประการของผู้เรียน : เจตคติและพฤติกรรม**. กรุงเทพฯ : เพลินสตูดิโอ จำกัด

สมพร โตนวล (2550) **ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศักดิ์ชัย นิรัญทิว. (2548) **รายงานการวิจัยเอกสารการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์.

อรัญญา กาญจนา. (2549) **องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผล มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อุทุมพร จามรมาน. (2538) **เทคนิคการศึกษามีประสิทธิภาพ เล่มที่ 14**. กรุงเทพฯ : ฟีนี พับบลิชซิ่ง.

อำนวย ชารีรัตน์ และ คณะ (2553) สภาพการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมอันพึงประสงค์ของ
นักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี. อุบลราชธานี : สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

Bear, George Gilbert. “ The Relationship of Moral Resoning to Conduct Problems and
Intelligence” **Dissertation Abstract International**. 40(9): (January,1979 : 4961-A)

Brown, R (1968) **Social Psychology**. New York : The Free Press.

Craft, Rickie Clinton (1988) “Community Attitudes Toward Educational and Levels of
Participation in school Affairs ”. **Dissertation Abstract International**.34(11),(May
: 1321-A)

Dwight Rogers and Jaci Webb. “The Ethic of Caring in Teacher Education” **Journal of
Teacher Education**.(42):(May 1991 : 3173-181)

Holfman,M.L (1970) “ Moral Development. In P. Mussen (Ed.)” **Carmichael,s Manual of
Child Psychology**. New York : Willey (P.291)

Jackson, Phillip W.(1986) **Life in Classroom**. Chicago : Rinehart and Winston.

Jones and Morris (1954) “ Relations of Temperament to the Choice of Values ”**Journal
of Social Psychology**. 53: 781-783

Liebert, Diane E. (1978) “ Children,s Moral Judgement and Moral Expertion”
Dissertation Abstract . 39: 196-A .

Ruggiero ,Vincent Ryan. (1988) **Saving Your Child,s Mind**. Illinoise : Charles C.
Thomas Press.

Susan, Pass. and Wendy, Willingham. (2009) " Teaching Ethics to High School Students"

he Social Studies.1 (100):(Aug : Abstract)

Urbach, M Nelly. (1976) " Some Situayional Effects on Moral Judgement

Measures by a Multiple Choice Test " Dissertation Abstracts . 37(6) : (1976
: 33-34)

Warshow, Rhoda. " Moral Resoning of Children in Forth and Sixth Grades in Two Differents
Educational Environment." **Dissertation Abstracts International**. 39(5) : (October,
1978 : 1450-A)

Yessen, S.R. "Moral Reasoning from the Perspective of Other," **Child Development**.
5(47). (June,1976 : 551-555)

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของควมมีจริยธรรมด้านความรู้
ของนักศึกษาในสาขาต่างๆมหาวิทยาลัยพิษณุโลกโดยใช้ LSD

Multiple Comparisons

Dependent Variable: A8
LSD

(I) คณะ	(J) คณะ	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
สาธาณสุขศาสตร์ สาขานามัย	ศิลปศาสตร์	-				
	สาขาการ ท่องเที่ยว	1.3428(*)	.25359	.000	-1.8419	-.8437
	ศิลปศาสตร์ สาขา	-.7792(*)	.35649	.030	-1.4808	-.0775
	ภาษาอังกฤษ	-				
	ศิลปศาสตร์	-				
	สาขารัฐประศาสน	1.1792(*)	.35649	.001	-1.8808	-.4775
	ศาสตร์	-				
	บริหารธุรกิจ	-				
	สาขา	1.1140(*)	.13585	.000	-1.3814	-.8466
	คอมพิวเตอร์	-				
	ธุรกิจ	-.7649(*)	.23043	.001	-1.2184	-.3114
	สาขาการจัดการ	-				
	บริหารธุรกิจ	1.0903(*)	.27556	.000	-1.6326	-.5479
	สาขาการตลาด	-				
	นิติศาสตร์ สาขา	-.6458(*)	.22440	.004	-1.0875	-.2042
	นิติศาสตร์	-				
	บัญชี สาขาการ	-.9579(*)	.13458	.000	-1.2228	-.6930
	บัญชี	-				
	วิทยาศาสตร์	-				
	สาขาเทคโนโลยี	-.9792(*)	.24484	.000	-1.4610	-.4973
ศิลปศาสตร์ สาขา การท่องเที่ยว	สารสนเทศ	-				
	สาธาณสุข	-				
	ศาสตร์ สาขา	1.3428(*)	.25359	.000	.8437	1.8419
	อนามัย	-				
	ศิลปศาสตร์	-				
	สาขา	.5636	.40916	.169	-.2416	1.3689
	ภาษาอังกฤษ	-				
	ศิลปศาสตร์	-				
	สาขารัฐประศาสน	.1636	.40916	.690	-.6416	.9689
	ศาสตร์	-				
	บริหารธุรกิจ	-				
	สาขา	.2288	.24245	.346	-.2484	.7060
	คอมพิวเตอร์	-				
	ธุรกิจ	-				
	บริหารธุรกิจ	.5779	.30565	.060	-.0236	1.1795
	สาขาการจัดการ	-				
	บริหารธุรกิจ	-				
	สาขาการตลาด	.2525	.34097	.460	-.4185	.9236

ศิลปศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษฯ	นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์	.6970(*)	.30114	.021	.1043	1.2896
	บัญชี สาขาการ บัญชี	.3849	.24174	.112	-.0909	.8607
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยี	.3636	.31666	.252	-.2596	.9869
	สารสนเทศ สาธารณสุข					
	ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ	.7792(*)	.35649	.030	.0775	1.4808
	ศิลปศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.5636	.40916	.169	-1.3689	.2416
	ศิลปศาสตร์ สาขารัฐประศาสน ศาสตร์	-.4000	.47979	.405	-1.3443	.5443
	บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	-.3348	.34866	.338	-1.0210	.3514
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	.0143	.39523	.971	-.7636	.7921
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	-.3111	.42313	.463	-1.1439	.5217
	นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์	.1333	.39175	.734	-.6377	.9043
	บัญชี สาขาการ บัญชี	-.1787	.34817	.608	-.8640	.5065
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยี	-.2000	.40380	.621	-.9947	.5947
	สารสนเทศ สาธารณสุข					
	ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ	1.1792(*)	.35649	.001	.4775	1.8808
ศิลปศาสตร์ สาขา รัฐประศาสนศาสตร์	ศิลปศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.1636	.40916	.690	-.9689	.6416
	ศิลปศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษฯ	.4000	.47979	.405	-.5443	1.3443
	บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	.0652	.34866	.852	-.6210	.7514
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	.4143	.39523	.295	-.3636	1.1921
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	.0889	.42313	.834	-.7439	.9217
	นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์	.5333	.39175	.174	-.2377	1.3043
	บัญชี สาขาการ บัญชี	.2213	.34817	.526	-.4640	.9065
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยี	.2000	.40380	.621	-.5947	.9947
	สารสนเทศ สาธารณสุข					
	ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ	1.1140(*)	.13585	.000	.8466	1.3814
	ศิลปศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.2288	.24245	.346	-.7060	.2484
บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ						

บริหารธุรกิจ สาขา การจัดการ	ศิลปศาสตร์ สาขา	.3348	.34866	.338	-.3514	1.0210
	ภาษาอังกฤษฯ ศิลปศาสตร์					
	สาขารัฐประศาสน ศาสตร์	-.0652	.34866	.852	-.7514	.6210
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	.3491	.21811	.111	-.0802	.7784
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	.0237	.26535	.929	-.4985	.5460
	นิติศาสตร์ สาขา					
	นิติศาสตร์	.4682(*)	.21174	.028	.0514	.8849
	บัญชี สาขาการ บัญชี	.1561	.11220	.165	-.0647	.3769
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยี	.1348	.23329	.564	-.3243	.5940
	สารสนเทศ สาธารณสุข					
	ศาสตร์ สาขา	.7649(*)	.23043	.001	.3114	1.2184
	อนามัยฯ ศิลปศาสตร์					
	สาขาการ ท่องเที่ยว	-.5779	.30565	.060	-1.1795	.0236
	ศิลปศาสตร์ สาขา	-.0143	.39523	.971	-.7921	.7636
	ภาษาอังกฤษฯ ศิลปศาสตร์					
	สาขารัฐประศาสน ศาสตร์	-.4143	.39523	.295	-1.1921	.3636
	บริหารธุรกิจ สาขา					
	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	-.3491	.21811	.111	-.7784	.0802
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	-.3254	.32411	.316	-.9633	.3125
บริหารธุรกิจ สาขา การตลาด	นิติศาสตร์ สาขา					
	นิติศาสตร์	.1190	.28191	.673	-.4358	.6739
	บัญชี สาขาการ บัญชี	-.1930	.21732	.375	-.6207	.2347
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยี	-.2143	.29844	.473	-.8016	.3731
	สารสนเทศ สาธารณสุข					
	ศาสตร์ สาขา	1.0903(*)	.27556	.000	.5479	1.6326
	อนามัยฯ ศิลปศาสตร์					
	สาขาการ ท่องเที่ยว	-.2525	.34097	.460	-.9236	.4185
	ศิลปศาสตร์ สาขา	.3111	.42313	.463	-.5217	1.1439
	ภาษาอังกฤษฯ ศิลปศาสตร์					
	สาขารัฐประศาสน ศาสตร์	-.0889	.42313	.834	-.9217	.7439
	บริหารธุรกิจ สาขา					
	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	-.0237	.26535	.929	-.5460	.4985
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	.3254	.32411	.316	-.3125	.9633

นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์	นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์	.4444	.31986	.166	-.1851	1.0740
	บัญชี สาขาการ บัญชี	.1324	.26470	.617	-.3886	.6533
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยี	.1111	.33452	.740	-.5473	.7695
	สารสนเทศ สาธารณสุข					
	ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ	.6458(*)	.22440	.004	.2042	1.0875
	ศิลปศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.6970(*)	.30114	.021	-1.2896	-.1043
	ศิลปศาสตร์ สาขา	-.1333	.39175	.734	-.9043	.6377
	ภาษาอังกฤษฯ ศิลปศาสตร์					
	สาขารัฐประศาสน ศาสตร์	-.5333	.39175	.174	-1.3043	.2377
	บริหารธุรกิจ สาขา					
	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	-.4682(*)	.21174	.028	-.8849	-.0514
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	-.1190	.28191	.673	-.6739	.4358
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	-.4444	.31986	.166	-1.0740	.1851
	บัญชี สาขาการ บัญชี	-.3121	.21092	.140	-.7272	.1031
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยี	-.3333	.29381	.258	-.9116	.2449
	สารสนเทศ สาธารณสุข					
	ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ	.9579(*)	.13458	.000	.6930	1.2228
	ศิลปศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.3849	.24174	.112	-.8607	.0909
	ศิลปศาสตร์ สาขา	.1787	.34817	.608	-.5065	.8640
บัญชี สาขาการ บัญชี	ภาษาอังกฤษฯ ศิลปศาสตร์					
	สาขารัฐประศาสน ศาสตร์	-.2213	.34817	.526	-.9065	.4640
	บริหารธุรกิจ สาขา					
	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	-.1561	.11220	.165	-.3769	.0647
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	.1930	.21732	.375	-.2347	.6207
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	-.1324	.26470	.617	-.6533	.3886
	นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์	.3121	.21092	.140	-.1031	.7272
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยี	-.0213	.23255	.927	-.4790	.4364
	สารสนเทศ สาธารณสุข					
	ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ	.9792(*)	.24484	.000	.4973	1.4610
วิทยาศาสตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ						

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของควมมีจริยธรรมด้านเจตคติ
ของนักศึกษาในสาขาต่างๆมหาวิทยาลัยพิษณุโลกโดยใช้ LSD

Multiple Comparisons

LSD

Dependent Variable	(I) คณะ	(J) คณะ	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
B6	สาธารณสุขศาสตร์สาขาอนามัยฯ	ศิลปศาสตรสาขากการทองเพียว	-.8220(*)	.26333	.002	-1.3402	-.3037
		ศิลปศาสตรสาขากภาษาอังกฤษฯ	-.8583(*)	.37018	.021	-1.5869	-.1298
		ศิลปศาสตรสาขารัฐประศาสนศาสตรบริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	1.0583(*)	.37018	.005	-1.7869	-.3298
		ศิลปศาสตรสาขากการจัดการบริหารธุรกิจ สาขาการตลา	-.7280(*)	.14107	.000	-1.0056	-.4504
		ศิลปศาสตรสาขากการตลา	-.6012(*)	.23927	.013	-1.0721	-.1303
		ศิลปศาสตรสาขากการตลา	-.6806(*)	.28614	.018	-1.2437	-.1174
		ศิลปศาสตรสาขากการตลา	-.7250(*)	.23302	.002	-1.1836	-.2664
		ศิลปศาสตรสาขากการตลา	-.5647(*)	.13975	.000	-.8398	-.2897
		ศิลปศาสตรสาขากการตลา	-.6250(*)	.25424	.015	-1.1254	-.1246
		ศิลปศาสตรสาขากการตลา	-.6250(*)	.25424	.015	-1.1254	-.1246

ศิลป ศาสตร์ สาขา การ ท่องเที่ยว	ทศ สาธาณ สุข	.8220(*)	.26333	.002	.3037	1.3402
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	-.0364	.42488	.932	-.8726	.7998
	ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐ ประศาสน ศาสตร์ บริหารธุ รกิจ สาขา คอมพิวเตอร์	-.2364	.42488	.578	-1.0726	.5998
	ธุรกิจ บริหารธุ รกิจ สาขา การจัดการ บริหารธุ รกิจ สาขา การตลาด	.0940	.25176	.709	-.4015	.5895
	ด นิติศาส ตร์ สาขา นิติศาส ตร์	.2208	.31739	.487	-.4039	.8454
	บัญช ี สาขา การบัญช ี	.1414	.35406	.690	-.5554	.8383
	วิทยาศ าสตร์ สาขา เทคโนโลยี	.0970	.31270	.757	-.5185	.7124
	สา สารสนเทศ	.2573	.25103	.306	-.2368	.7513
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษา อังกฤษ	.1970	.32882	.550	-.4502	.8441
	ทศ สาธาณ สุข	.8583(*)	.37018	.021	.1298	1.5869
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การ ท่องเที่ยว	.0364	.42488	.932	-.7998	.8726
	ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐ ประศาสน ศาสตร์	-.2000	.49821	.688	-1.1805	.7805

	บริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	.1303	.36205	.719	-.5822	.8429
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	.2571	.41040	.531	-.5506	1.0649
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	.1778	.43938	.686	-.6870	1.0425
	นิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์	.1333	.40679	.743	-.6673	.9339
	บัญชี สาขาการบัญชี	.2936	.36154	.417	-.4179	1.0052
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	.2333	.41931	.578	-.5919	1.0586
ศิลปศาสตร	สาขาสาขาสถาปัตยกรรม	1.0583(*)	.37018	.005	.3298	1.7869
รัฐประศาสน	สาขาการทอ่งเทียว	.2364	.42488	.578	-.5998	1.0726
สน ศาสตร	ศิลปศาสตร สาขาภาษาอังกฤษ	.2000	.49821	.688	-.7805	1.1805
	บริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	.3303	.36205	.362	-.3822	1.0429
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	.4571	.41040	.266	-.3506	1.2649
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	.3778	.43938	.391	-.4870	1.2425
	นิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์	.3333	.40679	.413	-.4673	1.1339

	ร บัญญัติ สาขา การบัญชี วิทยาศา สตร์	.4936	.36154	.173	-.2179	1.2052
	สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	.4333	.41931	.302	-.3919	1.2586
บริหาร ธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	สาธาณ สุข ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ	.7280(*)	.14107	.000	.4504	1.0056
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การ ท่องเที่ยว ว	-.0940	.25176	.709	-.5895	.4015
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ กฤษฯ	-.1303	.36205	.719	-.8429	.5822
	ศิลป ศาสตร์ สาขารัฐ ประศาสน ศาสตร์	-.3303	.36205	.362	-1.0429	.3822
	บริหารธุ กิจ สาขา การ จัดการ	.1268	.22649	.576	-.3189	.5726
	บริหารธุ กิจ สาขา การตลาด	.0474	.27554	.863	-.4948	.5897
	นิติศาส ตร สาขา นิติศาส ตร	.0030	.21987	.989	-.4297	.4357
	ร บัญญัติ สาขา การบัญชี วิทยาศา สตร์	.1633	.11651	.162	-.0660	.3926
	สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	.1030	.24225	.671	-.3738	.5798
บริหาร ธุรกิจ สาขา การ จัดการ	สาธาณ สุข ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ ศิลป	.6012(*)	.23927	.013	.1303	1.0721
		-.2208	.31739	.487	-.8454	.4039

นิติศาสตรสาขา นิติศาสตร	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ บริหารธุรกิจ สาขา การจัดการ	.0794	.33656	.814	-.5830	.7418
	จัดการนิติศาสตร สาขานิติศาสตร	-.0444	.33214	.894	-.6981	.6092
	บัญชีสสาข การบัญชี วิทยาศาสตร	.1158	.27486	.674	-.4251	.6568
	สาขาเทคโนโลยี สารสนเทศ	.0556	.34736	.873	-.6281	.7392
	นิติศาสตร สาขานิติศาสตร	.7250(*)	.23302	.002	.2664	1.1836
	สาขาศาสตร สาขานามยาศิลป ศาสตร					
	สาขาการ ท่องเที่ยว	-.0970	.31270	.757	-.7124	.5185
	ศิลปศาสตร สาขาภาษาอังกฤษ าศิลป	-.1333	.40679	.743	-.9339	.6673
	ศาสตร สาขารัฐประศาสนศาสตร บริหารธุรกิจ สาขา	-.3333	.40679	.413	-1.1339	.4673
	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจบริหารธุรกิจ สาขา	-.0030	.21987	.989	-.4357	.4297
	การจัดการ บริหารธุรกิจ สาขา	.1238	.29273	.673	-.4523	.6999
	การการตลาด ด	.0444	.33214	.894	-.6092	.6981
	บัญชีสสาข การบัญชี วิทยาศาสตร	.1603	.21902	.465	-.2708	.5913
	สาขาสถา สาขา	.1000	.30509	.743	-.5005	.7005

		ว					
		ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ กฤษฯ	-.2333	.41931	.578	-1.0586	.5919
		ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐ ประศาสน ศาสตร์ บริหารธุ กิจ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ บริหารธุ กิจ สาขา การ จัดการ บริหารธุ กิจ สาขา การตลาด	-.4333	.41931	.302	-1.2586	.3919
		ด นิติศาส ตร์ สาขา นิติศาส ตร์ บัญชี สาขา การบัญชี	-.1030	.24225	.671	-.5798	.3738
		ศิลป ศาสตร์ สาขา การ จัดการ บริหารธุ กิจ สาขา การตลาด	.0238	.30990	.939	-.5861	.6337
		ด นิติศาส ตร์ สาขา นิติศาส ตร์ บัญชี สาขา การบัญชี	-.0556	.34736	.873	-.7392	.6281
		ศิลป ศาสตร์ สาขา การ จัดการ บริหารธุ กิจ สาขา การตลาด	-.1000	.30509	.743	-.7005	.5005
		ด นิติศาส ตร์ สาขา นิติศาส ตร์ บัญชี สาขา การบัญชี	.0603	.24148	.803	-.4150	.5355
B9	สาธาร ณสุข ศาสตร์ สาขา อนามัย ฯ	ศิลป ศาสตร์ สาขา การ ท่องเที่ยว ว ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ กฤษฯ	- .5985(*)	.25102	.018	-1.0925	-.1045
		ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ กฤษฯ	-.6167	.35288	.082	-1.3112	.0778
		ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐ ประศาสน ศาสตร์ บริหารธุ กิจ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ บริหารธุ กิจ สาขา การ จัดการ บริหารธุ กิจ สาขา การตลาด	- 1.2167(*)	.35288	.001	-1.9112	-.5222
		ด นิติศาส ตร์ สาขา นิติศาส ตร์ บัญชี สาขา การบัญชี	-.7537(*)	.13447	.000	-1.0184	-.4891
		ศิลป ศาสตร์ สาขา การ จัดการ บริหารธุ กิจ สาขา การตลาด	-.4167	.22809	.069	-.8656	.0322
		ด นิติศาส ตร์ สาขา นิติศาส ตร์ บัญชี สาขา การบัญชี	- .8611(*)	.27276	.002	-1.3979	-.3243

	นิติศาสตร สาขา นิติศาสตร บัญญัติ สาขา การบัญชี วิทยาศา สตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	- .5500(*)	.22212	.014	-.9872	-.1128
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การทอ งเทีย ยว	- .4273(*)	.13321	.001	-.6895	-.1651
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การทอ งเทีย ยว	-.3333	.24236	.170	-.8103	.1437
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การทอ งเทีย ยว	.5985(*)	.25102	.018	.1045	1.0925
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ กฤษ	-.0182	.40501	.964	-.8153	.7789
	ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐ ประศาสน ศาสตร บริหาร ธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ บริหาร ธุรกิจ สาขา การ จัดการ บริหาร ธุรกิจ สาขา การตลาด	-.6182	.40501	.128	-1.4153	.1789
	นิติศาสตร สาขา นิติศาสตร บัญญัติ สาขา การบัญชี วิทยาศา สตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	-.1553	.23999	.518	-.6276	.3171
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การทอ งเทีย ยว	.1818	.30255	.548	-.4136	.7773
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การทอ งเทีย ยว	-.2626	.33751	.437	-.9269	.4016
	นิติศาสตร สาขา นิติศาสตร บัญญัติ สาขา การบัญชี วิทยาศา สตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	.0485	.29808	.871	-.5382	.6351
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การทอ งเทีย ยว	.1712	.23929	.475	-.2998	.6421
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การทอ งเทีย ยว	.2652	.31345	.398	-.3518	.8821
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การทอ งเทีย ยว	.6167	.35288	.082	-.0778	1.3112

อังกฤษ	อนามัยฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขา					
	การ	.0182	.40501	.964	-.7789	.8153
	ท่องเที่ยว					
	ว					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขา					
	รัฐ	-.6000	.47492	.207	-1.5347	.3347
	ประศาสน					
	ศาสตร์					
	บริหารธุ					
	กิจ สาขา					
ศิลป	คอมพิวเตอร์	-.1371	.34512	.692	-.8163	.5422
	ธุรกิจ					
	บริหารธุ					
	กิจ สาขา					
	การ	.2000	.39122	.610	-.5700	.9700
	จัดการ					
	บริหารธุ					
	กิจ สาขา					
	การตลาด	-.2444	.41884	.560	-1.0688	.5799
	ด					
	นิติศาส					
	ตร์ สาขา					
	นิติศาส	.0667	.38777	.864	-.6965	.8298
	ตร์					
ศิลป	บัญชี					
	สาขา	.1894	.34464	.583	-.4889	.8676
	การบัญชี					
	วิทยาศา					
	สตร์					
	สาขา					
	เทคโนโลยี	.2833	.39971	.479	-.5033	1.0700
	ลยี					
	สารสนเทศ					
	ศาสตร์					
	สาธาณ					
	สุข					
	ศาสตร์					
ศิลป	สาขา	1.2167(	.35288	.001	.5222	1.9112
	รัฐ	*)				
	ประศา					
	สน					
	ศาสตร์					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขา	.6182	.40501	.128	-.1789	1.4153
ศิลป	การ					
	ท่องเที่ยว					
	ว					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขา	.6000	.47492	.207	-.3347	1.5347
	ภาษาอัง					
ศิลป	กฤษฯ					
	บริหารธุ					
ศิลป	กิจ สาขา	.4629	.34512	.181	-.2163	1.1422
	คอมพิวเตอร์					

	ดอร์ ธุรกิจ					
	บริหารธุ กิจ สาขา การ จัดการ	.8000(*)	.39122	.042	.0300	1.5700
	บริหารธุ กิจ สาขา การตลาด	.3556	.41884	.397	-.4688	1.1799
	ด นิติศาส ตร์ สาขา นิติศาส ตร์	.6667	.38777	.087	-.0965	1.4298
	บัญชี สาขา การบัญชี	.7894(*)	.34464	.023	.1111	1.4676
	วิทยาศา สตร์ สาขา เทคโนโลยี	.8833(*)	.39971	.028	.0967	1.6700
	บริหาร ธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์					
	ธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์					
	สาธารณ สุข ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ	.7537(*)	.13447	.000	.4891	1.0184
	ศิลป ศาสตร์ สาขา การ ท่องเที่ยว	.1553	.23999	.518	-.3171	.6276
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.1371	.34512	.692	-.5422	.8163
	ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐ ประศาสน	-.4629	.34512	.181	-1.1422	.2163
	บริหารธุ กิจ สาขา การ จัดการ	.3371	.21590	.120	-.0878	.7620
	บริหารธุ กิจ สาขา การตลาด	-.1074	.26266	.683	-.6243	.4096
	ด นิติศาส ตร์ สาขา นิติศาส ตร์	.2037	.20959	.332	-.2088	.6162
	บัญชี สาขา การบัญชี	.3264(*)	.11106	.004	.1079	.5450

บริหาร ธุรกิจ สาขา การ จัดการ	วิทยาศาสตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	.4204	.23092	.070	-.0341	.8749
	บริหาร ธุรกิจ สาขา การ จัดการ	.4167	.22809	.069	-.0322	.8656
	วิทยาศาสตร สาขานามย ศิลปศาสตร สาขาการ ท่องเที่ยว	-.1818	.30255	.548	-.7773	.4136
	ศิลปศาสตร สาขาภาษา อังกฤษ	-.2000	.39122	.610	-.9700	.5700
	ศิลปศาสตร สาขารัฐ ประศาสน ศาสตร	- .8000(*)	.39122	.042	-1.5700	-.0300
	บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์	-.3371	.21590	.120	-.7620	.0878
	บริหารธุรกิจ สาขา การตลาด	-.4444	.32083	.167	-1.0759	.1870
	นิติศาสตร สาขา นิติศาสตร	-.1333	.27905	.633	-.6825	.4159
	บัญช สาขา การบัญชี	-.0106	.21512	.961	-.4340	.4127
	วิทยาศาสตร สาขา เทคโนโลยี	.0833	.29541	.778	-.4981	.6647
	สารสนเทศ					
	บริหาร ธุรกิจ สาขา การดล าด	.8611(*)	.27276	.002	.3243	1.3979
	วิทยาศาสตร สาขานามย ศิลปศาสตร สาขาการ ท่องเที่ยว	.2626	.33751	.437	-.4016	.9269

	ว					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขา	.2444	.41884	.560	-.5799	1.0688
	ภาษาอังกฤษ					
	กฤษฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขารัฐ	-.3556	.41884	.397	-1.1799	.4688
	ประศาสน					
	ศาสตร์					
	บริหารธุ					
	กิจ สาขา					
	คอมพิวเตอร์	.1074	.26266	.683	-.4096	.6243
	ธุรกิจ					
	บริหารธุ					
	กิจ สาขา	.4444	.32083	.167	-.1870	1.0759
	การ					
	จัดการ					
	นิติศาส					
	ตร์ สาขา	.3111	.31661	.327	-.3120	.9342
	นิติศาส					
	ตร์					
	บัญชี					
	สาขา	.4338	.26201	.099	-.0819	.9495
	การบัญชี					
	วิทยาศา					
	สตร์					
	สาขา					
	เทคโนโลยี	.5278	.33112	.112	-.1239	1.1795
	สารสนเทศ					
	ศาส					
นิติศา	สาธารณ					
สตร์	สุข	.5500(*)	.22212	.014	.1128	.9872
สาขา	ศาสตร์	)				
นิติศา	สาขา					
สตร์	อนามัยฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขา	-.0485	.29808	.871	-.6351	.5382
	การ					
	ท่องเที่ยว					
	ว					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขา	-.0667	.38777	.864	-.8298	.6965
	ภาษาอังกฤษ					
	กฤษฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขารัฐ	-.6667	.38777	.087	-1.4298	.0965
	ประศาสน					
	ศาสตร์					
	บริหารธุ					
	กิจ สาขา					
	คอมพิวเตอร์	-.2037	.20959	.332	-.6162	.2088
	ธุรกิจ					
	บริหารธุ	.1333	.27905	.633	-.4159	.6825

บัญชี สาขา การ บัญชี	กิจ สาขา การ จัดการ บริหารธุ กิจ สาขา การดลา ด	- .3111	.31661	.327	-.9342	.3120
	บัญชี สาขา การบัญชี วิทยาศา สตร์	.1227	.20878	.557	-.2882	.5336
	สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	.2167	.29083	.457	-.3557	.7891
	สาขา สาธารณสุข	.4273(*)	.13321	.001	.1651	.6895
	สาขา อนามัยฯ ศิลป ศาสตร์	- .1712	.23929	.475	-.6421	.2998
	สาขา การ ท่องเที่ยว ว ศิลป ศาสตร์	- .1894	.34464	.583	-.8676	.4889
	สาขา ภาษาอังกฤษ กฤษฯ ศิลป ศาสตร์	- .7894(*)	.34464	.023	-1.4676	- .1111
	สาขา รัฐ ประศาสน ศาสตร์	- .3264(*)	.11106	.004	-.5450	- .1079
	บริหารธุ กิจ สาขา คอมพิวเตอร์	.0106	.21512	.961	-.4127	.4340
	บริหารธุ กิจ สาขา การ จัดการ บริหารธุ กิจ สาขา การดลา ด	- .4338	.26201	.099	-.9495	.0819
	นิติศาส ตร สาขา นิติศาส ตร	- .1227	.20878	.557	-.5336	.2882
	วิทยาศา สตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	.0940	.23019	.683	-.3591	.5470

ทศ						
วิทยาลัย สาขาสารสน เทศ	สาธาณ สุข					
	ศาสตร สาขา					
	เทคโนโลยี	.3333	.24236	.170	-.1437	.8103
	อนามัยฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร					
	สาขา					
	การ	- .2652	.31345	.398	-.8821	.3518
	ท่องเที่ยว					
	ศิลป					
	ศาสตร					
	สาขา	- .2833	.39971	.479	-1.0700	.5033
วิทยาลัย สาขาสารสน เทศ	ภาษาอังกฤษ					
	กฤษฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร					
	สาขา					
	รัฐ	- .8833(*)	.39971	.028	-1.6700	-.0967
	ประศาสน					
	ศาสตร					
	บริหารธุ					
	กิจ สาขา					
	คอมพิวเตอร์	- .4204	.23092	.070	-.8749	.0341
	ธุรกิจ					
วิทยาลัย สาขาสารสน เทศ	บริหารธุ					
	กิจ สาขา					
	การ	- .0833	.29541	.778	-.6647	.4981
	จัดการ					
	บริหารธุ					
	กิจ สาขา					
	การตลาด	- .5278	.33112	.112	-1.1795	.1239
	ด					
	นิติศาส					
	ร สาขา	- .2167	.29083	.457	-.7891	.3557
	นิติศาส					
	ร					
วิทยาลัย สาขาสารสน เทศ	บัญชี					
	สาขา	- .0940	.23019	.683	-.5470	.3591
	การบัญชี					

* The mean difference is significant at the .05 level.

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของควมมีจริยธรรมด้าน
พฤติกรรมของนักศึกษาในสาขาต่างๆมหาวิทยาลัยพิษณุโลกโดยใช้ LSD

Multiple Comparisons

LSD

De pe nd en t Va ria ble	(I) คณะ	(J) คณะ	Mean Difference (I- J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
C6	สาธาร ณสุข ศาสตร์ สาขา อนามัย ฯ	ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.8977(*)	.24800	.000	-1.3858	-.4096
		ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษฯ	-.4250	.34863	.224	-1.1112	.2612
		ศิลป ศาสตร์ สาขารัฐ ประศาสน ศาสตร์ บริหารธุรกี จ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	-.4250	.34863	.224	-1.1112	.2612
		บริหารธุรกี จ สาขาการ จัดการ บริหารธุรกี จ สาขา การตลาด นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	-.8947(*)	.13286	.000	-1.1561	-.6332
		สาขาการ จัดการ บริหารธุรกี จ สาขา การตลาด นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	-.9821(*)	.22535	.000	-1.4257	-.5386
		สาขาการ จัดการ บริหารธุรกี จ สาขา การตลาด นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	-.9583(*)	.26948	.000	-1.4887	-.4280
		สาขาการ จัดการ บริหารธุรกี จ สาขา การตลาด นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	-1.2250(*)	.21945	.000	-1.6569	-.7931
		สาขาการ จัดการ บริหารธุรกี จ สาขา การตลาด นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	-.9441(*)	.13161	.000	-1.2032	-.6851
		วิทยาศาส ตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ สาธารณสุข ศาสตร์	-.7083(*)	.23944	.003	-1.1796	-.2371
		ศิลป ศาสตร์ สาขา การ ท่องเที่ยว	.8977(*)	.24800	.000	.4096	1.3858

ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐ ประศาสน ศาสตร์	ดร สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ สารสนเทศ ศาสตร์ สาขา อนามัยฯ	.4250	.34863	.224	-.2612	1.1112
	ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.4727	.40014	.238	-1.2603	.3148
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.0000	.46921	1.000	-.9235	.9235
	บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	-.4697	.34098	.169	-1.1407	.2014
	บริหารธุรกิจ สาขาการ จัดการ	-.5571	.38652	.151	-1.3179	.2036
	บริหารธุรกิจ สาขา การตลาด	-.5333	.41381	.198	-1.3478	.2811
	นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	-.8000(*)	.38311	.038	-1.5540	-.0460
	สาขาการ บัญชี	-.5191	.34049	.128	-1.1893	.1510
	วิทยาศาสตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	-.2833	.39490	.474	-1.0605	.4939
	บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	.8947(*)	.13286	.000	.6332	1.1561
	ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.0031	.23711	.990	-.4697	.4636
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.4697	.34098	.169	-.2014	1.1407
	ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐ ประศาสน ศาสตร์	.4697	.34098	.169	-.2014	1.1407
	บริหารธุรกิจ สาขาการ จัดการ	-.0875	.21330	.682	-.5073	.3323

บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	-.0637	.25950	.806	-.5744	.4471
	นิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์	-.3303	.20707	.112	-.7379	.0772
	บัญชี สาขาการบัญชี	-.0495	.10972	.652	-.2654	.1665
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	.1863	.22815	.415	-.2627	.6353
	บริหารธุรกิจ สาขาการธนาคาร	.9821(*)	.22535	.000	.5386	1.4257
	ศิลปศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยว	.0844	.29892	.778	-.5039	.6727
	ศิลปศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษ	.5571	.38652	.151	-.2036	1.3179
	ศิลปศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์	.5571	.38652	.151	-.2036	1.3179
	บริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	.0875	.21330	.682	-.3323	.5073
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	.0238	.31697	.940	-.6000	.6476
บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	นิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์	-.2429	.27569	.379	-.7855	.2997
	บัญชี สาขาการบัญชี	.0380	.21253	.858	-.3803	.4563
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	.2738	.29186	.349	-.3006	.8482
	บริหารธุรกิจ สาขาการธนาคาร	.9583(*)	.26948	.000	.4280	1.4887
	ศิลปศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยว	.0606	.33345	.856	-.5957	.7169
	ศิลปศาสตร์ สาขา	.5333	.41381	.198	-.2811	1.3478

นิติศาส ตร สาขา นิติศาส ตร	ภาษาอังกฤษ					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขารัฐ	.5333	.41381	.198	-.2811	1.3478
	ประศาสน					
	ศาสตร์					
	บริหารธุรกิจ					
	จ สาขา					
	คอมพิวเตอร์	.0637	.25950	.806	-.4471	.5744
	ธุรกิจ					
	บริหารธุรกิจ					
	จ สาขาการ	-.0238	.31697	.940	-.6476	.6000
	จัดการ					
	นิติศาสตร์					
	สาขา	-.2667	.31281	.395	-.8823	.3490
	นิติศาสตร์					
	บัญชี					
	สาขาการ	.0142	.25886	.956	-.4953	.5237
	บัญชี					
นิติศาส ตร สาขา นิติศาส ตร	วิทยาศาส					
	ตร สาขา	.2500	.32714	.445	-.3939	.8939
	เทคโนโลยี					
	สารสนเทศ					
	สาธารณสุข					
	ศาสตร์					
	สาขา	1.2250(*)	.21945	.000	.7931	1.6569
	อนามัยฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขาการ	.3273	.29450	.267	-.2523	.9069
	ท่องเที่ยว					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขา	.8000(*)	.38311	.038	.0460	1.5540
	ภาษาอังกฤษ					
	ฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขารัฐ	.8000(*)	.38311	.038	.0460	1.5540
นิติศาส ตร สาขา นิติศาส ตร	ประศาสน					
	ศาสตร์					
	บริหารธุรกิจ					
	จ สาขา					
	คอมพิวเตอร์	.3303	.20707	.112	-.0772	.7379
	ธุรกิจ					
	บริหารธุรกิจ					
	จ สาขาการ	.2429	.27569	.379	-.2997	.7855
	จัดการ					
	บริหารธุรกิจ					
	จ สาขา	.2667	.31281	.395	-.3490	.8823
	การตลาด					
	บัญชี					
	สาขาการ	.2809	.20627	.174	-.1251	.6868
	บัญชี					
	วิทยาศาส					
	ตร สาขา	.5167	.28733	.073	-.0488	1.0822
	เทคโนโลยี					
	สารสนเทศ					

บัญชี สาขา การ บัญชี	สาธาณสุ ขศาสตร์	.9441(*)	.13161	.000	.6851	1.2032
	สาขา อนามัยฯ					
	ศิลป ศาสตร์	.0464	.23641	.844	-.4189	.5117
	สาขาการ ท่องเที่ยว					
	ศิลป ศาสตร์					
	สาขา	.5191	.34049	.128	-.1510	1.1893
	ภาษาอังกฤษ					
	ศิลป ศาสตร์					
	สาขารัฐ	.5191	.34049	.128	-.1510	1.1893
	ประศาสน					
	ศาสตร์					
	บริหารธุรกี					
	จ สาขา					
	คอมพิวเตอร์	.0495	.10972	.652	-.1665	.2654
	ธุรกิจ					
	บริหารธุรกี					
	จ สาขาการ	-.0380	.21253	.858	-.4563	.3803
	จัดการ					
	บริหารธุรกี					
	จ สาขา	-.0142	.25886	.956	-.5237	.4953
	การตลาด					
	นิติศาสตร์					
	สาขา	-.2809	.20627	.174	-.6868	.1251
	นิติศาสตร์					
	วิทยาศาส					
	ตร์ สาขา	.2358	.22742	.301	-.2118	.6834
	เทคโนโลยี					
	สารสนเทศ					
วิทยาศ	สาธาณสุ					
าสตร์	ขศาสตร์					
สาขา	สาขา					
เทคโนโลยี	อนามัยฯ	.7083(*)	.23944	.003	.2371	1.1796
สารสนเทศ						
	ศิลป					
	ศาสตร์	-.1894	.30968	.541	-.7989	.4201
	สาขาการ					
	ท่องเที่ยว					
	ศิลป					
	ศาสตร์	.2833	.39490	.474	-.4939	1.0605
	สาขา					
	ภาษาอังกฤษ					
	ศิลป					
	ศาสตร์	.2833	.39490	.474	-.4939	1.0605
	สาขารัฐ					
	ประศาสน					
	ศาสตร์					
	บริหารธุรกี					
	จ สาขา	-.1863	.22815	.415	-.6353	.2627
	คอมพิวเตอร์					
	ธุรกิจ					
	บริหารธุรกี	-.2738	.29186	.349	-.8482	.3006

C7	สาธาณสุขศาสตร์ สาขานามัย	จ สาขาการจัดการ บริหารธุรกิจ สาขา การตลาด นิติศาสตร์	- .2500	.32714	.445	- .8939	.3939
		สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	- .5167	.28733	.073	-1.0822	.0488
		สาขาการ บัญชี	- .2358	.22742	.301	- .6834	.2118
		ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-1.1894(*)	.23910	.000	-1.6600	- .7188
		ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	-1.1167(*)	.33613	.001	-1.7782	- .4551
		ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐประศาสน ศาสตร์	- .9167(*)	.33613	.007	-1.5782	- .2551
		บริหารธุรกิจ จ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	-1.2425(*)	.12809	.000	-1.4946	- .9904
		บริหารธุรกิจ จ สาขาการ จัดการ	- .9881(*)	.21726	.000	-1.4157	- .5605
		บริหารธุรกิจ จ สาขา การตลาด นิติศาสตร์	-1.0278(*)	.25982	.000	-1.5391	- .5164
		สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	-1.1833(*)	.21158	.000	-1.5998	- .7669
		สาขาการ บัญชี	-1.2465(*)	.12689	.000	-1.4962	- .9967
		วิทยาศาส ตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	-1.0833(*)	.23085	.000	-1.5377	- .6290
		ศิลป ศาสตร์ สาธารณ สุขศาสตร์					
		สาขา การ ท่องเที่ยว	1.1894(*)	.23910	.000	.7188	1.6600
		ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.0727	.38579	.851	- .6866	.8320
		ศิลป ศาสตร์ สาขา รัฐ	.2727	.38579	.480	- .4866	1.0320

	ประศาสนศาสตร์					
	บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	-.0531	.22860	.816	-.5030	.3968
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	.2013	.28819	.485	-.3659	.7685
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	.1616	.32149	.616	-.4711	.7944
	นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	.0061	.28393	.983	-.5528	.5649
	สาขาการบัญชี วิทยาศาสตร์ สาขา เทคโนโลยีสารสนเทศ	-.0571	.22793	.803	-.5057	.3915
	สาขาสารสนเทศ	.1061	.29857	.723	-.4816	.6937
ศิลปศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	สาขาสารสนเทศ สาขา ภาษาอังกฤษ	1.1167(*)	.33613	.001	.4551	1.7782
	ศิลปศาสตร์ สาขาการทอ่งเทียวนศิลปศาสตร์ สาขา รัฐประศาสนศาสตร์	-.0727	.38579	.851	-.8320	.6866
	บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	.2000	.45238	.659	-.6903	1.0903
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	-.1258	.32874	.702	-.7729	.5212
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	.1286	.37265	.730	-.6048	.8620
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	.0889	.39896	.824	-.6963	.8741
	นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์ บัญชี	-.0667	.36937	.857	-.7936	.6603
	สาขาการบัญชี วิทยาศาสตร์ สาขา เทคโนโลยีสารสนเทศ	-.1298	.32828	.693	-.7759	.5163
	สาขาสารสนเทศ	.0333	.38073	.930	-.7160	.7827
ศิลปศาสตร์ สาขา รัฐประศาสน	สาขาสารสนเทศ สาขา ภาษาอังกฤษ	.9167(*)	.33613	.007	.2551	1.5782

ศาสตร						
ศิลปศาสตร						
สาขาการทองเที่ยว	- .2727	.38579	.480	-1.0320	.4866	
ศิลปศาสตรสาขาภาษาอังกฤษ	- .2000	.45238	.659	-1.0903	.6903	
บริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	- .3258	.32874	.322	- .9729	.3212	
บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	- .0714	.37265	.848	- .8048	.6620	
บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	- .1111	.39896	.781	- .8963	.6741	
นิติศาสตรสาขานิติศาสตรบัญช	- .2667	.36937	.471	- .9936	.4603	
สาขาการบัญช	- .3298	.32828	.316	- .9759	.3163	
วิทยาศาสตรสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	- .1667	.38073	.662	- .9160	.5827	
บริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	1.2425(*)	.12809	.000	.9904	1.4946	
ศิลปศาสตรสาขาการทองเที่ยว	.0531	.22860	.816	- .3968	.5030	
ศิลปศาสตรสาขาภาษาอังกฤษ	.1258	.32874	.702	- .5212	.7729	
ศิลปศาสตรสาขารัฐประศาสนศาสตร	.3258	.32874	.322	- .3212	.9729	
บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	.2544	.20565	.217	- .1503	.6592	
บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	.2147	.25019	.391	- .2777	.7071	
นิติศาสตรสาขานิติศาสตรบัญช	.0592	.19964	.767	- .3337	.4521	
สาขาการ	- .0039	.10579	.970	- .2122	.2043	

บริหารธุรกิจ สาขา การจัดการ	บัญชี วิทยาศาสตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	.1592	.21996	.470	-.2737	.5921
	บริหารธุรกิจ สาขา การ จัดการ	.9881(*)	.21726	.000	.5605	1.4157
	ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.2013	.28819	.485	-.7685	.3659
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	-.1286	.37265	.730	-.8620	.6048
	ศิลป ศาสตร์ สาขารัฐ ประศาสน	.0714	.37265	.848	-.6620	.8048
	ศิลป ศาสตร์ บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์	-.2544	.20565	.217	-.6592	.1503
	บริหารธุรกิจ สาขา การตลาด	-.0397	.30560	.897	-.6411	.5618
	นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์	-.1952	.26581	.463	-.7184	.3279
	บัญชี สาขาการ บัญชี	-.2584	.20491	.208	-.6616	.1449
	วิทยาศาสตร์ สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ	-.0952	.28139	.735	-.6490	.4586
บริหารธุรกิจ สาขา การตลาด	บริหารธุรกิจ สาขา อนามัยฯ	1.0278(*)	.25982	.000	.5164	1.5391
	ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.1616	.32149	.616	-.7944	.4711
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	-.0889	.39896	.824	-.8741	.6963
	ศิลป ศาสตร์ สาขารัฐ ประศาสน	.1111	.39896	.781	-.6741	.8963
	ศิลป ศาสตร์ บริหารธุรกิจ	-.2147	.25019	.391	-.7071	.2777

	จ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ					
	บริหารธุรกิจ จ สาขาการ จัดการ	.0397	.30560	.897	-.5618	.6411
	นิติศาสตร์ สาขา	-.1556	.30159	.606	-.7491	.4380
	นิติศาสตร์ บัญชี					
	สาขาการ บัญชี	-.2187	.24958	.382	-.7099	.2725
	วิทยาศาส ตร์ สาขา					
	เทคโนโลยี	-.0556	.31541	.860	-.6763	.5652
	สารสนเทศ					
นิติศาส ตร์	สาธารณสุข					
สาขา	สาขา	1.1833(*)	.21158	.000	.7669	1.5998
นิติศาส ตร์	อนามัยฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขาการ	-.0061	.28393	.983	-.5649	.5528
	ท่องเที่ยว					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขา	.0667	.36937	.857	-.6603	.7936
	ภาษาอังกฤษ					
	ฯ					
	ศิลป					
	ศาสตร์					
	สาขารัฐ	.2667	.36937	.471	-.4603	.9936
	ประศาสน					
	ศาสตร์					
	บริหารธุรกิจ					
	จ สาขา					
	คอมพิวเตอร์	-.0592	.19964	.767	-.4521	.3337
	ธุรกิจ					
	บริหารธุรกิจ					
	จ สาขาการ	.1952	.26581	.463	-.3279	.7184
	จัดการ					
	บริหารธุรกิจ					
	จ สาขา	.1556	.30159	.606	-.4380	.7491
	การตลาด					
	บัญชี					
	สาขาการ	-.0631	.19887	.751	-.4545	.3283
	บัญชี					
	วิทยาศาส					
	ตร์ สาขา	.1000	.27703	.718	-.4452	.6452
	เทคโนโลยี					
	สารสนเทศ					
บัญชี	สาธารณสุข					
สาขา	สาขา	1.2465(*)	.12689	.000	.9967	1.4962
การ	อนามัยฯ					
บัญชี	ศิลป					
	ศาสตร์	.0571	.22793	.803	-.3915	.5057
	สาขาการ					
	ท่องเที่ยว					

วิทยาลัย สาขาสารสนเทศ	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.1298	.32828	.693	-.5163	.7759
	ศิลป ศาสตร์ สาขารัฐ ประศาสน ศาสตร์ บริหารธุ รกิจ	.3298	.32828	.316	-.3163	.9759
	จ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	.0039	.10579	.970	-.2043	.2122
	บริหารธุ รกิจ สาขาการ จัดการ	.2584	.20491	.208	-.1449	.6616
	บริหารธุ รกิจ สาขา การตลาด	.2187	.24958	.382	-.2725	.7099
	นิติศาส ตรสาขา	.0631	.19887	.751	-.3283	.4545
	นิติศาส ตรวิทยาศา ตรสาขา	.1631	.21927	.458	-.2684	.5947
	เทคโนโลยี สารสนเทศ					
	สาธาณ สุขศาส ตรสาขา					
	อนามั ยฯ	1.0833(*)	.23085	.000	.6290	1.5377
	ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.1061	.29857	.723	-.6937	.4816
	ศิลป ศาสตร์ สาขา	-.0333	.38073	.930	-.7827	.7160
	ภาษาอังกฤษ					
	ศิลป ศาสตร์ สาขารัฐ ประศาสน	.1667	.38073	.662	-.5827	.9160
	ศาส ตรบริหาร ธุกิจ สาขา	-.1592	.21996	.470	-.5921	.2737
	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ					
	บริหารธุ รกิจ สาขาการ จัดการ	.0952	.28139	.735	-.4586	.6490
	บริหารธุ รกิจ สาขา การตลาด	.0556	.31541	.860	-.5652	.6763
	นิติศาส ตรสาขา	-.1000	.27703	.718	-.6452	.4452
	นิติศาส ตร					

C1 3	สาธา ณสุข ศาสตร์ สาขา อนามัย ฯ	บัญชี สาขาการ บัญชี	-.1631	.21927	.458	-.5947	.2684
		ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	-.5777(*)	.25852	.026	-1.0865	-.0689
		ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	-.3958	.36343	.277	-1.1111	.3194
		ศิลป ศาสตร์ สาขารัฐ ประศาสน ศาสตร์	-.1958	.36343	.590	-.9111	.5194
		บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	-.6318(*)	.13849	.000	-.9044	-.3592
		บริหารธุรกิจ สาขาการ จัดการ	-.6815(*)	.23491	.004	-1.1439	-.2192
		บริหารธุรกิจ สาขา การตลาด	-.9514(*)	.28092	.001	-1.5043	-.3985
		นิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์	-.5292(*)	.22877	.021	-.9794	-.0789
		บัญชี สาขาการ บัญชี	-.6512(*)	.13720	.000	-.9212	-.3811
		วิทยาศาส ตร์ สาขา เทคโนโลยี	-.3958	.24960	.114	-.8871	.0954
		ศิลป ศาสตร์ สาขาสาร สนเทศ					
		ศิลป ศาสตร์ สาขา การ ท่องเที่ยว	.5777(*)	.25852	.026	.0689	1.0865
		ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.1818	.41712	.663	-.6391	1.0028
		ศิลป ศาสตร์ สาขารัฐ ประศาสน ศาสตร์	.3818	.41712	.361	-.4391	1.2028
		บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	-.0541	.24717	.827	-.5406	.4323
		บริหารธุรกิจ สาขาการ	-.1039	.31160	.739	-.7172	.5094

	จัดการ					
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	-.3737	.34760	.283	-1.0579	.3104
	นิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์	.0485	.30700	.875	-.5557	.6527
	บัญชี สาขาการบัญชี	-.0735	.24645	.766	-.5585	.4115
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	.1818	.32282	.574	-.4535	.8172
ศิลปศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษ	สาธารณสุขศาสตร์ สาขาอนามัยฯ	.3958	.36343	.277	-.3194	1.1111
	ศิลปศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยว	-.1818	.41712	.663	-1.0028	.6391
	ศิลปศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์	.2000	.48912	.683	-.7627	1.1627
	บริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	-.2360	.35544	.507	-.9355	.4636
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	-.2857	.40292	.479	-1.0787	.5073
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	-.5556	.43137	.199	-1.4045	.2934
	นิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์	-.1333	.39937	.739	-.9193	.6527
	บัญชี สาขาการบัญชี	-.2553	.35494	.473	-.9539	.4432
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	.0000	.41166	1.000	-.8102	.8102
ศิลปศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์	สาธารณสุขศาสตร์ สาขาอนามัยฯ	.1958	.36343	.590	-.5194	.9111
	ศิลปศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยว	-.3818	.41712	.361	-1.2028	.4391
	ศิลปศาสตร์	-.2000	.48912	.683	-1.1627	.7627

บริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	สาขาภาษาอังกฤษ					
	บริหารธุรกิจ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	- .4360	.35544	.221	-1.1355	.2636
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	- .4857	.40292	.229	-1.2787	.3073
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	- .7556	.43137	.081	-1.6045	.0934
	นิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์	- .3333	.39937	.405	-1.1193	.4527
	บัญชี สาขาการบัญชี	- .4553	.35494	.201	-1.1539	.2432
	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	- .2000	.41166	.627	-1.0102	.6102
	บริหารธุรกิจ สาขาสาธารณสุขศาสตร์					
	สาขาอนามัย	.6318(*)	.13849	.000	.3592	.9044
	ศิลปศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยว	.0541	.24717	.827	- .4323	.5406
	ศิลปศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษ	.2360	.35544	.507	- .4636	.9355
	ศิลปศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	.4360	.35544	.221	- .2636	1.1355
	บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ	- .0498	.22235	.823	- .4874	.3879
	บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด	- .3196	.27051	.238	- .8520	.2128
	นิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์	.1026	.21586	.635	- .3222	.5275
	บัญชี สาขาการบัญชี	- .0194	.11438	.866	- .2445	.2058
บริหารธุรกิจ	วิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ	.2360	.23783	.322	- .2321	.7040
	บริหารธุรกิจ สาขาสาธารณสุขศาสตร์	.6815(*)	.23491	.004	.2192	1.1439

สาขา การ จัดการ	สาขา อนามัยฯ					
	ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	.1039	.31160	.739	-.5094	.7172
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.2857	.40292	.479	-.5073	1.0787
	ศิลป ศาสตร์ สาขารัฐ ประศาสน	.4857	.40292	.229	-.3073	1.2787
	ศิลป ศาสตร์ บริหารธุ รกิจ สาขา	.0498	.22235	.823	-.3879	.4874
	ศิลป ศาสตร์ บริหารธุ รกิจ สาขา	-.2698	.33042	.415	-.9201	.3805
	ศิลป ศาสตร์ บริหารธุ รกิจ สาขา	.1524	.28739	.596	-.4132	.7180
	ศิลป ศาสตร์ บริหารธุ รกิจ สาขา	.0304	.22155	.891	-.4056	.4664
	ศิลป ศาสตร์ บริหารธุ รกิจ สาขา	.2857	.30424	.348	-.3131	.8845
	ศิลป ศาสตร์ บริหารธุ รกิจ สาขา	.9514(*)	.28092	.001	.3985	1.5043
	ศิลป ศาสตร์ สาขาการ ท่องเที่ยว	.3737	.34760	.283	-.3104	1.0579
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.5556	.43137	.199	-.2934	1.4045
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.7556	.43137	.081	-.0934	1.6045
	ศิลป ศาสตร์ สาขา ภาษาอังกฤษ	.3196	.27051	.238	-.2128	.8520
	ศิลป ศาสตร์ สาขาการ จัดการ	.2698	.33042	.415	-.3805	.9201

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases		
1.	A1	3.7667	.5683	30.0		
2.	A2	3.4000	1.1626	30.0		
3.	A3	3.9667	.9643	30.0		
4.	A4	3.9667	.9643	30.0		
5.	A5		4.2333	.9353		30.0
6.	A6		4.0667	.9803		30.0
7.	A7		3.9667	1.0662		30.0
8.	A8		3.9333	1.0148		30.0
9.	A9		3.9333	.9444		30.0
10.	A10		4.0667	.9444		30.0
11.	A11		3.8000	1.0306		30.0
12.	A12		3.9667	.9643		30.0

N of Cases = 30.0

Item Means		Mean	Minimum	Maximum	Range
Max/Min	Variance				
1.2451	.0417	3.9222	3.4000	4.2333	.8333

Reliability Coefficients 12 items

Alpha = .9435 Standardized item alpha = .9435

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	B1	4.0000	.9097	30.0
2.	B2	4.0667	.9444	30.0
3.	B3	4.1667	.8339	30.0
4.	B4	4.1667	.7915	30.0
5.	B5	4.2000	.8052	30.0
6.	B6	4.2333	.8584	30.0
7.	B7	4.1667	.8339	30.0
8.	B8	4.1333	.8193	30.0

9.	B9	4.3000	.6513	30.0
10.	B10	4.3667	.8087	30.0
11.	NB	4.1800	.5991	30.0

N of Cases = 30.0

Item Means Max/Min	Variance	Mean	Minimum	Maximum	Range
1.0917	.0100	4.1800	4.0000	4.3667	.3667

Reliability Coefficients 11 items

Alpha = .9169 Standardized item alpha = .9214
 ***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

— R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	C1	4.4000	.8137	30.0
2.	C2	4.3000	.7022	30.0
3.	C3	4.3667	.8503	30.0
4.	C4	4.3000	1.0875	30.0
5.	C5	4.4667	.6288	30.0
6.	C6	4.2333	.7739	30.0
7.	C7	4.4333	.6261	30.0
8.	C8	4.3333	.7581	30.0
9.	C9	4.3000	.7022	30.0
10.	C10	4.2667	.6915	30.0
11.	C11	4.2667	.7397	30.0
12.	C12	4.3000	.7944	30.0
13.	C13	4.1667	.8339	30.0
14.	NC	4.3179	.5608	30.0

N of Cases = 30.0

Item Means Max/Min	Variance	Mean	Minimum	Maximum	Range
1.0720	.0063	4.3179	4.1667	4.4667	.3000

Reliability Coefficients 14 items

Alpha = .9340 Standardized item alpha = .9397

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

— R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	A1	3.7667	.5683	30.0
2.	A2	3.4000	1.1626	30.0
3.	A3	3.9667	.9643	30.0
4.	A4	3.9667	.9643	30.0
5.	A5	4.2333	.9353	30.0
6.	A6	4.0667	.9803	30.0
7.	A7	3.9667	1.0662	30.0
8.	A8	3.9333	1.0148	30.0
9.	A9	3.9333	.9444	30.0
10.	A10	4.0667	.9444	30.0
11.	A11	3.8000	1.0306	30.0
12.	A12	3.9667	.9643	30.0
13.	B1	4.0000	.9097	30.0
14.	B2	4.0667	.9444	30.0
15.	B3	4.1667	.8339	30.0
16.	B4	4.1667	.7915	30.0
17.	B5	4.2000	.8052	30.0
18.	B6	4.2333	.8584	30.0
19.	B7	4.1667	.8339	30.0
20.	B8	4.1333	.8193	30.0
21.	B9	4.3000	.6513	30.0
22.	B10	4.3667	.8087	30.0
23.	C1	4.4000	.8137	30.0
24.	C2	4.3000	.7022	30.0
25.	C3	4.3667	.8503	30.0
26.	C4	4.3000	1.0875	30.0
27.	C5	4.4667	.6288	30.0
28.	C6	4.2333	.7739	30.0
29.	C7	4.4333	.6261	30.0
30.	C8	4.3333	.7581	30.0
31.	C9	4.3000	.7022	30.0
32.	C10	4.2667	.6915	30.0
33.	C11	4.2667	.7397	30.0
34.	C12	4.3000	.7944	30.0
35.	C13	4.1667	.8339	30.0
36.	N	4.1401	.5778	30.0

N of Cases = 30.0

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range
Max/Min				
1.3137	4.1428	3.4000	4.4667	1.0667
.0468				

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients 36 items

Alpha = .9652

Standardized item alpha = .9663

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านพฤติกรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

คำชี้แจง : 1. งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ
และด้านพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพิษณุโลก

2. แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรมของนักศึกษา

3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบของ
ท่านไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาจัดการใน
ด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

4. เมื่อตอบแบบสอบถามแล้ว กรุณาตรวจดูอีกครั้งว่าท่านได้ตอบแบบสอบถาม
ครบทุกข้อหรือยัง แบบสอบถามจะสมบูรณ์ได้เมื่อท่านตอบครบทุกข้อแล้ว

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 : โปรดทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน ☐ หรือช่องว่างในตารางที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. ระดับชั้น ปริญญาตรี

☐

คณะสาธารณสุขศาสตร์

☐

สาขานามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย

☐

คณะศิลปศาสตร์

☐

สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

☐

รัฐประศาสนศาสตร์

☐

สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

☐

คณะบริหารธุรกิจ

☐

สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

☐

สาขาการจัดการ

- ☐ การตลาด
☐ คณณิติศาสตร์ ☐ สาขานิติศาสตร์
☐ คณะบัญชี ☐ สาขาการบัญชี
☐ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ☐ สาขา เทคโนโลยีสารสนเทศ

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงช่องที่ตรงกับระดับความมีจริยธรรมโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีจริยธรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีจริยธรรมมาก
3	หมายถึง	มีจริยธรรมปานกลาง
2	หมายถึง	มีจริยธรรมน้อย
1	หมายถึง	มีจริยธรรมน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 : ระดับความมีจริยธรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านพฤติกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความมีจริยธรรม				
		5	4	3	2	1
	ด้านความรู้ (ข้อ1-12)					
1	จำแนกคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักศึกษาซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยพิษณุโลก 8 ข้อได้ถูกต้อง					
2	บอกชื่อคุณธรรม จริยธรรม 8 ข้อ ได้ถูกต้อง					
3	บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และสืบสานประเพณีได้ถูกต้อง					
4	บอกถึงการปฏิบัติตนต่อบิดา มารดา และผู้มีพระคุณ ได้ถูกต้อง					
5	บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวได้ถูกต้อง					
6	บอกถึงการปฏิบัติตนต่อการจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ได้ถูกต้อง					
7	บอกถึงการปฏิบัติตนที่ต้องตามระเบียบวินัยและกฎต่างๆ ของมหาวิทยาลัยได้ถูกต้อง					
8	บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลาได้ถูกต้อง					
9	นักศึกษابอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้ถูกต้อง					
10	บอกถึงการปฏิบัติตนที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษาได้ตามจุดประสงค์					
11	บอกถึงการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีได้ถูกต้อง					
12	บอกถึงการปฏิบัติตนของผู้มีจิตสำนึกและตระหนักในจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพได้ถูกต้อง					
	ด้านเจตคติ(ข้อ 1-10)					
1	มีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตัวตามคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีไทย มารยาทของสังคมและวัฒนธรรม					
2	มีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ					

3	มีความภูมิใจที่ท่านเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว					
4	มีความภูมิใจในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์					
5	มีความพึงพอใจเมื่อได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย					
6	มีความภูมิใจที่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ					
7	มีความภูมิใจที่ท่านเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและชุมชน					
8	มีความภูมิใจที่ตั้งใจเรียนและได้ผลดี					
9	มีความภูมิใจที่ประพฤติตนดี เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น					
10	มีความพึงพอใจเมื่อได้รับการยกย่องขณะทำความดี และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ					
	ด้านพฤติกรรม (ข้อ 1-13)					
1	ไม่ข้องแหวะกับสิ่งเสพติดและอบายมุขทั้งปวง					
2	เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและสืบสานประเพณีเสมอ					
3	ช่วยเหลือบิดามารดาในการทำงานบ้านและประหยัด					
4	เชื่อฟังบิดามารดาและผู้มีอุปการคุณเสมอ					
5	รักชาติ ร่วมกิจกรรมทางศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์					
6	นักศึกษามีวินัยในการอยู่ร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษาได้					
7	เก็บของผู้อื่นได้ รับหาทางส่งคืนให้เจ้าของ					
8	มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่นเสมอตามความเหมาะสม ช่วยส่วนรวม					
9	เข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา และทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
10	มีความรับผิดชอบส่งงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้งและตรงต่อเวลา					
11	สนใจใฝ่รู้และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน					
12	ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา					
13	มีจิตสำนึกที่ดีงามปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณให้อภัยผู้อื่นได้เมื่อเขาขอมรับผิดและขอโทษ					

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

.

ขอขอบคุณ

ประวัติผู้วิจัย

ช่อ-สกุล

ดร.วีรษา กาญจนศิริ (Ph.D. Post Doc. Geography–Ecology)RSHU
St.Petersburg ,Russia)

การทำงาน

พ.ศ 2556

-คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

-ข้าราชการบำนาญตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

W.F2555

คณะบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

ประวัติการศึกษา

พ.ศ 2521

กศ.บ. ชีววิทยา โท เคมี จาก มศว. (ปทุมวัน)

W. 2526

วทม. (ชีววิทยา) โท สัตววิทยา จาก ม.เกษตรศาสตร์

(Thesis – Biototoxicology)

พ.ศ 2545

Ph.D. Geography (Major Ecology) -RHSU -St.Petersburg. Russia.

(Dissertation – Environmental Toxicology)

พ.ศ 2546

Post Doctor.(AdaptiveGIS in Ecosystem)-RHSU-.Petersburg.Russia

•

พ.ศ 2552

ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู จากม.พิษณุโลก

ประสบการณ์การวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย

-การวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติ

พ.ศ 2544

เผยแพร่งานวิจัยในการประชุมวิชาการนานาชาติประเทศไทย 2

เรื่อง (สาขา พิชิตวิทยาในสิ่งแวดล้อม)

- พ.ศ 2551 เผยแพร่งานวิจัยในการประชุมวิชาการนานาชาติ ที่บาห์ลี
อินโดนีเซีย (สาขาบริหารการศึกษา)
- พ.ศ 2552 เผยแพร่งานวิจัยในการประชุมวิชาการนานาชาติ ที่มหาวิทยาลัย
สุเอซ คาแนล ประเทศอียิปต์ (สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)

-การวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับชาติ

- พ.ศ 2529 ได้รับทุนวิจัยจากสภာวิจัยแห่งชาติ 1 เรื่อง (สาขาวิทยาศาสตร์)
- พ.ศ 2532 ได้รับทุนวิจัยจากสภาวิจัยแห่งชาติ 1 เรื่อง (สาขาการศึกษา)
- พ.ศ 2545-47 ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ 5 เรื่อง
(สาขาการศึกษา)
- พ.ศ 2547 เผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนในการประชุมวิชาการระดับชาติ ของ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 1 เรื่อง
- พ.ศ 2548 เผยแพร่งานวิจัยในการประชุมวิชาการแห่งชาติ ของสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา 1 เรื่อง (สาขาการศึกษา)
- พ.ศ 2552 เผยแพร่งานวิจัยในการประชุมวิชาการแห่งชาติ 2552 โดยสำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช)
(สาขาการศึกษา)
- พ.ศ 2553 เผยแพร่งานวิจัยในการประชุมวิชาการแห่งชาติ 2553 โดยสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษาเนื่องในวันครูโลก ที่อิมแพ็ค เมืองทอง
ธานี (สาขาการศึกษา)
- พ.ศ 2553 ได้รับเกียรติบัตร นักวิจัยอาชีวศึกษาดีเด่น เนื่องในวันครูโลก ที่
อิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี

-บทความวิชาการที่เผยแพร่

พ.ศ 2546 เผยแพร่บทความวิชาการในวารสารภูมิศาสตร์ สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย ปีที่ 28 ฉบับที่ 2 (ตุลาคม, 2546) 1 เรื่อง

